

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКОГ ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА

Број 9

Година II

БЕОГРАД

Мај 1991

Цена 30 дин.

Армијски генерал МИЛАН НЕДИЋ
ВЕЛИКИ СРПСКИ МУЧЕНИК

Срби партизани!

Поставите питање вашим вођама зашто вас сада, пред крај рата када непријатељ издише, доводе у Србију. Ми смо довољно јаки да се ослободимо од непријатеља који се већ спрема да напусти нашу земљу. Зашто вас Тито неводи у борбу против усташа, који су поклали вашу браћу, жене, сестре и децу, него противу нас који вам заиста нисмо ништа учинили? Које је то потребно да се Срби између себе кољу? Пошто вам ваше вође неће сигурно одговорити на ова питања, то ћемо учинити ми

Треба уништити и последње подручје на коме је један део српског народа остао бар у неколико сачуван. Треба спасавати усташе и друге хрватске изроде од одговорности за милион покланих невиних Срба. Најзад треба сачувати Хрватску од страха грађанског рата. Од како је потписан споразум Тито - Шубашић од половине јула ове године, обустављена је свака партизанска акција у Хрватској, а ви сте са граница Босне и Хрватске пребачени чак у Србију да би сте се тамо клали и убијали са вашом браћом и пустошили њихове домове. То је тајна садржина споразума, који су постигли између себе два Хрвата, др. Шубашић и Јосип Броз - Тито

Срби партизани!

Освестите се и погледајте докле су вас ваше вође довеле. Ви сте пошли у борбу за друштвене идеале које сада ни сам Тито више не помиње. Он је постао савезник усташа и осталих хрватских изрода са којима хоће да побије што више Срба. Престаните да будете оруђе у братоубилачкој борби која данас претставља безумље и злочин према српском народу, чији сте ви, поред свега, синови. Сваки Србин може бити сигуран да ћемо га братски примити, сачувати живот и вратити у његов родни крај. Знајте да док се ви Срби борите против ваше браће у Србији, догле усташе спремају ново клање Срба у Босни, Лици и Банији.

Проглас генерала Михаиловића српском народу, септембар 1944.

Дража Михаиловић

Централна отаџбинска управа
Српског четничког покрета

ПРОГЛАС СРПСКОМ НАРОДУ

Браћо Срби и сестре Српкиње,

ОЖИВЉАВАЈУЋИ ЈУНАЧКЕ ТРАДИЦИЈЕ СРПСКИХ БОРАЦА ЗА СЛОБОДУ И НАСТАВЉАЈУЋИ НАПОРЕ НАШИХ СЛАВНИХ ПРЕТХОДНИКА : ГЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА, ДРАГИШЕ ВАСИЋА И ДР СТЕВАНА МОЉЕВИЋА, ПОНОВО РАЗВИВШИ ЧЕТНИЧКЕ ЗАСТАВЕ ПО СВИМ СРПСКИМ ЗЕМЉАМА, СРПСКИ ЧЕТНИЧКИ ПОКРЕТ ЋЕ ОВЕ ГОДИНЕ ОДРЖАТИ СКУПОВЕ СРПСКИХ ПАТРИОТА ПОВОДОМ 13. МАЈА ПОЛУВЕКОВНОГ ЈУБИЛЕЈА ТРЕЋЕГ СРПСКОГ УСТАНКА ПОД ВОЂСТВОМ ГЕНЕРАЛА МИХАИЛОВИЋА И 17. ЈУЛА ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ МУЧЕНИЧКЕ СМРТИ ГЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА.

ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦУ ЧЕТНИЧКОГ УСТАНКА СВЕЧАНО ЋЕМО ОБЕЛЕЖИТИ У НЕДЕЉУ 12. МАЈА 1991. у 15 ЧАСОВА НА РАВНОЈ ГОРИ.

ГОДИШЊИЦУ СМРТИ, ВЕЛИКОГ СРПСКОГ СИНА ГЕНЕРАЛА ДРАГОЉУБА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА ОБЕЛЕЖИЋЕМО У СРЕДУ 17. ЈУЛА 1991. У БЕОГРАДУ У 17 ЧАСОВА ПАРАСТОСОМ У САБОРНОЈ ЦРКВИ И У 18 ЧАСОВА КОМЕМОРАТИВНИМ СКУПОМ НА ТРГУ ПРЕД СПОМЕНИКОМ КНЕЗУ МИХАИЛУ ОБРЕНОВИЋУ.

ПОЗИВАМО СВЕ СРПСКЕ ПАТРИОТЕ ДА НАМ СЕ ПРИДРУЖЕ У ОВИМ ВЕЛИКИМ МАНИФЕСТАЦИЈАМА ПРОБУЂЕНОГ СРПСТВА И РОДОЉУБЉА.

**ЗА ВАСКРС СЛОБОДНЕ СРБИЈЕ!
СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!
С ВЕРОМ У БОГА — ЗА КРАЉА И ОТАЏБИНУ!
СЛОБОДА ИЛИ СМРТ — РАВНА ГОРА ПОБЕДИТИ МОРА!**

У Београду 18. фебруара 1991.

Председник
Централне отаџбинске управе
Српског четничког покрета
Војвода др Војислав Шешељ, с.р.

ОСНИВАЧКА СКУПШТИНА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Крагујевац 23. фебруар 1991. г.

После више деценија једноумног мрака и безнађа, а данима обнове каквог-таквог вишепартијског и парламентарног живота, у времену новог буђења српске свести и части и достојанства, код великог броја Срба јавила се идеја о „васкрснућу“ Радикалне странке, политичке организације којој су генерације Српских нараштаја с поносом припадале.

Радикална странка, као један од најважнијих сегмената настајања српске државе, већ у самом почетку свог новог деловања након присилног прекида рада због успостављања једног тоталитарног режима на овим српским просторима, сусрела се са огромним проблемима и чинило се непремостивим тешкоћама. Имена мудрог Никола „Баје“ Пашића, Аце Станојевића и Рајка Тајсића, људи су исписали најславније странице политичке борбе у српској историји, покушала је да искомпромитује група самозванца.

У мутним временима каква су ова наша, разноразни политички шарлатани искористили су славно радикалско име да би га компромитовали, срозали и заувек уништили, уједно преваривши и онеспokoјивши велики број српских патриота који су поднели велику жртву у сваком погледу не би ли обновили ту славну Странку својих предака.

Некоме је очигледно било веома стало да у самом корену сасече поновно буђење радикалства у српској свести и тиме уништи полазну основу за обнову велике, независне српске државе на Балкану. Тај неко можда и није са ових меридијана али експоненти његови јесу и они су своју глумачку ролу изврсно одиграли, а неки је још увек прљаво играју до краја. Вељко Губерина, Милољуб Павловић, данас још Јанко Дучић и још неки су из ко зна каквих и чијих разлога, и ко зна по чијем налогу срозали славно Радикалско име на најниже могуће гране. Таква тзв. Народна радикална странка чије име је узурпирала поменута група аморалних и анационалних људи, од којих су се неки прочули у јавности

и као настране особе, на децембарским изборима доживела је дебакл. Њеном пропашћу угасила се свака нада код великог броја Срба који и срцем и душом припадају Радикалском опредељењу.

Због свих њих, због највећег и јединог општег интереса свих Срба – српске државе – нађено је спасоносно решење и убеђени смо такво, које ће Радикалној странци вратити славу и место које јој припада, а то значи веру великог броја српског народа у њу.

Решење је једноставно. Носи га са собом њен нови, и надамо се велики, вођа, признати српски патриота – војвода Др Војислав Шешељ. Колективним приступањем Српског четничког покрета и готово целокупног броја месних одбора Народне радикалне странке – под једну „команду“, створени су сви услови за настанак највеће Српске политичке организације – СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

У историјском Крагујевцу, граду где је пре 11 деценија и рођена Радикална странка и Радикалско вечно име, 23. фебруара 1991. године у великој сали биоскопа „Шумалија“ васкрснула је Српска радикална странка, свето име српске политичке и друштвене сцене. У величанственој атмосфери, у присуству 509 делегата из многих српских градова и места, одлучено је о новом вођству Странке и даљем програмском раду. Сала са више од хиљаду места проламала се од аплауза радикала, четника и њихових присталица.

После усвајања Статута и Програма странке од стране Скупштине, њен председавајући, адвокат Станоје Ђорђевић (иначе председник ИО из Зајечара), свечано је прогласио да је основана Српска радикална странка, представљач великог дела многих српских великана, а пре свега Никола Пашића. На овој, историјској скупштини, изабран је и главни одбор странке који ће сачињавати угледни

људи из бивше Народне радикалне странке и поново јаког Српског четничког покрета, који је као организација посебног кова колективни члан Српске радикалне странке. Паравно, убедљивом већином гласова изабран је и нови Председник. Четнички војвода и доктор правних наука Др Војислав Шешељ, уз овације, добио је поверење огромне већине бирачког радикалско-четничког тела.

Тајним гласањем за њега се од 509 делегата изјаснило чак 489. Остали противкандидати, господин Станојевић, господин Бановић и господин Његош Илић поделили су преостали део гласова.

Убеђени смо да ће дан 23. фебруар 1991. године бити упамћен као јединствен датум на српској политичкој сцени и по томе што је оснивачка скупштина Српске радикалне странке представљала и почетак обједињавања српских националних и демократских снага десне оријентације можда јешће, спремније и одлучније него икада до сада у српској историји. Зашто? Постоје два основна разлога. Први је апсолутно поверење које су присутни поклонили свом новом лидеру Др Шешељу, као човеку и националном борцу који је са својом целокупном појавом и досадашњим политичким радом сигурно јединствена појава у јавном животу који презентује како у престоници, тако и у свим српским земљама где јавно наступа.

Други разлог крије се у томе што се овом оснивачком скупштином најзатворено један историјски круг.

Познато је наиме, да су српски радикали практично оснивачи Четничког, најпре комитског, покрета, као и податак да су управо познати радикалски представници ускоро и врло често, по-

У центру пажње припадника „септме силе“, др Војислав Шешељ.

стајали и бесмртне четничке војводе, познати и као народни прваци.

У Крагујевцу се тај насилно прекинути пут наставио тако, што ће углавном из недара новоорганизованог и доброорганизованог Српског четничког покрета, нићи једна нова и снажна радикалска партија. Круг се затворио. Радикали и четници, четници и радикали понов су заједно на путу остварења великог националног циља који се оличава у настанку слободне српске државе.

Речи уводничара овог великог скупа са свим атрибутима светковине, господина Станоја Ђорђевића и промовисаног председника Др Шешеља остаће упамћене као вечити сведок овог времена, када је у срцу Шумалије радикалски дух поново прострујао венама српскога народа.

Господин Станоје Ђорђевић, се обратио скупу следећим речима:

„Поштована господо, данашњи дан представља за нас радикале, као и за чланове Српског четничког покрета, озбиљну историјску прекретницу. Пре шест месеци, овде у Крагујевцу, ја сам, поздрављајући Радикале Крагујевца, изразио жељу да Крагујевац постане, стварно, центар радикалског покрета. Био бих сретан, ако би се моја предвиђања и жеље оствариле.

За ову Оснивачку скупштину, која настаје као резултат бројних напора радикала да консолидују своје редове, предлажем следећи дневни ред:

1. Избор радног тела Скупштине и то – избор верификационе комисије. Предлажем да се изабере и комисија која ће извршити припреме за упис Српске радикалне странке у регистар политичких странака Србије.

2. Усвајање Програма и Статута странке и

3. Избор председника и Главног одбора странке, после чега бисмо потписали оснивачке акте.

Овај дневни ред предложио је Иницијативни одбор, образован са циљем да сви, поред радикала и чланова СЧП, који желе да прихвате програм Народне радикалне странке из 1881. године, приступе Српској радикалној странци, пре или касније.

Мислим да је у довољној мери изразговарано због чега смо одлучили да ову странку, коју данас оснивамо у заједници са СРПСКИМ ЧЕТНИЧКИМ ПОКРЕТОМ, назовемо СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА.

Користим ову прилику да поздравим све госте, који су нам од срца драги и којима се захваљујемо што су овде са нама.”

Пошто су изабрани чланови поменутих комисија, дата је реч војводи Др Војиславу Шешељу.

Захваливши, Др Војислав Шешељ се обратио скупу:

„Браћо Срби и сестре Српкиње, дозволите ми да овом приликом кажем само неколико речи.

Ми, Српски четници, врло добро знамо каква је била улога Народне радикалне странке у стварању СРПСКОГ ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА, због чега смо и изгласали уједињавање са српским радикалима у јединствену Радикалну странку. Пошто је ово расправа процедуралне природе, да бисмо што пре прешли на дневни ред, дозволите ми да искажем неколико напомена.

Иницијатива за ово уједињавање потекла је од великог броја месних одбора Народне радикалне странке. Ми смо ту иницијативу прихватили, због чега смо овде дошли. Пред нас се поставља дилема да ли ћемо по сваку цену ући у борбу за легитимитет имена Народне радикалне странке, свесни шта то значи још годину, две или више дана расправе са бившим челницима, са разним крилима, са разним струјама, исцрпљивање до крајњих граница, или ћемо на све то да ставимо тачку, избаци сваку могућност да даље све своје снаге губимо ратујући са онима који би да упропасте Радикалну странку. Јер, јасно је било режиму да једино снажна Радикална странка може добити изборе у Србији. Јасно му је то било и нашао је начина да упропасти ову странку пре избора. Да бисмо овога пута то избегли, на иницијативном одбору смо се договорили да, данас, формирамо нову странку, чије би име било Српска радикална странка. Али, да данас усвојимо и

Веселје у сали биоскопа „Шумалија”

► Програм и Статут, који су готово истоветни са Програмом и Статутом старе Народне радикалне странке из 1881. године, странке Николе Пашића.

Ми данас, колико је то било могуће, усвајамо готово идентичан текст, чак и по цену да у њему постоје и неки анахронизми. Важно нам је да створимо једну снажну странку на политичком небу Србије, која би могла да излечи српски народ од ових лечијих болести парламентаризма, којима умало да подлегне протекле године.

Ми никога не терамо да буде члан ове странке. Позвали смо све људе добре воље, као и наше истомишљенике. Имали смо у четвртак састанак са представницима других опозиционих странака. Углавном смо наишли на разумевање за овај потез и најаву да ће нам се, можда, прикључити. Многе странке су поздравиле нашу иницијативу и изразиле спремност на сарадњу.

Овде су дошли представници месних одбора радикала из целе Србије. Ја позивам председнике месних одбора радикала да они овом приликом одлуче о судбини Народне радикалне странке.

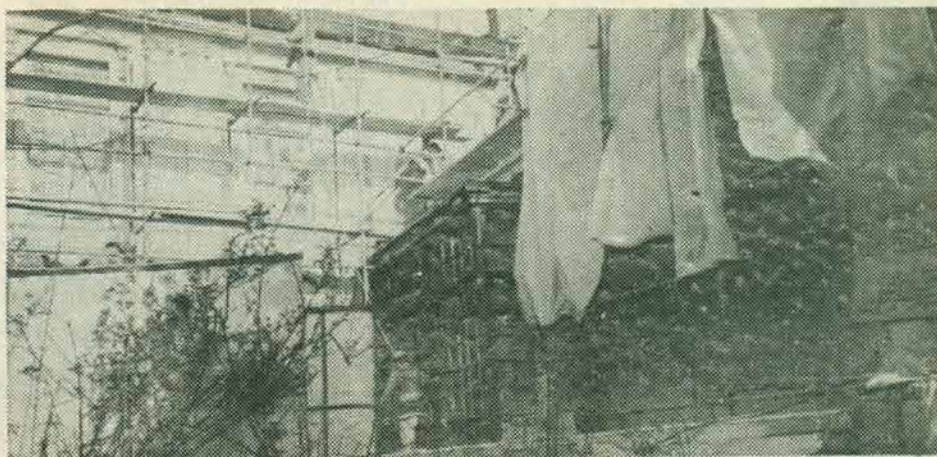
Нема никаквих препрека да Народна радикална странка сутра, због тешкоћа, организационих и идеолошких, пређе у Српску радикалну странку – али за то треба на овом скупу сви председници месних одбора Радикалне странке да дају сагласност”.

У ДРУГОМ ОБРАЂАЊУ ПРИСУТНИМ ДЕЛЕГАТИМА И ГОСТИМА Др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ ЈЕ РЕКАО

Браћо Срби и сестре Српкиње, изражавам захвалност на поверењу које сте ми данас указали, прихватајући ту тешку обавезу, сматрајући да је то обавеза којој се мора удовољити по сваку цену у овим мутним временима по српски народ.

Браћо радикали, данас у нашој отаџбини пропада српски народ и на економском, и на политичком и културном и на моралном и на духовном плану. Они који су проузроковали пропаст српског народа перу руке од сваке одговорности. Српски народ није имао на кога да рачуна ни у протеклој години, када смо напоскон изборили и вишестраначке парламентарне изборе и када је по први пут после рата наоვაмо створена шанса да се режим промени и да из српског народа испливају на политичку површину оне снаге које ће знати да одговорно воде рачуна о његовој судбини, које ће га повести путем просперитета.

Српски народ на протеклим изборима једноставно није имао за кога да гласа, јер смо били неозбиљни, нисмо створили јаку опозицију. Дозволили смо да режим изманипулише опозицију и да је артикулише на начин који му је створио највеће шансе да триумфује. Српски народ нам пружа шансу за поправни испит. Ми тај испит мора-

Започело је реновирање Пашићеве куће. У току је и реновирање Пашићеве странке.

мо положити. Кренули смо путем уједињавања свих српских националних, демократских политичких странака. Очекујемо да нам се за краће време још неке странке прикључе. Очекујемо да ће наша странка на политичком небу Србије дуго већ утврђивану празнину, да ће та странка успети у ономе у чему многе друге нису.

КОЈА СУ НАША ОПРЕДЕЉЕЊА?
Наша опредељења су идентична опредељењима Српске народне радикалне странке из 1881. године и њеног родоначелника, Николе Пашића. Ми смо тај Програм усвојили, а он подразумева да се боримо за васкрс слободне Србије, која ће обједињавати све српске земље, која ће бити демократска, парламентарна. Ми смо традиционално монархистички оријентисани и ми никада нећемо признати комунистичко укидање монархије у нашој земљи. Зато нам је циљ да вратимо понос и самопоуздање српском народу, зато нам је циљ да српски народ сопствену судбину узме у своје руке.

Ми данас, фактички оснивајући нову странку, ипак идемо утабаним стазима. Прошле године смо боловали дечије болести опозиционарства. Ове године немамо више права на такве болести. Ако овим болестима будемо инфицирани и ове године, сигурно ћемо им подлећи. Ако прошле године нисмо стекли имунитет, не можемо га више ни очекивати. Јер, српски народ је са свих страна окружен непријатељима, приврела нам је скоро разорена. Народ је почео да гладује. Народ не види неку политичку снагу која би овакву ситуацију могла да промени. Српском народу управо такву снагу морамо понудити. Не успемо ли ми, успеће сигурно неко други, али учинимо све што је у нашој моћи да то управо буде наша странка. Нећемо, разуме се, никада улазити у ситуацију да се глењкамо око судбине српског народа. Ни једну српску територију, ни једну српску земљу нећемо претворити у монопол за поткусуивање. И

зато ћемо ми, из Српске радикалне странке, тежити сарадњи са свим српским националним, демократским, снагама, по свим српским земљама, без изузетка. А у прво време, већ данас, можемо изразити подршку нашој браћи на подручју данашње Хрватске, на подручју Босне и Херцеговине. Ми подржавамо тамошње српске демократске странке, које изражавају националне тежње тамошњег становништва. Постојаћемо да им увек помогнемо онолико колико ми то можемо. Покушаћемо да мобилишемо васколико српство у одбрану својих територија, у обнови својих духовних вредности.

Данас, када комунизам пропада, када се лечимо од те опасне историјске болести, ми нећемо више да тела и крв српских синова и кћери бацамо под точкове Југославије. Југославија је велика српска заблуда, коју напоскон морамо признати. Крв која је проливена за Југославију је узалудно дата српска крв и ми не смемо више доказивати да та крв није узалудно проливена, тиме што ћемо нову крв проливати. Ми смо спремни и на крвопролиће ако буде потребно, али искључиво за српске земље, за српске територије и за српски народ. Зато нека Словенци иду из Југославије што пре, а нико нема права да је у име српског народа у томе спречава. Нека нам плате оно што нам дугују, нека иду, а ми да заборавимо да смо икада били заједно.

А што се усташке власти у Хрватској тиче и новог усташког поглавника Фрање Туђмана, увек ћемо му стављати до знања да се не може играти животима Срба који живе на подручју данашње Хрватске. Никада му нећемо дозволити ни педаљ српске земље да изведе у састав Независне државе Хрватске.

Постојећи режим је триумфовао на изборима у децембру месецу. Међутим, није сигурно да ће ново формирана власт издржати цели мандатни период. Ове тешкоће, ови проблеми, ова криза, ова безизлазна ситуација у којој се нашао српски народ, куца на врата новим политичким појавама. Пре свега – социјалним немирима. Са-

дашња власт, ако не буде знала одговоре на те немире, ако не зна да нађе одговоре на витална и egzистenciјална питања српског народа, мораће да оде и пре следећих избора. Стога се ми морамо припремити. Као да ће избори сутра да се одрже. Морамо се припремити и на општинске и за савезне изборе. Морамо обновити оно што је уништено неозбиљношћу у току протекле године. А убеђен сам да ће српски радикали у српском народу понова представљати онакву снагу какву су представљали у време свог великог родоначелника – Николе Пашића. Учити од Пашића је наша политичка оријентација. Папуштање Пашићеве школе мишљења у протеклој години готово је упропастила рад странке, заједно са режимским мешетарима, са режимским агентима, који су убацивани у њене редове и сл.

Ми ћемо наћи начина да избегнемо све досадашње слабости, знаћемо како да опоравимо и понова усталимо СРС.

У то име ја вас поздрављам нашим старим поздравом – ЗА ВАСКРС СЛЮБОДНЕ СРБИЈЕ, СА ВЕРОМ У БОГА ЗА КРАЉА И ОТАЉБИНУ!

Оснивачка скупштина Српске радикалне странке окончана је народним весељем.

Станоје Ђорђевић
Дејан Анђус

После 23. фебруара када је у Крагујевцу прекинувши деструктивне активности пређашњих радикалских челника, основана Српска радикална странка, у периоду њеног конституисања и почетка деловања, објашњавајући прилике постојећег и новооснованог радикалског одборника, председник странке др Војислав Шешељ је имао велики број наступа широм Србије.

Без одмора је обилазио градове и села, представљао страначки програм, одговарао на питања, повезивао покљане радикалске пути и све учинио да се на политичком небу вишестраначке Србије, као дуга после непогоде, уздигне, српској традицији и васпитању најближа, Српска радикална странка.

Трудом председника др Војислава Шешеља заживела је странка која у овим смутним и кризним временима игра значајну улогу у одбрани српских вредности, граница и живота у свим српским земљама.

Поред данас скучене и територијално осакаћене тзв. „сужене“ Србије где је посетио следећа места: Ужине, Ср. Карловце, Ср. Каменицу, Пљочину, Мионицу, Чачак, Обреновац, Ср. Митровицу, Горњи Милановац, Крушевац, Панчево, Ариље, Ужичку Пожегу, Зајечар, Књажевац, Мали Извор, Лучане, Мрчајевце, Аранђеловац, Враново, Смедерево, Божевац, Пинш, Зрењанин, Миријево, Вршац, Кикинду и Приштину, председник српских радикала је посетио и све српске земље осим Македоније.

ГЛАВНИ ОДБОР СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕОГРАД
3. 03. — 1991. године

САОПШТЕЊА ЗА ЈАВНОСТ

Подржавамо све опозиционе напоре да се укине монопол над средствима јавног информисања који упорно одржава владајућа партија у Србији.

Били смо спремни да се прикључимо демонстрацијама других опозиционих странака 9. 03. 1991. год. пред Телевизијом Београд и пружимо свој допринос обарању моћника који су овај медиј претворили у главно режимско пропагандно средство.

У међувремену се десило нешто што нас је дубоко запрепастило и разочарало. Из штампе смо сазнали да су се организаторима ове акције прикључиле, према српском анроду, отворено непријатељске странке, као што су Савез реформских снага, на чијем челу се налази комунистички председник Савезне владе, Анте Марковић који већ дуже време делује као продужена рука новог усташког поглавника Франје Туђмана, и Народна сељачка странка коју предводи познати војвођански аутономаш Драган Веселинов.

Претходно је у Савез реформских снага инкорпорисано Удружење за југословенско демократску иницијативу које је основао неторни усташондни србомрзац Бранко Хорват.

Са таквим политичким снагама, које би да обнове принудну управу над Србијом и поново успоставе владавину анти-српске коалиције, ми не можемо сарађивати ни у каквим акцијама и са њима никада нећемо демонстрирати. „Мител“ треба да обарамо руковођени општим демократским начелима, а не предвођени „Јутелом“. Жао нам је што ће једна таква у основи добро zamiшљена акција бити компромитована и упропаћена укључивањем у њено извођење изразито антисрпски оријентисаних снага.

И у будуће смо спремни да сарађујемо са свим српским опозиционим странкама, али не и са несумњивим непријатељима нашег народа.

Генерални секретар
Српске Радикалне странке,
Маја Гојковић

Председник главног одбора
Српске Радикалне странке
Војислав Шешељ

•••
ПРЕДСЕДНИШТВУ
СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ
ФЕДЕРАТИВНЕ
РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Већ једанаест година српски народ трпи понижење непознато у целокупној његовој досадашњој историји. У срцу Београда подигнут је комунистички

храм у коме се чувају посмртни остаци највећег српског злотвора и тиранина Јосипа Броза Тита.

Одлучно захтевамо да што пре тај комунистички храм иселите из Београда. Остављамо вам рок од два месеца. Уколико до тада не обавестите јавност да ћете поступити сходно нашем захтеву, позваћемо српски народ да у суботу, 4. 05. 1991. године у 12 часова, крене испред споменика Кнезу Михајлу, на последњи јуриш против злочинца који је у црно завио све српске земље и васколико српство.

Од срамне „Кухе цвећа“ неће ни камен на камену остати.

Генерални секретар
Српске Радикалне странке,
Маја Гојковић

Председник Главног одбора
др Војислав Шешељ

•••
ПРЕДСЕДНИШТВУ
СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ
ФЕДЕРАТИВНЕ
РЕПУБЛИКЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ

Повампирена усташка власт у новоустановљеној „Независној Држави Хрватској“ отпочела је нови геноцид над српским народом. Шта ви чекате! Показали сте потпуну неозбиљност и неодговорност. Ништа озбиљно нисте учинили да томе станете украј.

Случно захтевамо да одмах преузмете све мере да срушите са власти новог усташког поглавника и Титовог генерала Франју Туђмана и усташки режим у данашњој Хрватској, да разоружате све усташке формације и похапсите појединце и трупе који су организовали и припремали покоље Срба.

Уколико то одмах не учините српски народ ће вас сматрати за главне кривце и сносићете комплетну одговорност за све евентуалне трагичне последице.

Захтевамо да армија одмах заштити сопствени народ, а да похапсите све генерале који су до сада томе се супротстављали.

Будете ли и тренутак оклевали позваћемо српски народ да дефинитивно преузме сопствену судбину у своје руке, створи српску армију, прво се са вама обрачуна и капитулантским генералима, а затим и са усташким поретком у Хрватској.

Генерални секретар
Српске Радикалне странке
Маја Гојковић

Председник главног одбора
Српске Радикалне странке
др Војислав Шешељ

ВЕЛИКА СРБИЈА

ПРОГРАМСКА ДЕКЛАРАЦИЈА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

На основу Програма и Статута, усвојеним на оснивачкој скупштини у Крагујевцу 23. фебруара 1991. године, следећи традиције српских ратникала и нашег великог идејног родоначелника Николе Пашића, као и најбоље слободарске и патриотске тежње свога народа, Српска радикална странка, делујући као изразито демократска политичка организација у условима вишепартијског система и опредељујући се искључиво за мирољубиве методе политичке борбе, објављује васколиком српству и целом свету, да су наши основни политички циљеви:

1. Обнављање слободне, независне и демократске српске државе на Балкану која ће обухватати целокупно српство, све српске земље, што значи да ће у својим границама имати, поред садашње октроисане србијанске федералне јединице, српску Македонију, српску Црну Гору, српску Босну, српску Херцеговину, српски Дубровник, српску Далмацију, српску Лику, српски Кордун, српску Банију, српску Славонију и српску Барању.

2. Непризнавање комунистичког укидања краљевине и омогућавање српском народу да се путем слободног референдума изјасни да ли је за обнову монархије или за успостављање републике.

3. Обнова и неговање монархистичких традиција, као и омогућавање припадницима краљевских породица Карађорђевића, Обреновића и Петровића да се врате у Отаџбину, да поврате сву одузету имовину и уживају заслужено поштовање и углед. Сходно непроцењивим заслугама ових династија за ослобођење и обнову српске државе.

4. Успостављање парламентарне демократије у којој ће народ преко својих слободно и тајно изабраних представника суверено одлучити о облику владавине, државног уређења, политичког режима и организацији државне власти, чију ће основу представљати вишепартијски систем и доследно поштоване грађанске слободе и права.

5. Постизање пуног националног, духовног, културног, економског и политичког јединства српског народа, као и међусобног разумевања и солидарности Срба православца, Срба му-

слимана, Срба католика и Срба протестаната. То подразумева и дефинитивно окончање грађанског рата који су комунисти пре пола века наметнули Србима.

6. Рефирмисање традиционалне улоге Српске православне цркве у српском народу; Враћање цркви све одузете имовине и њено јачање као општесрпске институције која је изнад свих странака и не меша се у међустраничке односе.

7. Дефинитивно рушење култа личности Јосипа Броза Тита као највећег злочица и тиранина у нашој историји и елиминисање свих последица полувековне комунистичке диктатуре, што подразумева потпуну рехабилитацију свих жртвава комунистичких прогона, њихово морално и материјално обештећење, као и сазнање пуне историјске истине о нашој новијој прошлости. Двадесет највећих издајника српског народа међу живим комунистима треба да буде изведено пред народни суд, а осталим титоистичким функционерима који су се обогатили пљачкама и проневсрама народне имовине конфисковати све оно што су противправно узурпирали или отели.

8. Систематско економско, међународноправно и политичко омогућавање пресељења свих припадника српске националне мањине са територија Албаније, Румуније, Мађарске, Бугарске и Грчке у Србију; са подручја садашње Југославије, западно од линије Карлобаг-Огулин-Карловац-Вировитица; као и повратак свих српских исељеника из европских и прекоморских земаља, који то желе.

9. Обнова слободне тржишне привреде, личне иницијативе, приватне својине и акционарских друштава по угледу на приватизовани свет, реприватизације привредних предузећа и остале државне својине која није неопходна за функционисање органа власти.

10. Одбијање враћања спољних дугова комунистичког режима, пошто су ти дужничко-поверљачки односи

сасвим нелегитимно заснивани. Уместо отплате дугова, западним повећанима ћемо понудити пуно властништво над промашеним инвестицијама, фабрикама које су подигнуте од тих зајмова, па нека они у њима организују производњу. Тако ћемо их натерати да у нашу земљу увезу свеж капитал, најсавршенију технологију и запаљачке методе организације рада и пословања, чиме ће битно допринети изласку Србије из економске кризе без затварања фабрика и стварања нове армије незапослених.

11. Постизање пуне запослености, коју је могуће постићи само јавним радовима, пре свега на објектима саобраћајне инфраструктуре и обнављања шумског богатства, те стабилном пореском политиком која би се заснивала на трајној пореској стопи од највише двадесет процента профита у дужем временском периоду.

12. Просперитет сеоских газдинстава уз укидање свих државних ограничења, гарантовање економске сигурности и повољној кредитној политици ради подстицања пољопривредне производње; расподела пољопривредног власништва у државној својини сељацима којима су комунисти после рата одузимаали земљу.

13. Успостављање цивилизованог правног поретка који обезбеђује легитимност власти и легитимност њених одлука, а изграђује државу грађана, што подразумева потпуну грађанску равноправност свих националних мањина које не доводе у питање српски државни суверенитет и територијални интегритет.

14. Установљавање војске и полиције као строго професионалних служби, што онемогућава њихову зависност у односу на било коју политичку партију и уједно спречава да било који активни официр, подофицир или полицајац буде страначки организован или ангажован.

15. Вођење неутралне спољне политике и учешће у европским демократским интеграцијама, што подразумева обнову традиционалних српских пријатељстава на међународном плану и, посебно, са суседним државама Грчком и Бугарском, с којима су нас комунисти систематски завађали.

16. Постављање питања одговорности за геноцид и ратну штету народа чији су припадници у току другог светског рата масовно учествовали у покушају истребљивања Срба. То изискује детаљан и свеобухватан попис жртва и идентификацију злочинаца, посебно у условима у којима је дошло до обнављања „Независне Државе Хрватске” и појаве новог усташког поглавника, те свеобухватну заштиту српског живља који се тренутно нашао угрожен новом геноцидном политиком.

17. Инаугурисање независног судства које ће гарантовати равноправност грађана пред законом и правну

сигурност, а уједно подразумевати да носиоци судијске функције не могу бити чланови ниједне политичке странке.

18. Саобраћавање пореске и фискалне политике потребама економских субјеката, у функцији подстицања привредне експанзије, али и подстицања елементарне социјалне сигурности грађана.

19. Установљавање радног законодавства које ће обезбедити ефикасну правну заштиту запослених, гарантовати минималне наднице и услове заштите на раду, као и слободу синдикалног организовања и деловања.

20. Правно регулисање пензијског и здравственог осигурања по узору западноевропских демократских држава, које ће реafirмисати принцип солидарности грађана у обезбеђивању свим људима животних услова достојних човека.

21. Трансформација васпитно-образовног система у складу са највишим светским достигнућима на том плану и интенцијама српског националног препорода; државне, економске, политичке, моралне и духовне обнове.

22. Гарантовање слободне штампе и других средстава информисања, као основног и незамењивог израза доследног поштовања елементарних грађанских слобода и права.

23. Редукција државне управе и укидање привилегија управљачког слоја друштва кроз систематску рационализацију административног апарата.

24. Обнова српске националне духовности, засноване на светосављу, кроз обезбеђење свих верских слобода и права, принципа верске толеранције и онемогућавање државне контроле над деловањем цркве. У складу с тим залажемо се за хитно елиминисање свих последња комунистичког разбијања Српске православне цркве, за обнову њеног духовног и организационог јединства, повратак њеног вештачки одцепљеног македонског крила и превазилажење прекоморског расцепа.

25. Гушење свим средствима албанске сепаратистичке побуне на Косову у Метохији, а да би рецидивни те побуне били немогући, залажемо се да се хитно спроведу следеће мере:

– да се ефикасно онемогући успостављање било каквог облика косовско-метохијске политичке територијалне аутономије,

– да се одмах протера свих 360 хиљада албанских емиграната и њихових потомака,

– да се спречи свако државно финансијско дотирање албанске националне мањине и раније томе намењивана средства преусмере на искључиво финансирање повратка Срба на Косово и Метохију,

– да се на Косову и у Метохији прогласи ратно стање, суспендује свака политичка активност и завеле војна

управа која би трајала најмање десет година,

– да се одмах распусте сви тамошњи органи цивилне власти и установе које се финансирају из државног буџета, а делују на албанском језику попут Универзитета, Академије наука и уметности, издавачких и новинских кућа и слично,

– да се одмах затворе и конзервирају све фабрике и други производни погони који нерационално послују због систематске саботаже запослених Шиптара,

– да се свим Шиптарима, који то желе, изда иселнички пасош,

– пошто се показало да је Албанија као држава трајно непријатељски оријентисана према Србији, нужно је један појас ширине од 20 до 50 километара ваздушне линије уз албанску границу прогласити подручјем од страштешког значаја за нашу земљу, те с њега уз правичну новчану накнаду иселити све припаднике шиптарске националне мањине,

– да се свим Шиптарима српским држављанима који бораве у иностранству и тамо делују са сепаратистичких позиција, одмах одузме српско држављанство и забрани повратак,

– на Косову и у Метохији одмах треба отворати руднике угља где год је то могуће и градити термоцентралне на местима где је најгушћа концентрација шиптарског становништва, па у њима запошљавати стручњаке и раднике из свих делова Србије.

– нужно је одмах укинути сва социјална давања Шиптарима, посебно она која подстичу превисок паталитет,

– неопходно је одмах приступити принудној наплати неплаћених комуналних услуга и деложанији станара који неуредно плаћају станарину живећи у становима у државном власништву,

– непокретну имовину косовско-метохијских Срба, која им је отета од стране фашистичког окупатора или титоистичког комунистичког режима, без одлагања вратити законитим власницима или њиховим наследницима,

– не одржавати никакве скупштинске изборе на тој територији док се етничка слика становништва не доведе у однос који је постојао 6. априла 1941. године,

– потребно је на подручје Косова и Метохије преселити све војне и полицијске акалемије и све војне установе које нису директно повезане за командовање појединим армијским областима, као и читав низ других државних усанаова, чиме немо створити услове за пресељење десетина хиљада официра, подофицира, полицајаца, државних чиновника, чланова њихових породица и комплетне пратеће инфраструктуре. Свим Србима који желе да живе на том подручју треба бесплатно доделити у трајно власништво пољопривредно земљиште и плацеве за подизање породичних кућа и привредних погона. Свима који своја пословна седишта и производне погоне преселе у те наше пределе и тамо запосле најмање десет радника пружићемо као кључну олакшицу ослобађања од плаћања било каквог пореза у року од најмање десет година,

– свим радницима који се запосле на Косову и Метохији гарантовати просечне плате у двоструко већем износу од просека у другим деловима Србије,

– пензионисаним официрима, подофицирима, полицајцима и државним чиновницима као трајно решење њиховог стамбеног питања понудити максимално комфорне и простране станове на подручју Косова и Метохије,

– услове студирања на српском језику на приштинском универзитету учинити најповољнијим.

Борени се за што ефикасније и целовитије остваривање ове програмске декларације, залажемо се за сарадњу и јединство свих српских националних демократских организација, а посебно подржавамо политичке напоре Српске демократске странке на подручју данашње Хрватске, Српске демократске странке Босне и Херцеговине и Народне странке Црне Горе, сматрајући их истинским и достојним заступницима интереса српског народа на територијама на којима делују. Свесрдно подржавамо настојања Српске крајине и Српског националног већа да се тамошњи српски народ изведе ван контроле и зулума новоуспостављене усташке власти.

У Београду, 3. марта 1991.

Главни одбор
Српске радикалне странке

ПРОГРАМ Српске радикалне странке

Основни погледи

Као циљ нашег државног уређења сматрамо:

ВЕЛИКА СРБИЈА

Унутра народно благостање и слободу, а споља државну независност и ослобођење и уједињење и осталих делова српства.

Да се тај циљ постигне треба да се развије материјална, умна и морална снага народна. Како је пак материјално благо стање народа главни основ за

▶ јачање целокупне народне снаге, то — поред неговања грађанских слобода — државним установама треба да буде главни задатак да подижу народно благостање јачањем произвођачке народне снаге и правичном поделом народног терета.

Да би остварење овог друштвеног задатка било што брже, што правилније и што потпуније, тражимо да се у најкраћем року приступи овим реформама:

I

Законодавство

Да се промени и изборни закон и нови заснује на пропорционалном принципу, како би сви слојеви становништва и све политичке групације биле адекватно заступљене у Народној скупштини.

II

Администрација

Администрација да буде што простија, што јефтинија и што целисходнија.

Да се укину садашње аутономне покрајине и да се земља административно подели само на општине и срезове, а обоје да се уреде по начелу самоуправе. Срезови да буду довољно велики, како би финансијски били толико јаки да што успешније реше среске економске, просветне, здравствене и полицијске задатке.

III

Судство

Да се усвоје у начелу изборни судови за грађанска а поротни за кривична дела, с тим, да у примени може бити и комбинација начела изборних и поротних судова са начелом сталних државних судова.

IV

Финансије

Садашњи порески систем да се напусти, па да се ради на остварењу непосредног пореза на имовину и према приходима грађана.

Данашње финансијско устројство да се замени новом финансијском организацијом, на челу које стоји централна народна банка са нужним бројем обласних банака. Те банке рукују свим државним приходима и расходима и врше уопште и друге депозитне и обртне новчане послове грађана, а нарочито потпомажу правилно организованим кредитом унапређење земљорадње и подизање заната и индустрије.

V

Просвета

Тежити да се оствари начело општег, обавезног, бесплатног образо-

вања и да се сиромашни ђаци и студенти издржавају општим трошком. Школе да буду уређене тако, како ће неговати у омладини грађанске врлине и спремати је за веште, корисне и самосталне раднике.

VI

Војска

Ри очувања наше државне независности и извршења наших спољних задатака ваља да се поклати што већа пажња организацији, обучавању и наоружавању наше народне војске.

VII

Спољна политика

Спољна политика има се водити тако да политички и економски интереси наше отаџбине увек буду чувани и заштићени, да се негује слога са свим братским суседним народима, да се живо ради на савезу балканских народа, да се организује културно помагање Србима у дијаспори, као и живо буђење свести о нашем народном јединству у удаљеним покрајинама српским које су изложене утицају страних елемената; да се нашим

производима прокрчују стари и отварају нови путеви и нове светске пијаци.

VIII

Општи захтеви

1. Потпуна слобода штампе.
2. Слобода збора и договора.
3. Слобода удруживања.
4. Општинска самоуправа.
5. Лична и имовинска безбедност.
6. Штедња у државним издацима где год је могуће.

IX

Овај наш политички програм представља делимично измењен текст Програма Српске народне радикалне странке из 1881. године који је креирао наш идејни родоначелник Никола Пашић. Програм ће се сваке године допуњавати Програмском декларацијом коју ће усвајати Скупштина Српске радикалне странке.

Пре усвајања Програмске декларације о њеном садржају ће се изјаснити сви месни дбори и чланство Странке.

Усвојено на Оснивачкој скупштини Српске радикалне странке у Крагујевцу 23. фебруара 1991. године.

СТАТУТ

Српске радикалне странке

I.

Име и циљ

Члан 1.

Српска радикална странка је правни следбеник Српске народне радикалне странке основане 1881. године и у својој делатности се руководи њеним програмом и статутом, прилагођеним измењеним друштвеним околностима.

Члан 2.

Циљ Странке је да ради на ширењу својих начела, остварењу свога програма и уопште да помаже материјални, умни и морални напредак српског народа.

II.

Средства

Члан 3.

Да би постигла свој циљ Странка ће употребљавати законита, културна и морална средства и развијаће нарочито своју делатност у Народној скупштини и општини, служећи се

издавањем листова и књига, оснивањем читаоница и библиотека, држањем јавних зборована, предавања и посела, помагањем организовања произвођачких задруга и осталим делатностима које одговарају истакнутом циљу.

III.

О члановима

Члан 4.

Члан Српске радикалне странке може бити сваки српски грађанин и грађанка који усвоје програм Странке и потпишу прописану приступницу.

Члан 5.

Чланови се уписују код свога месног одбора, а ако у њиховом месту месни одбор не постоји, уписују се код једног од суседних одбора. Ко може бити примљен за члана одлучује месни одбор.

Члан 6.

При уписивању члан плаћа годишњу чланарину чији износ утврђује Скупштина Странке, а повре-

мено може давати и добровољне прилоге.

На основу признанице о плаћеној чланарини издаје се чланска карта Странке, која важи за текућу годину.

Члан 7.

Сви чланови имају у свему подједнака права и дужности.

Сваки је члан дужан да ради на придобијању нових чланова, на ширењу страначких начела и остварењу страначког програма, а при изборима да гласа за кандидата Странке.

Сваки је члан морално одговоран за своја дела. Чланови су морално обавезани вршити решења странке и њених органа. Поједини чланови не могу радити ништа у име целе странке док немају за то нарочито овлашћење Главног одбора. Чланови, који би радили против интереса Странке, или иначе штетили њеном угледу, биће искључени.

Странка штити своје чланове и помаже у границама сопствене могућности.

IV.

Средиште и Главни одбор

Члан 8.

Да би целокупан рад Странке имао једно средиште и што складније ишао по једном плану и у једном правцу, за седиште Странке одређује се Београд. Ту ће бити главна страначка благајна, библиотека и архива. Ту ће се издавати и главне новине Странке.

Члан 9.

Да рукује овим установама и уопште да руководи радом Странке у границама одређеног му делокруга бира се на Скупштини Странке Главни одбор од петнаест чланова и председник Странке. Главни одбор из својих редова бира 3-5 потпредседника и генералног секретара Странке, именује чланове Извршног одбора и Секретаријата Странке.

Једном месечно Главни одбор сазива све председнике месних одбора на консултативни састанак.

У периоду између две Скупштине Главни одбор може кооптирати нове чланове до највећег броја утврђеног Статутом.

Члан 10.

Главни одбор извршава закључке Скупштине Странке, спрема годишњи извештај о целокупном раду и стању Странке, разрађује главна начелна питања и припрема предлоге који ће се изнети пред Скупштину, рукује главном страначком благајном, библиотеком, архивом и читаоницом; pazi да се новине Странке уређују у духу њених начела и њеног програма; одлучује који ће се списи штампати о трошку Странке; води бригу да месни одбори тачно врше своје партијске дужности; расправља партијске спорове између

месних одбора; разрешава месне одборе који би и после позива и опомене од стране Главног одбора радили противно начелима и интересима Странке и привремено, до прве месне скупштине, поставља други одбор; на састанку месног одбора проглашава за искључене из Странке оне чланове који би својим радом штетили угледу Странке. Овако искључени имају право писмене жалбе Скупштини. Тако исто може Главни одбор, у споразуму и по одлуци већине, до Скупштине Странке уклонити са дужности и поједине своје чланове.

У споразуму са месним одборима Главни одбор истиче кандидате Странке при изборима за Народну скупштину.

Главни одбор састаје се најмање једном месечно – а по потреби може се на позив председника или једне трећине чланова скупити и ванредно – и већа о свим текућим питањима, а свака три месеца чини општи преглед целокупног стања Странке и ревизију главне благајне и остале имовине којом рукује. Пуноважни су закључци и одлуке Главног одбора кад је присутна проста већина чланова. Сва решења Главни одбор доноси простом већином гласова. Само при искључењу појединих чланова из Странке и при разрешавању месних одбора тражи се да се две трећине чланова изјасни „за“. При равној подели гласова решава она страна на којој је председник.

Главни одбор одговара за свој рад непосредно Скупштини.

V.

Месни одбори

Члан 11.

Кад Главни одбор, у договору са члановима Странке из тога места, нађе да у неком месту треба основати одбор, то позива чланове Странке из тога места и из околине да изабере такав одбор привремено до прве месне скупштине, на којој ће се бирати месни одбор.

Члан 12.

Месни одбор састоји се од председника и 4-8 чланова, према величини и потреби места. Месни одбори сами бирају своје часнике.

Члан 13.

Месни одбори врше закључке Главног одбора и месне скупштине; уписују чланове Странке; рукују месном благајном и осталом имовином; раде на ширењу страначких листова и књига и уопште узимају иницијативу у свим пословима који иду ка достизању циља што га је Странка себи поставила; мотре да сви чланови тачно врше своје партијске дужности и предлажу Главному одбору искључење

оних чланова који би радили против начела и интереса Странке.

Месни одбори састају се сваког месеца једном у редовну седницу – а на позив председника или три члана могу се скупити и ванредно – где решавају о свим текућим својим пословима, а свака три месеца врше ревизију целе страначке имовине којом рукују, праве биланс о томе, као и бројни преглед чланова који су код њих уписани, па о свему томе шаљу подробен извештај Главному одбору.

Пуноважне су седнице месних одбора на којима је присутно више од половине чланова. Своја решења месни одбори доносе простом већином гласова. Ако се гласови подједнако поделе решава она страна на којој је председник.

Месни одбори полажу рачуне пред месном скупштином, али су директно одговорни Главному одбору.

VI.

Повезивање месних одбора

Члан 14.

Месни одбори могу стајати међу собом у вези или непосредно преко својих председника, или посредно преко Главног одбора, али тако да се месни одбори могу договарати непосредно и доносити пуноважна решења само о својим чисто месним стварима. У питањима која су од важности за целу странку, као што су питања о Програму и зближењу или споразуму са неком другом странком, договарања између појединих месних одбора морају ићи преко Главног одбора.

VII.

Месне скупштине

Члан 15.

Сви чланови уписани код једног месног одбора састају се у одређене дане, двапут годишње, у месту где је одбор и сачињавају месну скупштину.

Месна скупштина може се састати и ванредно кад то реши месни одбор или захтева половина чланова уписана код тог месног одбора.

Члан 16.

Месна скупштина прегледа целокупну делатност месног одбора, па или му даје разрешницу, или ако у раду одбора наиђе на неправилности или злоупотребе, одређује мере које ће се против њега предузети. Месна скупштина одређује месни полугодишњи буџет, израђује формалне предлоге за Скупштину Странке и уопште претреса и расправља сва важнија питања која буду стављена на дневни ред.

Члан 17.

Месни одбор увек одређује дан кад ће се састати идућа месна скупштина и предмете који ће доћи на дневни ред.

Члан 18.

Месне скупштине саме одређују свој пословни рад и бирају своје часнике, а своје решење доносе простом већином присутних чланова.

Члан 19.

Скупштину Странке чине по четири представника свих месних одбора и чланови Главног одбора.

Члан 20.

Скупштина је врховни представник Странке, она решава о изменама и допунама у програму Странке – иницијативу имају: месне скупштине, Главни одбор и месни одбори преко својих изасланика, сви чланови Скупштине, а тако исто мора се поднети Скупштини на решавање и сваки предмет на коме би било потписано 50 чланова Странке – расправља сва главна начелна питања; утврђује годишњи буџет главне благајне, прегледа рад Главног одбора, па или му по истеку четворогодишњег мандата даје разрешницу или, ако нађе да је радио неправилно или чинио злоупотребе, казни га, према величини погрешке или кривице, изјавом незадовољства, искључењем из Странке, а по потреби подиже против њега парницу код надлежних судова ако је Главни одбор оштетио Странку материјално; бира на четири године чланове Главног одбора.

Члан 21.

Скупштина Странке се састаје најмање двапут годишње. Скупштину може заказати Главни одбор, половина месних одбора или једна трећина свих чланова Странке.

Скупштина сама одређује пословни ред и бира своје часнике. Пуноважно може решавати ако је присутна проста већина чланова. Своја решења и одлуке Скупштина доноси простом већином гласова. При равној подели гласова решава она страна на којој је председник.

IX.

Странацка благајна

Члан 22.

Странацка средства могу се употребити само за опште странацке циљеве.

Члан 23.

Главном благајном рукује Главни одбор, а месним благајнама рукују месни одбори.

Члан 24.

Сваки члан плаћа своје редовне улоге у благајну оног месног одбора где је уписан за члана.

Члан 25.

Једна трећина од редовних улога код месних одбора остаје месним одборима за њихове месне потребе, а две трећине дужни су месни одбори свака три месеца слати у главну странацку благајну.

Члан 26.

Ванредни новчани прилози, поклони или зарада од приређених страначких скупова и активности упућују се у главну благајну ако нису претходно изричито намењени неком од месних одбора.

Члан 27.

Нико не може у име Странке купити никакве прилоге без нарочитог овлашћења Главног одбора.

Члан 28.

Сва чиста добит од листова и списа што их буде издавала Странка иде у главну благајну.

Члан 29.

У случају потребе Главни одбор дужан је помоћи новчано поједине месне одборе, а тако и месни Главног.

Члан 30.

Као органи Странке рачунаће се само они које Скупштина као такве усвоји или их Главни одбор привремено као такве призна.

Члан 31.

Код сваког органа Странке биће по један редакциони одбор, изабран од Главног одбора, који ће водити бригу да се новине пишу у духу начела Странке.

Члан 32.

Редакциони одбори стоје под контролом Главног одбора, који у случају потребе може изменити поједине чланове или цео редакциони одбор.

Члан 33.

Редакционе рачуне и редакциону благајну прегледа Главни одбор свака три месеца и са чистом добити поступа као што наређује чл. 28. овог статута.

Члан 34.

На основу овог статута Главни одбор Странке усваја правилнике и пословнике којима се поближе одређује начин рада појединих органа Странке.

Члан 35.

Српска радикална странка има свој печат, меморалум, амблем, заставу и чланске карте, чији се изглед утврђује посебном одлуком Главног одбора.

Члан 36.

Одлуку о евентуалном престанку постојања Српске радикалне странке може донети Скупштина Странке.

У случају престанка постојања Странке, сва покретна и непокретна имовина препушта се фондовима за финансирање повратка Срба на Косово и Метохију.

Члан 37.

Статут Српске радикалне странке важи и примењује се даном усвајања.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Број: 00.00.8/91.07

12.03.1991. године

Б е о г р а д

На основу члана 9 став 2. Закона о политичким организацијама („Службени гласник Социјалистичке Републике Србије”. број 37/90) доносим

Р Е Ш Е Њ Е

1. Српска радикална странка, са седиштем у Београду, Отокара Кершова нија 2, уписана је у регистар политичких организација дана 25. фебруара 1991. године.

2. Решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О б р а з л о ж е њ е

Српска радикална странка, поднела је пријаву за упис у регистар политичких организација 25. фебруара 1991. године.

Увидом у одговарајућу документацију утврђено је да су испуњени сви услови из чл. 5. Закона о политичким организацијама који су потребни за упис у регистар политичких организација па је донето решење као у изреци.

МИНИСТАР

Предраг Годоровић

ПОВРАТАК ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА

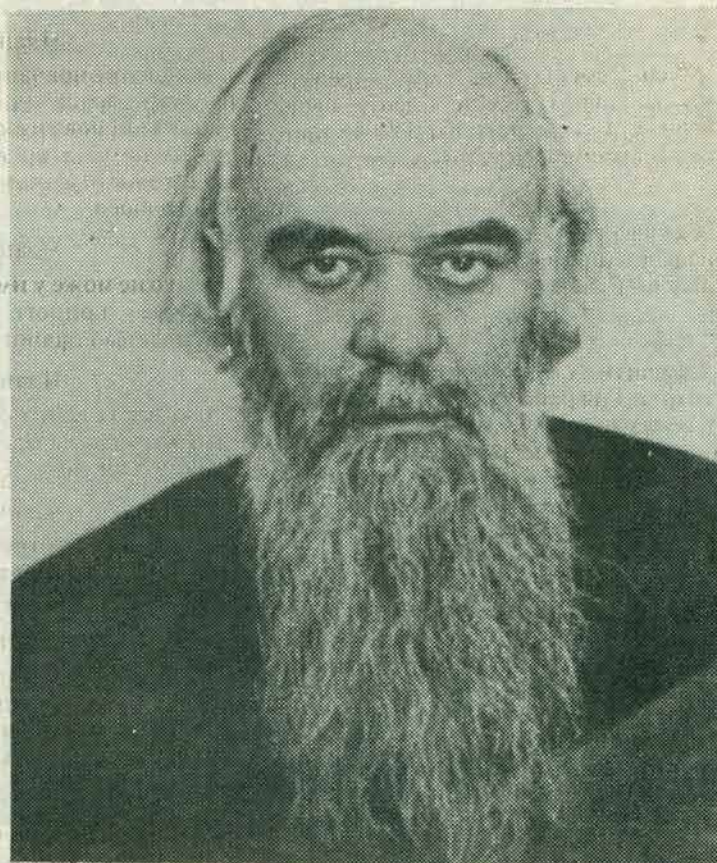
Дочекали смо оно што је за поратно време, под стегом комунистичке диктатуре и владавине српских издајника, био неостварљив сан. Мошти светог владике Николаја пренете су у Отаубину 3. маја ове, 1991. године.

Још далеке 1976. године имао сам сукоб са нашом „демократском“ влашћу у вези појављивања „Сабраних дела“ владике Николаја. По анонимној пријави, посетио ме је припадник СВП-а и затражио да му предам књигу АМА-ЛЈИЈА (!), како је рекао, уместо правног назива ОМИЛИЈЕ чији је аутор владика Николај. У то време комунистичке власти су, преко „Службеног листа“ забраниле РАСТУРАЊЕ И ШИРЕЊЕ владичиних дела због опасности по српски народ. Хвала Богу, ова срамна времена су неповратно остала за нама. Зато овај историјски догађај за нашу Цркву и народ заслужује да се, са дужним поштовањем и захвалношћу Господу што нам је даровао такву личност, позабавимо њиме. Треба одмах напоменути да је владичина изричита жеља била да буде пренет у своју вољену „Домају“ како је називао Србију. Стицајем околности две највеће личности у нашој националној историји су преминуле изван Отаубине; свети Сава у Бугарској а владика Николај у САД.

Као некада светог Саву, српски народ је још за његова живота примио и усвојио владика Николаја за свог духовног вођу. И данас Српска црква живи од духовног капитала који је он за собом оставио, преко богомољачких заједница, монаштва оба рода а посебно преко богонадахнутих дела. Преко њега, Бог је српском народу даровао богате таленте а он их је мудро умножио.

Свестрано образован, са раскопном лексичком обдареношћу, јеванђеоски охристовљен и молитвено облагорођен, у својим делима, која представљају читаву библиотеку, обрадио је све животне теме са којима се човек свакодневно сусреће. Чак и они који су према њему били нетолерантни,

Последњи
снимак
светог
владике
Николаја.

као Скерлић, Драгољуб Јовановић и касније многе духовно сиромашне личности марксистичке епохе, „сенке без душе“ како их је сам Владика називао, нису могли а да не признају његову величину и допринос унапређењу црквености и духовног живота у нашем народу.

Иначе његова биографија је веома садржајна и подобна светоотачким житијама. Епископ Николај Велимировић рођен је 23. децембра 1880. године, на дан светог Наума охридског, у селу Лелићу, недалеко од Ваљева, од честитих родитеља Драгомира и Катарине.

Крштен је у манастиру Ђелијама добивши крштено име Никола. У овај манастир мајка га је редовно водила на богослужење и свето причешће. Своје школовање отпочео је у манастиру показавши изузетну ревност и даровитост. Наставак школовања завршио је у Ваљеву као најбољи ученик школе. После шестог разреда гимназије конкурисао је за Војну академију али га је комисија одбила јер је био „ситног раста“. Пошто је одбијен, поднео је документа београдској Богословији где је, такође, имао потешкоћа због слабог слуха. У Богословији је надмашио у знању све своје другове. Као питомца Цркве послат је на школовање у Берн, на Старокатолички факултет. Такође је студирао у Енглеској, Немачкој и Русији. У Берну је завршио студије и, у својој 28. години, крунисао их докторатом из теологије: „Вера у васкрсење

Христово као основна догма Апостолске цркве“

1909. године слушао је предавања на Оксфорду где је припремао други докторат из философије а затим га у Женеви, на француском и одбранио: „Философија Берклија“. Као познати доктор теологије и философије и зналац страних језика, замонашио се у Србији, у манастиру Раковици, 20. децембра 1918. и постао јеромонах Николај. Од стране црквених власти постављен је за суплента београдске Богословије.

Већ од ране младости почиње да пише и сарађује у „Хришћанском веснику“ где објављује своје прве радове. Интелектуално сазревајући, прелази на писање студија и опсежних дела из области религије и философије од којих су најпознатија: „Религија Његошева“, „Изнад греха и смрти“, „Беседе под гором“, „Реч о Свечовеку“, „Молитве на језеру“, „Охридски пролог“, „Омилија“ и многа друга, капиталне вредности, која су сада штампана у Сабраним делима у XII томова, што није коначан број јер је у припреми још неколико томова.

Највећу активност владика Николај је показивао у времену од 1912-1918. године. Српска влада га је послала у Америку и Енглеску где је говорио и указивао на српске невоље и голготу кроз коју је пролазила Србија. Његова мисија је била веома успешна и сам је за српски народ урадио више него цела тадашња дипломатија. Због тога се, у то време, говорило да је „отац Николај трећа српска армија“!

По завршетку рата, 12. марта 1919.

године изабран је за Епископа жичког. Са тог положаја је 1920. год. прешао у Охрид где је највише постигао радећи на пастирском и богословско-књижевном плану.

Пре повратка у Жичу, 1934. године, развио је свестрану црквену делатност на хуманитарном и каритативном плану. Пресудан је био његов утицај на обарање Конкордата 1937. године, када је упутио познато писмо министру полиције Корошецу.

На Петровдан 1941. године био је, од стране Немца ухапшен и конфиниран у манастир Љубостињу. Убрзо је, са Српским патријархом Гаврилом Дожићем, био пребачен у манастир Војловицу код Панчева. Војловицу су напустили 14. септембра 1944. године када су их Немци пребацили у злогласни концентрациони логор Дахау, где су остали до краја рата и ослобођења од стране америчке војске, 8. маја 1945. године.

Влада Демократске федеративне Југославије је епископу Николају Велимировићу ускратила повратак у Србију, па је као многи знаменити Срби, пошао трновитим путем емиграције. Већ оронолог и нежног здравља, трајно се настанио у Америци али је ипак смогао снаге за црквени и мисионарски рад. Објавио је велики број дела а последње, које није завршио, звало се: „Једини Човекољубац“.

Из Америке је слао у Србију: пакете, прилоге, богослужбене предмете и потребне књиге. Предавао је на Академијама у Џорданвилу и Саут Кенану и држао предавања на многим познатим универзитетима.

Преминуо је у Господу 18. марта 1956. године, у Недељу на покладе, и сахрањен је у српском манастиру „Свети Сава“ у Либертивилу одакле ових дана, после 35 година, треба да буду пренете његове мошти у родни Лелић.

Владика Николај још увек нема правог биографа који би, на достојан начин, обухватио све оно што је везано за његов живот и рад. Свакако да тек предстоји проучавање његовог литерарног, мисаоног, богословског и духовног рада. Позната је чињеница да нико од Срба није написао толико сјајних књига и због тога владика Николај може да се упореди са најплоднијим и најбољим писцима и светим оцима у Православној цркви. Нема области из живота Цркве и вере коју он није, на најбриљантнији начин обрадио. Главна тема његовог богословља јесте Христос-једини Човекољубац. Са Њим је започео своје стваралаштво и са Њим је и завршио. У његовом књижевном раду истиче се беседништво по чему је добио име „српски Златоуст“ али су му и све остале области књижевног стваралаштва биле блиске. Био је господар речи а његова реч је била огледало његове душе. Свака његова родољубива реч била је посведочена његовим чистим животом. Код наших богомољаца био је нарочито познат по песничком ствара-

лаштву где је, кроз риму, изложио догматско и литургијско учење Цркве.

Владика Николај је био мученик Цркве. Страдао је у земљи, страдао је од окупатора, страдао је и у избеглиштву. Од стране српских комуниста, неоправдано је назван „издајником и непријатељем народа“ зато што им се увек супротстављао. Хтели су да га ставе у исту раван са усташким злочинцем Алојзијем Степинцем.

Владика Николај је био велики молитвеник пред Богом за свој народ. Чинио је то пером („Молитве на језеру“, „Духовна лира“, „Песма над песмама“) и делом, личним примером. Они, који су га познавали, говорили су да је „цео његов живот био непрекидна молитва“. То потврђује и отац Калист у објављеној књизи „Монах Калист“.

Владика Николај је био обдарен и способношћу предказања и пророчтва. Предвидео је многе догађаје

везане за наш народ а и за друге европске народе и друштво.

Брига за Цркву му је била на првом месту. Обновио је многе цркве, манастире и манастирске конаке. Врхунац његовог рада била је мисионарска делатност, на чисто духовној основи, која је обухватала и све црквене људе и цео српски народ. Седећи на светосавском трону у Жичи, обновио је значај и светост Архиепископске службе Богу и народу и као некада свети Сава стао на чело српске духовности и одређености за царство Божије. За владика Николаја у Небеској Србији, била би највећа духовна радост када би се Срби вратили својој вери и цркви или како је Он говорио: „Путевима Божијим којима су српски народ увек водили његови светитељи“. Тек онда ће молитве и покровитељство Владичино, са светим Савом и свим српским светитељима и мученицима, бити над родом нашим!

протојерј Живкојин Тодоровић

IN MEMORIAM

7. априла 1991. године упокојио се у Господу светосавски свештеник Новак Станојевић.

Велики страдалник за веру и свој народ прешао је у Небеску Лазареву Србију коју је заслужио овоземањем животом и „борбом непрестаном“

Рођен је давне 1911. године од скромних и честитих родитеља у селу Чукојевцу, код Краљева. Светосавским и трновитим путем српског свештеника пошао је 1943. год. када је рукоположен.

У Устиколини, код Фоче, где је вери и човекољубљу учио своје прве парохијане, дочекао је почетак рата.

Испред погрома подивљалих, и нечовечном мржњом опседнутих, усташа нашао се у збегу у Врњачкој Бањи где је радио као васпитач али се, брижан и обузет стрепњом за своје парохијане и српски род, вратио на фочанска згаришта.

Своју свештеничку дужност, обављајући много више опела него других светих тајни, наставио је да обавља у српским збеговима. У том метежном времену, разлучивши добро од зла, приступио је под равнаторску заставу којој је, трпећи последице, служио до краја живота.

1945. године је, од стране комунистичке власти, утамничен и осуђен на вишегодишњу робију са које су га, вративши му добро, сведочењем спасли његови парохијани.

По изласку из затвора, наставио је да, одећом, храном, давањем уточишта и на друге начине, помаже четнике Драге Михаиловића.

Осумњичен и шиканиран од кому-

Свештеник
Новак
Станојевић

ниста, који су му забрањивали рад, поново је, са породицом, прешао Дрину.

Служио је у Ивањици, Сјећој Рени, Кумодражу и свуда од народа био поштен и поштован.

И у Србији тог времена, које је, Богу хвала, прошло, био је прогањан и понижаван од комунистичких атеиста. (Позиван је на војне вежбе и одређиван да, иако је српски свештеник, копа нужнике.)

Издржао је све и са попадијом Десанком, верним животним сапутником, дочекао пензију у коју је испраћен 1972. године.

Чином пензионисања није престао мисионарски и просветитељски рад свештеника Новака Станојевића.

Свуда и у свакој прилици учио је младеж вери и националној историји. Ширио је сакривену истину о витешкој краљу Петру I, неумрлом српском Чичи, великом мученику генералу Милану Недићу и другима из плејаде заслужних Срба.

Своју приврженост равнаторској идеји, српству и Христовом учењу доказао је у Саборној цркви престонице, 17. јула 1990. године када је, као једини свештеник, одржао парастос за покој душе јунака и страдалника Драге Михаиловића.

Будимо му захвални за све што је учинио за наш род и наше четништво и помињао га у својим молитвама.

Нека му је вечни мир и слава!

ПОЗДРАВ ВОЈВОДЕ МОМЧИЛА ЂУЈИЋА ЗА ВАСКРС 1991.

Срби и Српкиње,
браћо и сестре,
Христос Васкресе! Ево, и у овој Години Господњој, радујемо се и међусобно поздрављамо поздравом побеле живота над смрћу, јер Христос васкресе, победи смрт и отвори пут у живот вечни свему роду људском. То је највећи догађај у историји људи, од Адама па до дана Христова васкрсења. Највећи и најрадоснији догађај, васкрсни дан, у којем се радосно и победоносно међусобно поздрављамо поздравом победе живота над смрћу: Христос васкресе! и одговарамо – Ваистину васкресе!

Овај велики васкрсни дан, ми расељени по слободним земљама света, у храмовима које смо подигли, слави-мо слободно и у том дану сви смо ближи једни другима, сви се осећамо ближи Богу и свом српском роду. У овој години овај велики празник сла-вимо и са више радости, јер се у нашој родној Отаџбини килају ланци ропства и различу тамни облаци на српском небу. Комунистичким тиранима и тиранији примиче се крај, а дани слободе Српству већ се назиру. Буде се снаге српског народа да се извојује слобода и васкрс Српске државе

Војвода Ђујић у друштву пријатеља.

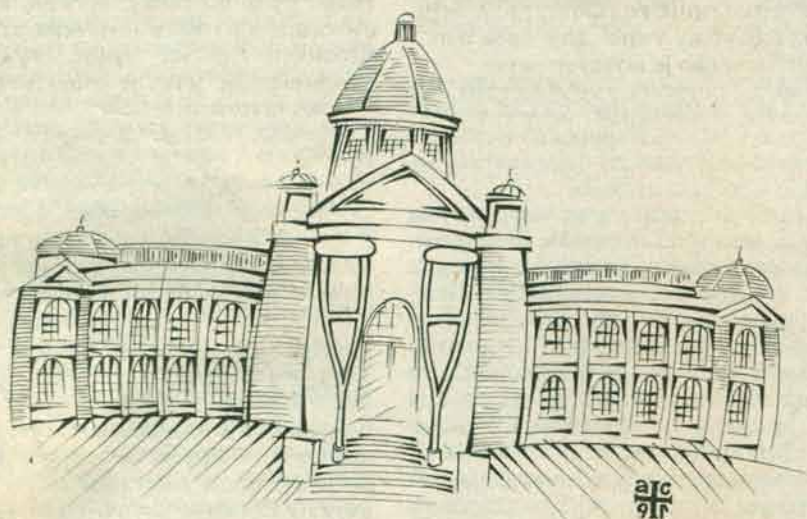
славних предака, за правду, за истину, за добре односе међу људима и народима, а све је то уклопљено у законе које је Бог људима дао. Зато ће он и бити са Србима у њиховој праведној борби. На путу те борбе потребна нам

ти сећању на све српске жртве за последњих педесет година. Све побијене и све пале у борби за име, крст и слободу српског народа. Да се оживи сећање на страдање српске цркве и српског народа. Да се опојају непојани и да се приберу земни остаци настрадалих и молитвено сахране на завичајна гробља. Да им се подигну спомени, споменици, храмови и костурнице. Да се у овој години сетимо и молитвено одужимо свима који страдаше и животе положише за крст и слободу Српства. Тој одлуци нашег светог архијерејског сабора сви ћемо се одазвати нашим словом, делом молитвом и нашом жртвом.

Ово су сулбоносни, историјски дани у којима морамо бити будни, сложни, уједињени и збратимљени у служби Богу и Српству. Ово су дани кад треба да корачамо путевима наших предака са тврдом вером у васкрслог Господа, у победу истине над лажи, правде над неправдом, слободе над ропством, живота над смрћу. Ово су дани кад поставимо испит пред нашим прецима; пред нашим страдалним родом и пред небеском Србијом. Ово су дани кад нашим ставом, радом и жртвом треба да достојно останемо и пред нашим новим поколењима, да их задужимо нашом борбом и нашом жртвом за слободу.

Са таквим мислима и осећањима, браћо и сестре, ја вам честитам велики празник Васкрсења Христова и све вас поздрављам васкрсним поздравом радости: Христос васкресе! – Ваистину васкресе! Живели!

КАРИЈАТИДЕ

на Балкану. Српство се диже да извојује право на живот и слободу, и да суверено одлучује о својој судбини. На том путу и у тој борби, нема силе која ће Српство зауставити, јер је Бог дао слободу свим људима и свим народима. Зато ће васкрсли Господ бити са Србима, јер се они не боре да отимљу туђе земље и газе слободу других народа. Боре се за слободу земље својих

је тврда слога, међусобна братска љубав и готовост на жртву да се што пре дође до слободе и васкрса Српске Државе.

Свети архијерејски сабор наше Цркве решио је да се ова година посве-

ВЕЛИКА СРБИЈА

„ВЕЛИКА СРБИЈА“

различита издања новина и листова под називом

„Велика Србија“

(1888-1926)

У периоду од безмало четири деценије (1888-1926) у Београду, Ваљеву, Нишу и Солуну излазило је, додуше са прекидима, шест различитих издања новина и листова под називом *Велика Србија*. Доносимо њихов хронолошки преглед праћен новинским наводима који и данас ништа не губе од своје актуелности. Штавише, они само потврђују како се историја понавља.

•••

1. Ванстраначки недељник *Велика Србија* (с упоредним насловом на италијанском – *Ла Србија фара да се*) излазио је у Београду током шест година, од 1888. до 1893. Власник и уредник листа све до своје смрти, 1890. г., био је Стеван Владисављевић Каћански, познат као Стари Бард, а потом његов син Владислав Ст. Каћански од када лист постаје орган *Друштва Велика Србија*.

Уредничке напомене у прва два броја (на Св. Саву, 14. и 24. јануара) речито говоре о томе како су *Велику Србију*, пре но што је њен први број света и угледао, дочекале аустроугарске новине:

„*Велика Србија* базира је своју сенку далеко унапред чак до Пеште и поносног Беча. Још много пре него што је први број изашао, узрујале су се бечке и пештанске новине и поздравиле су *Велику Србију* и њеног уредника гавранским гласовима и крокодилским сузама, а то може само на част служити *Великој Србији*.”

Велика Србија без најмањег презања и обзира на те гавранске гласове немачке и на понеки одјек њихов у самом Београду излази, ево, у име Бога помоћу српског народа у српски свет са отвореним српским лицем. Једино ће до српског народа стојати хоће ли она дугог века бити ли ће се злокобна прорицања и злонамерне жеље бечкопештанских листова испунити. У том случају видило би се јасно: да или *Велика Србија* није малу или мала Србија није „*Велику*“ разумела. *Велика Србија* поред свега тога и упркос свему томе излази и ступа у српски свет с пуном надом у свест и патријотство ове наше мале али миле и витешке Србије” и

„*Велика Србија* излази и излазиће редовно сваке недеље. После овог бро-

ја неће се моћи овај лист никоме слати који није претплату послао јер је једини фонд *Велике Србије* одзив српског народа и претплата.

За Аустро-Угарску неће се лист редовним путем моћи слати зато што је уредништво убеђено да би му постдеби већ на првим бројевима одузет био, па би се само претплатници штетили. Већ у другом броју може се *Велика Србија* поносити сјајним одзивом српског народа.

Овог часа поуздано дознамо да је *Великој Србији* прелаз у Аустрију већ забрањен. Па ово би Турчин казао: Зорт!”

Само након шест месеци излажења *Велике Србије*, њен власник и главни уредник ухапшен је и осуђен због свог политичког деловања. Овом догађају посвећен је уводник 23. броја (од 22. VI 1888):

„Како је досадашњи уредник *Велике Србије*, Стеван Владисављевић Каћански по несрећи слободе лишан и у четвртак 16. ов. м. спроведен у Пожаревац на издржавање затвора, то услед тог жалосног догађаја и услед промене одговорног уредника прошлi број *Велике Србије* није могао изаћи на време као обично.

Међутим, *Велика Србија* наставља и даље свој патријотски рад са истом снагом и у истом правцу као и до сада и држаће се и даље на оној висини на којој је и до сада стојала.

Једна моћна политичка идеја не сме да буде везана за поједине личности, па ма колико оне важне биле; једна идеја која има свога ослоњаца у народу и која има будућности, у стању је да преживи читаве генерације. И оволико људи који се данас око *Велике Србије* налази, може силом околности бити приморано да одступи, али *Велика Србија* треба и даље да живи. Њена је снага у народу и будућности. Надахнути овим уверењем, ми продужујемо и даље наш рад у започетом правцу”...

О партијским борбама које могу да угрозе и националне интересе говори чланак под насловом *Народна слога и народна скупштина* (бр. 19 од 22. V 1888):

„У данашње доба кад је свака појединачна народност у Европи заставу свог

народног уједињења развила (...) тада се још једино код нас Срба најгори партикуларизам шири; партијске страсти су управо стрмоглавце у очајну борбу наспрнуте и претвориле нашу земљу у три непријатељска логора (...) Истина, дакле, треба и нама, а не туђинска лаж и превара; слога нам треба, а не партијска и народносна смутња (...) Ми треба да се сложимо пошто-пото, наши великаши треба да бар за часак баце на крај своје партијско честољубље и своје личне претензије – они треба да их на олтар српског отечества жртвују.

Само општу добит васколиког српства треба имати на уму, а не личне интересе”.

О штетности међустраначких раздора говори и проглас талашњег краља Србије, Милана II Обреновића, издатог у Београду, на Св. Петку који *Велика Србија* објављује уместо уводника (20. X 1888):

„Али и ако данас младој српској држави не прети никаква опасност од стране навалe, има једна опасност која јој прети као што је негда славну државу српску средњег века и срушила. Та опасност лежи у нама самима. Кобни раздор унутрашњи подрио је био земљиште на коме је пропала средњовековна српска држава. Раздор тај треба и данас уклонити да нова држава српска живи правилним, редовним и здравим животом, те да се спасе од нових кобних опасности.

Партијске борбе и страсти дошле су до свога врхунца.

Народе српски!

Дужност је твоја и Моја да томе на пут станемо.

Срби!

Дужност је партија да се у борби устане.

Дужност је партија да се сете да над партијским интересима треба да лебди једно више и светије добро, добро мајке нас свију, добро наше миле и драге Србије! /.../

Данашњи Устав нисам ја створио. Он није моје дело. Али сам га ипак ватрено бранио и брижљиво чувао већ и стога разлога што народи не треба олако да мењају Устав који сам себи дају. И данас не бих са престола пред народ свој с тим предлогом излазио да пред нама не стоји 1889-та година, пет стотинита од славног пада нашег, да нема те јединствене, торженствене и величанствене прилике да апелујем

за циљ да мисионарским ровeњем по српским земљама преко Босне и Херцеговине, а попут Солуна, отвара путеве силажењу Аустро-Угарске царевине на српски југо-исток. Његови фратри, језуите и како се још та „у Христу браћа“ зову, прекрилише сву Босну и Херцеговину и још једнако придолазе, оснивајући свуда манастире. Овде им је операциона база, а рад ће им се простирати по Старој Србији, Македонији и Албанији куда свуд имају и своје конзулате као етапе у дивљој пустињи. Ми их, ево, виђамо чак и у Скопљу.

Сва ровeња иду очигледно на то да оронe Српство, да га расцепају и подвласте туђину!...

Па да је овде бар крај! Него сад тек долазе „браћа“ да и они који део заграбе. Тако у Загребу постоји хрватско „Друштво св. Јеронима“ које ради на похрањавању наше српске браће. По њиховом је све сам „Хрват“ – и Срба ван Србије нема. Ту њихову девизу исповедају не само у Троједници/Троједној краљевини – назив за уједињено краљевство Хрватске, Далмације и Славоније – прим. Љ. С./, него и у Далмацији, Босни и Херцеговини. Њихови циљеви су да и народносно и политички себи присаједине Далмацију, Босну и Херцеговину. А колико нам могу бити опасни показује та околност што је доста да се Србин навикне да се зове „Хрват“ и он је већ Хрват. Језик је један, а вера, казаће, не чини никакву разлику. Између ових двају бечких акционих комитета нема ни у чему разлике. Једно друго само допуњавају и иду правце на то да Срба, да ни велике ни мале Србије на свету не буде!... На њиховој је страни сила, новац, вера”...

„У Скопљу се саставља ова „братска пропаганда“ са другом, такође „братском“, која одавде прелази на Исток, па нас и отуд херметички затвара. Овде мислимо пропаганду бугарску. Колико је она јака, колико је наша непријатељска, коликим средствима располаже, колико је успела и колико ће још успети, то сви добро знамо. Македонија је сведок, а сведок је и најрођенија наша Стара Србија. Видите Скопље и оне бугарске школе у Скопљу, па ћете се уверити.

Сиђите на Југ, па ћете наћи силну и пропаганду грчку!.../ Па и сама Румунија, та која закључује ланац држава око нас, чак и она се у опште надметање умешала. И да видите зашто – не зашто друго, него зарад оно мало Куцовлаха/Динцара/ у Македонији”...

„Само Србија седи скрштених руку. Окружена овако разгранатом народносно и политичком пропагандом разних „братских“ и небратских суседа, она нам изгледа као оно филозоф који с важношћу с целокупним својим ученим достојанством по кући намешта то ово, то оно, не гледаћи /sic!/ што му кров над главом гори и што прети да ће за мало час пасти, па прогутати и њега и његову високу

ученост и његов намештај, једном речу све: и устав и скупштину и изборне законе и општинске самоуправе и сјајну господу и сјајне јунаке.

Нама се ваља бранити и то мушки бранити!.../ Ако народни скупштинари о овом промисле, увериће се да ова ствар не трпи одлагања, но да јој треба обилно помоћи. А борба се ево води ако не надмоћнијим, а оно бар једнаким оружјем. Пропаганда се бије пропагандом и организацијом свију просвећених српских синова ма где били”.

О нужности организованог Велико-српског савеза говори текст у два наставка објављен у бројевима 42 и 43 од 22. и 29. X 1889.:

„Кад погледамо Србија нам се представља као једна велика гунгула у којој су сви с главом нагли у центар па се ту патријотски и из свег срца – чупају. Сви противу сваког; нико ником не да прићи близу; свак стрепи за свој положај и залагај (...). Док се ми у гунгули с убешћењем чупамо, донде нас непријатељи опколили и слонке нас уништавају. Тек кад нас ко из нетактичности мало јаче очени, башићемо се на њ ногом, али ћемо опет остати при старој патријотској свађи”...

„Пре свега, дакле, нужно је да удружимо целокупну српску интелигентну снагу, ма где је било... Стварном уједињењу Српства треба да претходи духовно уједињење интелигентне српске снаге у циљу великог Српства (...). Што се затекло може и даље постојати: партије нех остану партије, одељне групе нех остану групе, стаљерна удружења нех су стаљерна, у то не тражи нико промене, само тражимо да се сви у крајњој мети у идеји великог Српства солидарисемо и да на том пољу радимо на општем усвојеном плану и тексту који ће бити подједнако Свето за свију”.

Друштво Велика Србија засновано је свој рад још 1887. г., али тек након смрти првог власника и уредника листа *Велика Србија*, Стевана Владисављевића Каћанског (+ 4. V 1890), у 26. броју недељника (од 24. IV 1890) Друштво објављује свој Проглас којим, између осталог, саопштава, да ће лист *Велика Србија* убудуће излазити као орган новог Друштва са истом уређивачком политиком као и до тада: „...он ће и даље бити будан стражар на бранику српске мисли; неустрашиви борац за права српског народа и носилац спасоносне мисли српскога јединства (...). Остајући верни традиционалној политици словенској, ми ћемо и даље пажљиво пратити све што се у словенству догађа”.

Ванредни број *Велике Србије* (од 21. IV 1890) доноси списак имена својих чланова међу којима је и Бр. Ђ. Нушић, чиновник, као и Правила Друштва у чијем члану 2 стоји:

„Циљ је друштва да шири слогу међу једнокрвном браћом; да сузбије на сваком кораку утисај туђинштинe; да подиже грађанске врлине међу својим чановима, да уноси и одржава лепе српске обичаје (...) да спрема земљиште и борце за свету мисао народног уједињења (...) да верски и партијски растројене синове српске отаџбине навикава на заједнички рад за општу ствар и спрема их да се предмишљу народног уједињења затекну сви окупљени под једном заставом”...

Председник *Друштва Велика Србија* је у почетку Драгутин Ј. Илић, будући власник и уредник новина *Велика Србија* наследник недељника *Велика Србија* које су се појавиле у 107 борбених 1903 године. Први председник *Друштва Велика Србија* у новембру 1891. постаје г. архимандрит Нићифор Лучић.

Велика Србија у свом 37. броју (год. IV, 8. IX 1891) на трећој страни доноси текст *Сједињење Далмације са Хрватском и Славонијом*, пренет из (34. броја) листа *Славјанска Известија*:

„...Мисао о сједињењу тих славенских покрајина поникла је још 1848. г. међу далматинским Србима. С почетка је пошла брзим кораком у напред и давала наде на остварење, али када се део хрватске интелигенције стао јављати са својим тесногрудим шовинизмом према оних 700.000 Срба у поменутих покрајинама, а нарочито у Далмацији, силе се разделише и рална сједињењу узе други правац.

Мисао о томе питању поникла је прво међу Србима, а исто тако и први кораци о тој ствари припадају искључиво само Србима. Године 1848. први политички раденик у Далмацији, Србин др. Божидар Петрановић, састављајући програм народне политике, први је покренуо питање о сједињењу Далмације са Хрватском и Славонијом. Мисао та (...) на скоро је одушевила све далматинске Србе у оно време кад су они ватрено ратовали за сједињење, није се чуо ни један хрватски глас. Бока Которска, Дубровник, Книн, Обровац и сви српски окрузи у горњој Далмацији први су се обратили браћи у Хрватској и Славонији позивајући их да од своје стране порадe на тој великој идеји. Кад је године 1870. далматински сабор зготовио адресу цару у којој је енергично тражио сједињење трију покрајина, први који су потписали ту адресу беху Срби са својим неуморним трудебеником, талашњим председником сабора Стеваном Љубићем”.

„...У исто време (1860) је бечка влада строго наложила превеликом намеснику у Далмацији, Мамули, да употреби све своје силе да применом предстојећих избора не допусти да буду изабрани присталице сједињења. Од тога времена и почињу она гоњења и унутарње неуредности у Далмацији које посејаше раздор међу Хрватима и Србима (...) Ту су Срби нарочито показали шта вреде; покрај свију могућих

препрека они одржаше сјајну победу. Бока, Дубровник и српски окрузи у горњој Далмацији изабраше своје заступнике који одоше у Загреб и на саветовањима „банске конференције“ заузеше угледно место ватрено учествујући на њима. Аустро-Угарска влада која је била непријатељски залахнута према идеји о сједињењу Далмације са Хрватском и Славонијом трудила се да омета у свему тим саветовањима па је тако и прошла та конференција без даљних последица не доневши никакве стварне користи. Кад је године 1861. и 1867. загребачки сабор саставио молбу цару и замолио га да допусти сједињење трију покрајина, цар је наредио да се сабор затвори“ јер је рад сабора противан смеровима владе”.

„Аустро-Угарска влада зазирући од сједињења три поменуте покрајине, предузела је све мере да завали

Продаја „Велике Србије“ у кнез Михаиловој улици.

Србе и Хрвате. Насталоше смутње, распре које (су) се свршиле с тим да су Хрвати почели нападати Србе, заборавили на све њихове услуге укажане у општем делу сједињења Далмације са Хрватском и решили да их удаље од сваког учешћа у општим стварима. Срби и Хрвати се коначно разделише и питање о сједињењу изгуби сву снагу и карактер, преобразивши се у питање чисто хрватско. Шовинизам хрватски растао је све то веома и прешао већ све границе када је Аустро-Угарска заузела Босну и Херцеговину. Хрвати почеше сањати о Великој Хрватској, а хрватски шовинисти и учитељи почеше у окупиране покрајине да распостире у њима великохрватску идеју. Године 1879. хрватски клуб на самом сабору издале проглас свему хрватском народу у коме је отворено говорио о сједињењу Босне и Херцеговине са Хрватском на основу хрватског државног права (?!)“.

„...Ма колико се желело сједињење Далмације са Хрватском и Славонијом, оно се ипак може решити само при узајамном учешћу Срба и Хрвата и онда када Хрвати узму у обзир тежње и историјска права једнокрвне браће Срба (...) Срби су учинили све што се од њих тражило и сад је ред на Хрвате и ако они после досадашњих ватрених речи буду што пре повели рачуна о правима Срба, великој намери ће бити постављен нов основ који је већ био подигнут, но благодарећи вероломству и кратковидости Хрвата, коначно се порушио“.

Лист Велика Србија је, сем документарних фељтона у наставцима (Шта ради Аустрија?, Српски конзул у Босни и Херцеговини, Земља и народ у Босни, белешке с пута кроз Македонију и Стару Србију, Аустрија према балканским државама, Подела политичка аустро-угарске управе у Босни и Херце-

говини), доносио и актуелне политичке коментаре (Срби и Машари, Србија се спрема, Бојазан од Русије, Аустрија прети, Србија и Црна Гора, Македонија и бугарска пропаганда, Босна – Краљевина Србија, Јали раскомаланог српства, Има ли Србија војску? Шта ћемо с' Бугари?)

2. Настављајући, после десет година, пропагирање великосрпске идеје Ст. Владислава Каћанског, Драгутин Ј. Илић покреће 1903. године штампање слободних новина Велика Србија које су у свега 107 бројева излазиле од 15 августа до 3. децембра. Илићева Велика Србија тежи политичком и економском ослобођењу прво своје уже отаџбине од Аустро-Угарске, а потом и свих својих сународника на Балкану. Њен спољно-политички програм у начелу је за „борбу противу шовини-

стичких струја бугарских којима је циља, мимо историјских и етнографских (сип!) права, олдепе за се један велики део Старе Србије и сву Македонију“, „помагање споразума између двеју братских држава“ (српско-бугарског савеза), а „према Аустро-Западу, Велика Србија стајаће вазда на земљишту протеста против неправде учињене српском племену на Берлинском конгресу. Под изговором да је Аустро-Угарска једина хришћанска држава која је у стању да у Босни и Херцеговини уведи ред и културу, Берлински је конгрес ондашњу Србију већ тиме означио као земљу неспособну за такав задатак. Међутим, време од 25 година показало је „да Аустро-Угарска“ у окупираним српским покрајинама завела такав терор и такву управу „која се своди на“ прогањање виђенијих Срба, хапшење невиних сељака, исељавање хиљада породица из Босне, вешање патриота, мучка убиства, претње, подметања, истицање и ширење католичке пропаганде, финансијско исисавање народа, колонизирање Босне туђинским елементима – то је круна „културног задатка“ што га Аустро-Угарска као мандаторка западних сила у Српским покрајинама врши“ (Велика Србија, бр. 1 од 15. VIII 1903, стр. 1).

Већ у свом другом броју Велика Србија позива грађане Београда на збор пред спомеником Кнеза Михаила саопштавајући да „то није збор мирних грађана који се сакупљају на договор о обичним пословима“, већ апел за заустављање „потока несрећне браће над чијим главама данас у Старој Србији и Македонији сева турска сабља, чије незаштићене груди прожиже зрно из арнаутске пушке, чију децу и жене бесчисти дивљи Арнаутин на срамоту нашу и свих Словена“. У позиву на збор подсећа се на чињеницу да је своје прсте на Косову умешала Аустро-Угарска због кључног положаја ове „володелнице“ на западном Балкану и закључује да је све то „нехришћанско дело једне хришћанске државе која не преза ни од најнедостojнијих средстава када јој је само потребно да се за своје циљеве користи“. Због тога, „на збор Срби ако не желите да вас сустигне клетва честитог кнеза!“

У једном од наредних бројева саопштава се да је на збору било присутно 10.000 душа, а својим говорима присутне су нарочито одушевили Риста Олевих, професор и Јеленко Симић, великошколаш. „Г. Олевих вели да је дужност Србије „Бити или с браћом заједно слободан или никако и не бити“, а г. Симић вели: „Слобода свим неослобођеним Србима са Србијом заједно или смрт и самој Србији“.

О спрези Аустро-Угарске и Бугарске Велика Србија у свом 9. броју од 23. августа доноси, између осталог, и ово:

„...Већ две пуне године Фердинандова Бугарска помоћу организованих комитских чета труди се свим средств-

прилика које неће бити трајне, почеше живо и систематичким радом одрођавати српски народ. Бугарашке школе посташе катедре са којих се невини Српцини учачу да пресиру све оно што су наследили од својих родитеља! У храмовима и старим српским задужбинама /.../ почињу бугарски пропагатори проповедати место слова божијег – историју Бугарске, доказујући народу да је старином Бугарин, те да се ваља поносити својим именом Симеона и Краљевића Марка! Место хришћанске слоге и љубави проповедају му незнани црноорисци /калуђери – прим. Љ. С./ и учитељи мржњу према свему што је српско, саветујући их да се окану свих обичаја као штетних предрасуда; а то беше начин којим се трудише да што пре постигну своје циљеве: сједињење западне са источном Бугарском!"/.../

...„Кад би наши претпостављени бар у неколико познавали његов етнички карактер и када би проучили земљиште на коме се имамо кретати, први наш озбиљни покушај за дао би самртни удар бугарштини, разбивши за навек њихове велике илузије о некаквој Сан-Стефанској Бугарској. За потврду овога нека нам послужи и сам наш, ма и незнатан, покушај при отварању српских школа у неослобођеним крајевима Душанова царства. Први наш појав тамо страшно је поразио бугарске апостоле који су у том почетку прозирали велику и експанзивну моћ српске културе и српског племена који је од пресудног утицаја на Македонске Словене што се најбоље и види из речи једног бугарског патриоте који каже: „И ако се мисли да су Мијани и Брејаци најконзервативније бугарско племе, излази да су они такви само у погледу „језика“, одела, начина живота и обичаја, иначе се они показаше као најслабији од свих Бугара. Кад год су Срби чинили какве год покушаје у Македонији, овде су највише успевали... У Дебру је поквареност таква да ни једно село не би остало здраво кад би српска пропаганда радила само мало систематичније и живље”.

Српски народ „полагано, али стално измиче у овој борби и то која се води не данима и деценијама већ вековима између ових хетерогених елемената на Балкану, а с друге стране кад посматрамо његову националну борбу са Бугарском, Грчком, католичком односно цинцарском пропагандом које све заједно систематски и са неуморном снагом раде на одрођавању српског народа у своју корист, не презајући ни од толиких крвавих трагедија које су последице и резултат макијевелизма – морамо се разочарати при помисли да смо и ту подлегли, а када овоме додамо и ускочку акцију македонских Срба која је оличена у бугарском народном устанку, биће нам онда јасније да схватимо онај тежак и критичан положај нашега племена у Старој Србији и Македонији коме је ваља досуђено да буде жртва у веку светлости, слободе

и правде. И онда како ћемо стајати пред тим крвавим попрштеном где неће више бити Срба, већ дивље хорде арнаутске!! Ваља да кривимо Арбанасе и Бугаре што избрисаше са карте појам Старе Србије и ладоше други етнички карактер српском народу у Старој Србији и Македонији!”

Поводом недавних демонстрација које повезује са бурним догађајима од 29. маја /тзв. Мајски преврат у којем је група официра убила краља Александра Обреновића – прим. Љ. С./, *Велика Србија* у свом 16. броју од 30. августа доноси уводни коментар у којем, између осталог, каже:

„На првоме месту дужност нам је да осудимо сваки поступак самовласнога разрачунавања, а нарочито разрачунавања *гомиле* против *једне* личности па ма како она чак и заслужила да се са њоме тако поступи.

Јер допустити гомиле да она суди и пресуђује, онда се даје широкога маха уличним нередима који постепено могу да се развију до таквих размера и грубости, да дотични град постане попрштено вандализма.

Полазећи са овога становишта лако ће се видети да смо ми одлучни противници таквих нерета који се могу чак назвати и „линчем”, „народним судом” или каквим му драго разблажујућим именом иза кога би се гледало да закљони дивљаштво које се, у оваквим приликама, појављује.

Но ни ти „линчеви” гомиле не јављају се без дубљих узрока. Да се они створе морају их изазвати нарочити узроци који ће обратити пажњу гомиле на себе/.../ Да се гомила било својом сасптивеном иницијативом или подстицањем са стране покрене на један овакав посао, потребно је, пре свега, да су још израније они, против којих је гомила устала, својим делом створили могућност да гомилу против себе изазову и огорче.

Не може се никако замислити да ће гомила, било својом иницијативом или подстреком са стране, поћи на дело о коме она не само не води рачуна, но које својом појавом није успело да у велике већине изазове незадовољство и огорчење. – Психологија политичке *гомиле* разликује се од политичких странака утолико што, докле последњим владају и управљају мањевише разлози хладног разума, првима управљају осећаји који се у критичким моментима у страсти развијају”...

„Реакциона штампа врло добро разуме ово! Њој је познато, као и свима нама, да је у таквим, да их наведемо *нервозним* данима *гомиле* најосетљивија и да сваки покушај реакције, па макар се он кретао у границама законом дозвољене штампе, она сматра као атак на стање створено револуцијом, као покушај – заверу да се то стање

обори/.../ Користећи се неограниченим правом закона о слободној штампи, она место да је своју борбу водила у границама хладног разума и најпотребније новинарске уљудности, окренула је сасвим другим путем. Почела је изигравати и саму слободу штампе уносећи у њу најнеуљуднији тон којим се изазива, дражи, плује. То више није била слободна већ безобразна штампа”...

„Представљајући дело од 29. маја не као дело револуције већ дело неваљаца, та је штампа почела и у слици да омаловажава стање створено тога дана. Чак су и неприкосновену особу /новог краља Петра I Карађорђевића – прим. Љ. С./ увукли у своју сокачку рубрику сликајући је под круном за чијим леђима ступа један костур који хоће да му ту круну скине јер она није његова.

Ми смо већ раније казали своју осуду против сокака; али не треба смести с ума да сокак не смемо држати против себе ако нисмо у стању да га сузбијемо; не треба смести с ума да као што није дозвољено сокак-гомиле да се служи каквим средствима противу јавних посленика па ма они били и најцрњи реакционари, тако није допуштено ни сокак-штампи да ради и пише онако јер онако писање, то је сејање ветра.

А ко сеје ветар – буру жње”.

На српско-хрватске односе осврће се коментар под насловом *па шта сал?* у два наставка /бр. 68. и 69 од 21. и 22. октобра/:

„У Аустрији се држе против-мађарски зборови. Држе се исти и у Хрватској и Славонији”... /реч је о пронемачким и прохрватским зборовима одржаним у Бечу и Вараждину – прим. Љ. С./ И један и други збор је задахнут истим, католичким духом. Први не спомиње у својим резолуцијама аустријске Словене, а други не спомиње – троједничке Србе. Они први траже да немачко племе буде у целој монархији народ „првог реда”; они други позивају све становништво Хрватске и Славоније да „хрватском” народу зајамче бајаги нешто на што Хрвати имају права – по свом историјском државном праву!

И Срби у Троједници имају некаквих историјских права. Та су права зајемчена царским привилегијама и писмима, а кад их у том облику не би ни имали, постоје земаљски закони, па кад ни тога чак не би било – онда постоји у свету начело тзв. природног права које је неко стекао тим већ што се нашао тамо где је (*das ersessene Recht*).

Хрвати то донекле признају, али коме? Не браћи Србима за чијом су слогом неки и неки пролили већ море суза – него онима који се ма и привремено зову Хрватима (...) Сасвим је оправдано што се буде, што се договарају, што траже да се стање поправи, али оно што земљу највише пече и тишти – српско питање – то они неће да свој-

ски узму у своје руке, да га реше. искрено, братски, како треба (...) Кад се Јелачић ставио на чело народном покрету, помазао га је за бана српски патријарх Рајачић и на месту где се то догодило, стајао је на Јелачићеву тргу у Загребу до скоро као класичан сведок – Рајачићев зденац. Благодарно потомство које оштри сикиру против Срба збрисало је име зленцу да се не би „чисти“ и „нечисти“, „крштени“ и „некрштени“ Хрвати скривили спомињући име тог „влашког“ попа (...) Хрватски покрет избацио је на површину Штросмајера, човека без сумње спремна, гвоздене воље, па чак и – генијална. Он и његови (данашњи обзори) опспеше се од Срба и – створише наголбу.

По цену да створи један „виши“ народ првог реда, од ондашњег католичког живота (без обзира на његову народност) продалоше финансијалну слободу своје отаџбине Пешти. И Међумурје је морало куповину да докусури: Штросмајер је знао да ће Међумурци и ако се помацаре остати и даље католици, а њему је за Троједницу требао и даље – конкордат (угвор с папом).

После тога, да не би нико шта замарио, изврнута је историја. Велики део горње Славоније сједињен је Хрватској, Срем Славонији, а кнежевина сремска помиње се још само у титули илочкиг спахије. То је неискреност којом је Хрвате заложно Штросмајер, то је разлог њиховој надутости и уображењу! Уљуљкивани сваким даном историјским државним правом, нападани католичким клерикализмом, задахнути неким освајачким тежњама на Балкану и већ у колевци задојени мржњом према Србима – хвале се и размећу како су они мост западној просвети на Балкану!

Ко хоће да носи просвету, мора и сам бити просвећен. А сетимо се само оног дивљаштва у Загребу лањске године које се и ове године још није угушило.

У резолуцијама свију тих зборована у најновије доба избија исто и сви се они крећу у истом колосеку; то није изазивала жеља народа него „домољубиви жупници и капелани“ – (наравно, по команди) и то они исти који су лане онако подбадали и дражили светину против Срба!

И међу Србима у Троједници се опажају покрети. Економски, културни па и политички, а хрватске новине ако проговоре о томе, говоре као кроз зубе, ако баш директно не нападају.

До јуче су се блатом банали на Србе, грдили и ружили Србе да подржавају Куенову владавину – и ако у Куеновој странци седе већина Хрвата. Српски покрет приликом избора за мајски сабор, српски зборови по Троједници и Угарској показаше да тај српски живаљ зна шта хоће и онај српски свештеник који је говорио народу, говорио је не као поп већ као Србин. Није прекидан поздравом „хваљен Исус и Марија“ као у Вараждину и ту лежи

битна разлика између српског народног и хрватског католичког покрета.

Тај вараждински збор је тражио опште гласачко право, слободу штампе, финансијалну независност, чување тајне писама, независност сту-

3. Почетком Првог светског рата у Ваљеву и Нишу излазе дневни листови под именом *Велика Србија*. Ваљевски јутарњи лист за обавештавање и васпитање, како у поднаслову *Велике Србије* стоји, излазио је сваки дан, али

Број 2.

Ваљеву, 28. јула 1914 године

Година I.

ВЕЛИКА СРБИЈА

Јутарњи лист за обавештавање и васпитање

БРОЈ 511

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН

Ручкопис, писма и преглату треба слаати Штампарији Димитрија А. Славуја

Годишња преглата . . . 16.— дин.
Полу-годишња . . . 8.—
Трёмесечна . . . 5.—

БРОЈ 511

Судбина Аустрије

Политички преглед

Нема ни једне државе у Европи, која је састављена из тако разнородних националних елемената као што је то случај са Аустро-Угарском монархијом. Та разно-родност народа, скупљених у једној држави под једним владаром, одржавала се до сада већом политиком ове монархије, ма да су интереси народа који ту монархију сачињавају, од увек више мање, били супротни. Супротност интереса тих народа није се огледала само у Маџарској буни год. 1848. већ исто тако у унутрашњој националној борби кроз тео десетнајести век, па све до данашњих дана. Такви положај и однос народа у овој држави, и ако се већом политиком, и то нарочито већом завладом народа од стране владајућих фактора, могао и да продужава до извесних граница, ипак се то ставише није могао, да одржи и његов пад је био неминуван. Све у природи што нема здраву основу за напредовање, мора да се сруши, па је то случај и са Аустро-Угарском, која се, као нешто неприродно, било утицајем унутрашњим, било пак спољашњим сила, морала срушити, као држава и престати да egzистира.

Аустро-Угарски меродавни фактори сасни су били тога стања у њиховој држави и трудили су се, да одклоне све оне силе, које би могле утицати на рушење њихове државе, ма у ком облику то било. Једна од врло опасних чиница, која је утицала на ову монархију јесте разлитак Србије и њени успеси у балканским ратовима.

Успеси Србије на бироном пољу, јено територијално ширење, економско и војничко јачање, револуционало је, не само нашу браћу Србе, већ и све словенске елементе, који живе у овој монархији и то се у Бечу сматрало, и то не без разлога, као опасна појава за општи

нак Аустро-Угарске државе. Из тог разлога чиније је из Беча све, што се могао чинити, не биравући при том средства, да се наша домовина поинизи, њени успеси омаловаже, о-граниче и сведу на најмању мору. На ипак им није све полазило за руком, што су у том правцу желели постићи и Србија им је била стало три у оку. Они су стално због тога тражили ма каквог узрока, ма каквог повода — тражили су ма и најмање закаче, па да кидишу на Србију, да ју униште, или ако не то, а оно бар да јој узбују углед и доверљивост као самостане државе, те тиме да покажу народима у својој земљи, како је зависна од Аустро-Угарске и како она само од младости ове последње живи!

Та прилика, коју су они желели, удучила им се погубијом Франца Фердинанда и они су бесомучно кидисали на нашу отаџбину, свакако рачунајући, да ће Србија бити усамљена. Ми смо на њихове нападе одговорили јуначки — силом оубијали, па шта коме Бог и среба дадне. Свакако ће исход овога рата показати, да се Аустрија страшно преварила у рачуну. Србија, хвала Богу није усамљена; њу помажу њена браћа, пријатељи и савезници и први знаци говоре, да ће Аустрије, као државе потпуно нестати! Ми и не знамо све шта се у њеној унутрашњости збива; али свакако, поред наших и савезничких бајонета, срушиће ову државу и унутрашње буне народа, које ће се неминуио јанити, чим се прва знатнија победа однесе над Аустријском војском. Ми се само можемо радувати, што ће једном нестати овога нашег кривог и подмуклог непријатеља, који се за сва добра, које му је некада српски народ чинио, браниће га од дивљих азјских хорда, само злом, подвалом и сплеткама одуживао.

Данас се већ неможе да говори о најама и програмима појединих држава, наложених у парламентима; итти се може да говори о предпоставкама, шта ће бити у случају европског сукоба, већ се може да говори о стварним чиницима, о поделе-ним силама, које учествују у овоме рату. Види се јасно да су Немачка и Аустро-Угарска усамљене и да друге европске државе, које их неће нападати, сигурно неће ни помагати. Тако су изданије неутралност: Шведска и Норвешка, Данска, Италија, Шпанија и Португалија. Врло је овде напоменути, да се Немачка у последње време врло много трудила, да придобије за себе Шпанију и Португалију; али интереси ових држава нису се могли сложити са том тежњом Германције; јер ове државе имају врло велике колоније на истоку, а сем тога су под трговачким утицајем Енглеске и оне су се морале поинти на ону страну, куда нагне и енглеиска. Румунија и Грчка су уз нас и опрезно чувају букурешки уговор, што ће рећи, да ће оне онога момента напасти Бугарску, ако би се ова усудила, да нас нападне у циљу оузимања наше садашње територије. Свакако би то исто учинила и Турска ма да са нама не стоји ни у каквој обавези; јер би њен битни интерес био, да нападне Бугарску са источне стране оузме јој Тракију, ако би ова ма на који начин с ким дошла у конфликт. Тако је Бугарска приморана да ћути и све што може овога пута учинити, то ће свакако бити прилажење руској политики, да би јој се, по сирењству овога рата, нешто уделило од наше територије у Македонији. Они ће ван сваке сумње то покушати, али наши меродавни фактори свакако ће знати, да зауважу наше интересе, а ит Русија неће бити може забравити оно дрско шуровање Бугарске са Аустро-Угарском монархијом, као заклетим непријатељем словенства, а нарочито српства. Башили се дакле ма и де-

дија итд. – силе, све оно што је Штросмајерова странка уништила да лакше сузбија Србе кад је била на влади у шезлесетим и седамдесетим годинама XIX века. Ми им желимо да постигну све то, а нарочито слободу састајања и штампе, јер би се онда чула и која слободна српска реч у Троједници”.

само у 48 бројева (од 27. VII – 26. IX 1914), дакле, непуна два месеца. Властник и одговорни уредник листа, а уједно и власник штампарије, био је Димитрије А. Славуј. Новине су излазиле на две стране листа формата А3, а доносиле су актуелни уводник, политички и економски преглед, дневне догађаје и званичне вести, извештаје и телеграме са ратних попришта (*Наши напредују, Буна у Босни, Акција Црне Горе, Први аустријски заробљеници, Топовска грмљавица*; телеграми из Кра-

гужевца, Шапца, Лознице, Обреновца, Ужица).

Ударни текстови, по правилу, посвећивани су разобличавању политике „труле“ Аустро-Угарске која се, успесима Србије на бојном пољу, мора срушити и присилити да као држава више не egzистира:

„Србија им је била стално три у оку. Они су стално због тога тражили ма каквог узрока, ма каквог повода — гражили су ма и најмање закачке па да кидишу на Србију, да је униште или, ако не то, а оно бар да јој убију углед и јостојанство као самосталне државе, те тиме да покажу народима у својој земљи како је зависна од Аустро-Угарске и како она само од милости ове последње живи!

Та прилика коју су они желели улучила им се погибијом Франца Фердинанда и они су бесомучно кидисали на нашу отаџбину, свакако рачунајући да ће Србија бити усамљена. Ми смо на њихове нападе одговорили јуначки — силом силом одбијемо, па шта коме Бог и срећа дадне. Свакако ће исход овог рата показати да се Аустрија страшно преварила у рачуну. Србија, хвала Богу, није усамљена; њу помажу њена браћа, пријатељи и савезници и први знаци говоре да ће Аустро-Угарске као државе потпуно нестати! Ми и не знамо све шта се у њеној унутрашњости збива; али свакако, поред наших и савезничких бајонета, срушиће ову државу и унутрашње буне народа које ће се неминуовно јавити чим се прва знатнија победа однесе над аустројерском војском. Ми се само можемо радovati што ће једино нестати овога нашег крвног и подмуклог непријатеља који се за сва добра која му је некада српски народ чинио, бранио га од дивљих азијатских хорди, само злом, подвалом и сплетком одуживао“ (бр. 2 до 28. VII).

У следећем броју (бр. 3 до 29. VII) коментарише се свеукупни положај српског народа под Аустро-Угарском:

„Тирана има две врсте. Једни нападају јавно, отворено — они нападају физички или духовно, али увек то чине директно, без увијања. Друга врста тирани никада неће напасти јавно, отворено, директно — већ прави лукаве смишљене и одвале док свога непријатеља не уништи. Аустројерска монархија спада у ову последњу врсту тирани — то је држава која се прави велики пријатељ свакоме народу који лежи у њеном оквиру, а стварно чини све што се може чинити да тај народ сатре, начини га робом, па њиме управља како хоће. Том својом тактиком створила је она мишљење о себи, код људи који не познају унутрашњи живот ове монархије и њену тактику за уништење народа, да је Аустројерска држава, да у њој влада лична и имовна безбедност и да је у њој свакоме слободно самостално кретати и развијати!

Али од свега тога што се добро о тој држави мисли нема ни трага нечега

доброга. То је држава која стално гура један народ противу другога у њеном оквиру, да би их тако заважене лакше савладати могла. Она ни једном народу своје територије сем својим Немцима не жели добра, већ сваки од њих лукаво и подмукло сатире, а сваком опет излази на очи благе лажи и насмејана лица. Ту је притворност, лукавство и тиранију одавно опазио наш народ и Швабу држи за човека који нема ничега витешког у себи, већ који зна и уме да вали „душу на памук“.

И заиста, ако се икоме валила душа на памук од ове државе, то се српскоме народу! Злим улесом има Срба у Аустро-Угарског близу три милиона без Хрвата и ови су осуђени до сада били да трпе сва недела ове подмукле и језуитске државе.

Српском народу ударано је на најсветију страну живота и чињено све да се ови омету да се као самостални народ развијају. Довођени су католички братри, језуити да им руше веру, да их превале на католичанство како би тиме и њихово национално осећање било ослабљено, а постепено и сасвим изгаснуло. Отваране су школе у којима се радило да се српска омладина понемачава и помађарава. Узимани су за државне службенике, почев од пандура па све до врхова државне управе у тим крајевима, једино Немци и Мађари, а од Срба и Хрвата само они који су се одродили, који су продали своју душу за аустројерске форинте и потпуно се ставили у службу овој држави. Сем тога, било у трговини, било пак у ма каквим важнијим економским предузећима, увек су толерирани опет Немци и Мађари, те Срби и Хрвати који су тежили да очувају свој матерњи језик, своје лепе обичаје, своје српско име и понос, нису могли продети ни где где би имали изгледа да они могу постати људи од утицаја и тиме имповати своје народу. Систематички је рађено да се Срби економски пригњече, да се политички униже и омаловаже, а вером својом олабаве и изгубе наду на бољи живот и тиме се патерају на сеобу из своје земље, па да се на њихова огњишта доселе Немци и Мађари. Ту политику колонизирања туђинаца у српске крајеве под Аустро-Угарском вршила је двојна монархија од увек од како тамо Срби живе под њеном управом. Срби су елементар живав, храбар, бистар и окретан и, као такав, представљао је увек извесну опасност за ову државу која хоће мирно робље и послушне јагњаци. Зато се она и старала, а и данас се стара, да Србе, ако не истреби, а оно потисне, угњечи, учини малим и безопасним. Зато овај рат који ми водимо са Аустројерском може се назвати свети рат у правом смислу речи; јер га води цео српски народ противу једне лукаве, подле и тиранске државе да би тиме

зајемчио свој сигуран развитак и напредак“.

Текст *Будимо на опрезу (Велика Србија, бр. 2 од 28. VII 1914)* упозорава на притајене бугарске апетите према јужним крајевима које је Србија ослободила својим победама у Балканским ратовима:

„И ако Бугарска за сада ћути, и ако даје званичне изјаве о својој неутралности, ми ипак не треба томе да верујемо; јер она све то чини што мора, што је притерана уза зид па нема куд. И она заиста, ако се прилике овако буду и даље развијале као што су сада започеле да се развијају, и неће смети да загази у рат противу нас. Али жудња Бугарске за Македонијом неће јој дати да мирује и она ће сигурно покушати, бар комитским четима, да нам прави неприлике у Новој Србији. Да се она не може да отрезни и остави сна за освајањем наших нових области Србије, то се види из изјава које чине њени државници приликом одређивања садашњег држања Бугарске. Стамбулски, као вођа једне партије аграрца тражи братство са Србијом на основу аутономне Македоније; Данев, шеф претходне бугарске владе за време балканског рата, изјављује да ће Бугарска са 200 хиљада војника прећи преко Македоније и ићи у помоћ Србији против Аустројерске. Радославов, шеф данашње владе, изјављује да ће Бугарска остати неутрална; али ако би се „где год“ појавиле буне Бугара који живе „ван Бугарске“ (као да таквих Бугара има!), то се њихова влада не може правити одговорном. Ова инцидентна доктор Радославова јасно указује да ће Бугари покушати комитским четима да нам праве неприлике јер се овом његовом изјавом јасно циља на наше нове крајеве где он мисли да има Бугара! Ми од тога не треба ништа да се плашимо, али ипак треба да будемо обазриви јер ће Бугари сада, на ма који начин тражити некакве југовине, као што им је то у крви, јер све што имају добили су преко туђих леђа, па ће на тај начин покушати и сада нешто да добију. Дакле, будимо опрезни!“

4. Директор нишког листа *Велика Србија* који је излазио такође током 1914. године с циљем да прати стање на бојишту, је онај исти Драгутин Ј. Илић који је, пре по што ће постати власник и уредник београдских новина *Велика Србија* (1903), једно време био председник *Друштва Велика Србија* (до 1894). Лист није, за разлику од ваљевских новина сличног уређивачког програма, имао уволне коментаре већ је искључиво објављивао извештаје о ратним операцијама и успесима храбре српске војске, дневне вести, телеграме и честитке, као и краће белешке о извештајима страних дописника. Нишка *Велика Србија* је, из броја у број, нарочито упозоравала на само тобожњу бугарску неутралност иза које се крије подмукло вршљање против Србије, тајне разго-

воре и договоре бугарске владе са аустројским војним изасланицима и чекање погодног часа за отворено сврставање Бугарске на страну Аустро-Угарске.

5. Трећи дневни лист под називом *Велика Србија* који излази за време рата су солунске новине (1916–1918) с упоредним насловом на француском (*La Grande Serbie*). Директор ових новина био је А. Јовановић, а одговорни уредник прво М. Тавуларих, а потом једно време Бошко Богдановић. У једном од бројева из 1917. г. (9. IX) уредништво изјављује да је циљ *Велике Србије* којем српски народ тежи већ пет година (од 1912., Првог Балканског рата – прим. Ј. С.) онај „који ће нашем народу обезбедити напредовање и културно развиће”. Окончавањем ратних операција превладавањем југословенске над великосрпском идејом, овај лист и престаје са излажењем. Уз актуелне уредничке уводнице, солунска *Велика Србија* доносила је и рубрике као што су: политичке вести, ратна ситуација и општи поглед на фронтове, страна штампа (са посебним освртом на грчку), дневне вести, последње и разне вести и документарне фељтоне у наставцима (*Српска Одисеја*, *Живот у Србији*, *На солунском фронту*, *Битка на Црној Рени*, *Аустројски шпијуни у „Црној руци”*). Најчешћа тема уводника било је „бугарско издајство”; упозоравало се на перфидност бугарске дипломатије, на њену одлуку да се током рата строго држи неутралности, а, у ствари, на тајно санкционисање пристанка уз Централне силе против Србије и њених савезника.

У четвртм наставку неке врсте теренског документарца са насловом *Под бугарским јармом* (бр. 242 од 9. XII 1916), износи се и следеће:

„Неки капетан Тодоров у Дебру отишао је још даље. Он је сваку реч која му се учинила да је српска кажњавао са 300 лева или (са) 25 батина!

Сељаке је испребијао нарочито кад су му се презивали на „ић”. Ово га је до лудила доводило.

Тврди да су двојина из (сеља) Долних Мелничани платили главом због „ић”. На прославу св. Кирила и Методија после говора управитеља школе који је износио заслуге ове двојнице словенских апостола, узео је реч капетан Тодоров и грађане тако испрескакао што не говоре бугарским матерњим језиком да су му чак и његови земљаци замерили. Том им је приликом рекао: „Ви се морате одрећи србизма ако желите бити Бугари. Језик који сада у говору употребљавате није бугарски. Сваки који не буде говорио бугарски биће најстрожије кажњаван”...

„Траже ли и сада Македонију и Бугарску „што у њој живе Бугари”, кад овако јавно признају да Бугара тамо нема?”

Фељтон *Живот у Србији* доноси у свом последњем наставку следећи

текст са поднасловом *Бугарска варварства* (бр. 550 од 21. X 1917):

„Овде вреди напоменути да су Бугари још од прих дана своје управе отпочели са уништавањем свих српских споменика. Прво су почели ништити све наше старе патнисе, премазивати слике по црквама и манастирима, али и то им је мало јер су упалили цело имање наше цркве Светога Спаса које је представљало велику вредност. Вреди нагласити да су Бугари покупили и све српске књиге и спалили их, а место тога раздали су народу неке бугарске читанке и песмарице о „Краљу Марку”...

Уводник 485. броја *Велике Србије* од 17. VII 1917., *Распад Аустро-Угарске – најболнији услов будућег мира*, доноси:

„Европски је рат као што се зна био изазван агресивним намерама двојне монархије против Србије у којој је Хабсбуршка држава гледала опасност по свој опстанак. Међутим, опасност за Аустро-Угарску није била толико изван њених граница већ у самим њеним границама јер столећима тлачени и кињени народи имали су једну јаку интимну жељу да се отресу Хабсбуршког режима и да се уједине са својом слободном браћом ван оквира Дунавске монархије. Свест тих народа била је постала толико јака да је опстанак Аустро-Угарске доведен у питање и да би избегла катастрофу, ова је прихватила иницијативу Немачке за рат – и с њоме заједно проузроковала светско крвопролиће”.

„Постојање Аустро-Угарске с помоћу које је Немачка имала намеру да добије хегемонију у свету било је један од главних узрока светског рата. Њен даљи опстанак био је несумњиво узрок новим крвопролићима. Јер, нема сумње, да би централне силе, изгубивши овај рат, спремале реванш након извесног броја година.

Савезнички дипломати истакли су међу условима будућег мира ослобођење подјармљених народа и спречавање будућих ратова. Оба ова услова зависе битно од решења питања Аустро-Угарске. Народи Хабсбуршке монархије стекавши максимум националне свести, подижу свој глас и траже категорично право да сами располажу својом судбином. Не задовољити њихов оправдани захтев, значило би допустити да у Средњој Европи плане страховита револуција која би могла имати кобних последица по целу Европу. Аустро-Угарска се не може преобразити ни у демократску ни у федеративну државу јер се то апсолутно противи њеноме склопу и организму. Јер, демократизације Аустро-Угарске или њено претварање у федеративну државу повукло би са собом неминувано и њен распад. А то Хабсбурговци и Немци никад не би допу-

стили. Јасно је, дакле, да рат који се води и који има да донесе коначну победу савезницима мора у првом реду решити питање Аустро-Угарске. У томе лежи правда будућег мира и обезбеђење света од дошњијих евентуалних ратова”.

О условима мира и будућој светској и европској политичкој карти *Велика Србија* (од 15. X 1917., бр. 544) доноси следећи чланак који преноси из листа *Словенски свет*:

„У Вашингтон јављају да су нам савезнички дипломати већ унапред утврдили будућу географску карту после рата... Белгија, Црна Гора, Србија и Румунија имају да се успоставе, Француска добија Алзас-Лорен, део немачких колонија и протекторат над Сиријом. Енглеска има да задржи већину немачких колонија, а да не плати за то никакву одштету и да добије протекторат над Месопотамијом и Синајским полуострвом. Русија ће имати протекторат над Јерменском која би била аутономна држава. Русија има право да тражи Цариград или бар неутрализовање Дарданела. Италији има да припадне Трст, Истра, далматинска острва и источна обала Јадранског мора. Србија добија још Босну и Херцеговину и образује се у југословенску државу која обухвата све југословенске покрајине под Аустројом. Образоваће се слободна пољска држава, као и чешко-словачка држава, а Арапи ће се ослободити турске владавине”.

У Паризу основан Црногорски Одбор за Народно Уједињење у Солуну се новембра 1917. г. огласио прогласом *Црногорцима на македонском фронту* који је *Велика Србија* (бр. 578. од 18. XI 1917.) објавила место уводника. У прогласу се каже да је заједничка отаџбина Срба и Црногораца „вековни сан, идеал за који се борио и живео. Када су се, после ослободилачког рата, почеле одређивати границе између Србије и Црне Горе, он није могао да схвати да се један исти народ може делити вештачким међама, он је правилно судио и говорио: да између Србије и Црне Горе не може и не треба да буде границе.

Нешто због земљишта од природе сиротног, нешто због ауторитативног режима који се тамо био зацарио, наш народ у Црној Гори живео је тешким животом (...) Сва брига (државне управе) ишла је на то да што јаче изолује Црногорце од осталог културног света, да их одржи у простоти и незнању. Нарочито се зазирало од везе са народом из Србије. Систематски се радило, и преко новина и иначе, да се добије што рђавији појам о „Србијанцима” или „Пијемонтезима”, како су их у иронији називале четинске новине. Црногорство се нарочито истицало, од њега се стварала нека врста култа. Ишло се на то да име „Црногорац” замени име „Србин”, да му се да национални карактер!

ке, он је – страшило! Али су многи који данас одбањују Велику Србију клицали њој по београдским улицама када су ратници Србије, Божјом помоћу, донели сјајне победе над Турском Царевином 1912. и 1913. године на Куманову, Битољу и Једрену. Тада смо сви ушли у рат: „За Крст Часни и Слободу Златну”. Јужна је Србија постала нашом са царским Душановим Скопљем и Прилепом Краљевина Марка. Још се више у Београду клинало Великој Србији када је 1913. на Брегалници монголско-хунски Бугарин добио казну за његов мучни пресад. А у светски рат 1914-1918. ушло се са обећањем: за Велику Србију! Провиђење је доделило незнамћене победе српској војсци над свима њиховим непријатељима укупно: Аустријанцима, Маџарима, Немцима и Бугарима. Они који су се пратили из овога страшнога покоља веровали су да Србија није више мала већ Велика и да је исто тако Велики Српски Сједињени Народ. Зар овај у самој Србији није принео на заветни и вековни олтар сједињења 1.300.000 душа; 70.000 повешаних у Босни и Херцеговини, а хиљадама прогнаних и убијених у Војводини и Далмацији! Па шта би после ове страховите проливане српске крви са Великом Србијом?

Друго – Народно јединство овако изгледа после две године од главнога пробоја солунскога фронта српском војском:

На тлу од Саве и Дунава па до Триглава, Дубровника и Дрине које је 1918. запосела српска војска, данас постоје четири владе: у Загребу, Љубљани, Сплиту и Сарајеву. Оне представљају четири државе у држави. Хрватска са баном на челу не зависи ни од једног министарства у Београду, ње се не тичу одлуке Срединне Државне Владе ни државне делегације које треба да представљају неку средишњу власт. Хрватска одбацује сваки надзор средишта из Београда. Када су неки чиновници били постављени Краљевим указом за Загреб, одавде су били протерани. Када се данас састала Уставотворна скупштина у Београду, 50 посланика Хрвата радићевана одбијају да у њу уђу. Јавна је лозинка у Хрватској код многих: Кидај са Београдом! (...)

Словеначка је данас самосталнија него икада што је била под Аустријом. Она је права држава у држави јер се понаша потпуно независно од средишње Државне владе у Београду. Зашто се Словеначка није овако исто понашала према Бечу 1914. године? Зар је већ заборавила да је 1918. добила слободу на врховима српских бајонета?

Босна и Херцеговина има свога председника, а овај своје ministre, баш као и краљ у Београду. И ова Влада тежи потпуној отцепљености од престонице српске где је усредсређена Државна власт. Ми се у чуду питамо да ли се за овакав положај Босне и Хер-

цеговине борили српски добровољци Босанци и Херцеговци када су као олуја извршили пробоје солунског фронта и са осталим српским ратницима кидали окове мајци Србији? Сме ли да у оваквоме аустријском положају и даље остане Босна и Херцеговина према Београду због којих је 1914. васколика Србија запливала у светски рат?

Влада у Сплиту себе сматра за независну. Али се заборавља да су непосредни интереси Србије, више него ли икада, на Јадранском мору. Ко је тај који сме да јој спречава њен економски и привредни рад на оној светској Улици Народа?

У Прогласу се на крају констатује да „наша дипломатија од 1912. нема ни плана, ни сталности, ни одлучности у вођењу спољне политике. Данас је опште признато у праву и сврси: српски народ има најбољу војску на свету, а најгору дипломатију. Што прва задобије битак на бојноме плану, то друга изгуби за зеленим столом” (курзив мој – Љ.С.). Не треба никада заборавити да је 1912. пред Србијом био један непријатељ, који, тучен и побеђен повлачи се у Азију, докле је данас, у 1921.г., око Србије и српског народа круг непријатеља над чијим радом српска дипломатија мора блети са највећом пажњом. Ови, удружени са домаћим издајницима државе, отворено теже уништењу свега онога што је српски народ вековима стварао. У томе циљу ти непријатељи изигравају на све могуће начине обавезе које проистичу из међународних уговора”.

Српска странка ће годину дана касније, у двоброју 41-42 издатом 14.V 1922. објавити још један упозоравајући Проглас Србима:

„Колико је имао право г. Јаша Томић, оседели борац и књижевник српски, када је 1918. год. у својој брошури коју је написао револтиран тадашњим држањем Загреба, тражио чист рачун са Хрватима (...): „Ако можемо заједно хајде да се лепо споразумемо па да живимо у слози и љубави, ако пак не можемо, боље да се одмах разиђемо него касније када би то пуно теже било (...) Да су наши и хрватски политичари тада били послушали г. Томића, имали би данас или једну јаку и велику државу Срба, Хрвата и Словенаца, основану на искреном споразуму и љубави или једну Велику Србију, јаку, богату, поштовану и признату од целог света у којој би ми Срби као Срби сретно и задовољно живели са уверењем да се никог не бојимо, да нисмо дужни никаквих обзира ни наспрам кога. Са друге стране имали би слободу краљевинску Хрватску која би се састојала из 4 жупаније и „можда” из Словеније. Разуме се, Хрватска не би данас никако постојала, њу би већ одавно поделили Италијани, Мађари и Ау-

стријанци ако се наша заблудела браћа не би у последњем часу покајала те дошла искрено и смерно у њима сада тако мрски Београд, те замолили свог херојског брата да их анектира и спасе ропства Романа, Германа у Монгола (који) мрзе Словенство из дна душе. Еј, хораво браћо наша! Зар сте заборавили како је било под ћесаром (аустроугарским царем – прим. Љ.С.) (...) инак је данашњица за нас Србе катастрофа, а зато су најкривљи „познаваоци хрватског питања”.

Када је херојска и прослављена српска војска осигурала хрватске и словеначке границе, те када се данашњи хрватски „хероји” видеше сигурним из напоља, онда су почели интриговати изнутра, (а) показано одушевљење и љубав са којим су „браћа” дочекала храбру српску војску, показала се као обична лаж и притворство јер су ту исту војску која их је ослободила и осигурала границе њихове „краљевине” као и ред у земљи, за врло кратко време називали батинашком и другим прогрдним именима, те истицали да су се сами ослободили”.

На крају овог свог Прогласа Српска странка позива сву браћу Србе да збију редове око Велике Србије и буду спремни за изборе јер је већ на идућој скупштини лако могуће и оно Јаше Томића:

„Ако можемо заједно – лепо, ако не можемо – сваки себе. Здравом да сте”.

О српском сну о Великој Србији говори се у још једном Прогласу Српске странке с краја 1921.г. (Велика Србија бр. 22 од 18.XII):

„Али на нашу несрећу испала је свима Србима туђа Југославија од које су они бежали као ђаво од крста, али коју су, најпосле, следбеници аустријске илдеје спровели у живот. Данас се лично име Србиново изгубило, а ако овако потраје и даље, о њему ће знати само историја која ће говорити о некаквом храбром племену српском на чије је место дошла Југославија, тј. Аустрија у другој форми.

Да смо ми Срби, Хрвати и Словенци један народ који је живео под три господара нећемо ни доказивати јер је то из историје познато. Разлика је само у томе што су једни могли и умели до краја очувати свој национални карактер, а други, пак, подали су се утицају туђинског елемента. У овом последњем и јесте трагедија нашег великог племена. Наш народ каже *патурица гори од Турчина*, па је тај случај и овде. Осећајући неку лажну надмоћност над овејаним и чистим Србима, они са својственим цинизмом који су примили од језуитских „свештеника”, старају се да у свакој прилици коче напрелни рад Србинов. Наравно, кривина је и до наших. Желећи да очувају тобож некакво „јединство”, они са познатим мекуштвом иду на руку овим и дају им све више полета да развију своју разорну акцију. Сви напори да се омету трзавице и племенска нетрпеливост,

У броју 4 од 29.V 1921. г., поводом вести да се хирилица прогони у Хрватској, *Велика Србија* доноси текст под насловом *Двострука азбука* у којем се наглашава потреба заједничке азбуке у Краљевини. Аутор чланка се, осим на Милана Решетара, Матију Бана, Ђуру Даничића и Јернеја Копитара, позива и на друге угледне слависте (проф. Маретића, Фр. Метелка и Матију Мајара) који су Вуков правопис дубоко уважавали, сматрали га најсавршенијим на свету и стога препоручивали.

У једној од фуснота број 5 (од 5.VI 1921) налази се податак да је Ернест Дени, професор историје на Сорбони, написао књигу о српској прошлости и будућности под називом *Велика Србија*.

Због своје актуелности 21. број *Велике Србије* од 11.XII 1921. у целини преноси уводни чланак из независног муслиманског листа из Сарајева, *Ломовина*, под насловом: *Србима или Хрватима?* Бавећи се питањем коме припадају босанско-херцеговачки муслимани, да ли српском или хрватском племену, српском или хрватском царству, србофилској или хрватофилској струји, један Србин муслиман, између осталог, каже:

„Да одмах рекнемо: ми смо за ову прву, за србофилску политику (...) Разлози су наши тако јасни и бистри зашто се босанско-херцеговачки муслимани морају прикључити србофилској политици, да их разумном човеку не би требало ни набројати (...) да муслимани Босне и Херцеговине не могу ићи другим путем него са Србима заједно онако како смо ми од првог дана ослобођења започели. Признајемо да муслиманске масе нису криве што нисмо одмах после ослобођења пошли тим путем. По нашем дубоком уверењу деведесет процената ове кривине (sic!) носе православни Срби и то само они из Босне и Херцеговине јер да су ови по ослобођењу имали разума, да су обзиром на прилике употребили тактику какву им је диктовала српска национална мисао и непритворени српски патриотизам – не би муслиманске масе имале разлога мржњом залутати у антидржавне загребачке воде и не би швапски протектори, Маглајић, Спахо, Сејин-Батај и слични, могли доћи у Београд као представници муслиманског народа да за личне користи уцењују сваки државни рад (...) нас нема више од 600.000 у Босни и Херцеговини”.

„Ми не смемо заборавити да је наше ослобођење и уједињење углавном извела Србија, ми не смемо заборавити да у читавој Србији, у читавој Црној Гори, Војводини и Босни и Херцеговини живе компактне масе Срба, да су културно и економски јаки; да их је пуна чак и Хрватска и Славонија и Далмација. Не смемо заборавити да се никада у читавој Краљевини неће наћи ни један Србин који ће се приближити Радићевој идеологији или

сањати о каквим фантастичним и глупим променама.

Дакле, из овога се свега јасно види да ће – ако данашње стање ствари остане непромењено – а у то сваки наметан човек мора потпуно веровати – Срби бити први у вођењу ове државе, па у најбољем случају за Хрвате и Словенце, Срби ће бити први међу једнаком и равноправном браћом. То су они, на крају крајева, потпуно и заслужили и својим стварањем ове државе својим огромним жртвама, својом културном, економском, а што је најглавније, бројном снагом. С тим фактом муслимани морају рачунати, па кад се сви до једнога и Хрвати и Словенци и муслимани сложе, Срби ће према њима бити опет јачи”...

„Ако се наламо нечем другом каквој превртанији – о којој заведене муслиманске масе сањају – ми ћемо проговорити коју реч и о свим тим далеким могућностима и комбинацијама. Прва је ствар да је старог средњовековног империјализма у Европи нестало. Пема у Европи ни једног народа који би данас потпуно војнички освојио читав други народ осим незнатних пограничних коректура, где се два народа један у други сливају. Талијани нам могу отети нека погранична места, али ни њима на ум не пада да освајају српске државе и да узимају туђи народ који ће им вечито о глави радити. Та су времена прошла: признајемо да данас већи народи настоје да мање народе учине економски о себи овисним, али о старинском освајању нема ни говора и с те стране наше ће Краљевство остати сигурно чисто”...

„Друга је комбинација још невероватнија, а то је бољшевичка револуција у којој ће мо (се) ми муслимани – ако

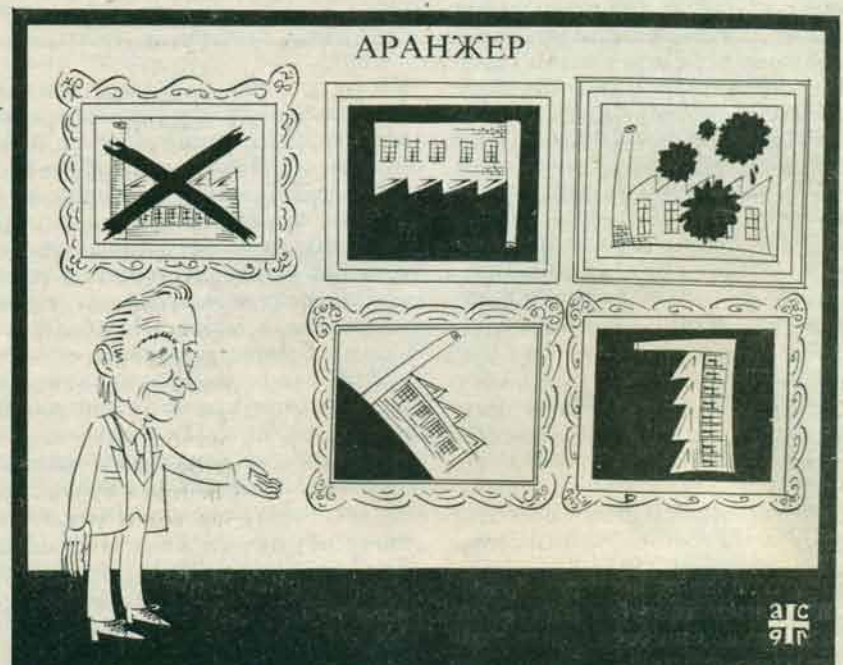
до ће дође први листом залепити и најгоре и најрђавије проћи. Биће потпуно ирелевантно питање да ли смо Срби или Хрвати и кога више симпатисамо.

Треча је комбинација да се поделимо: Срби себи, Хрвати себи, Словенци себи. Има ли ико наметан ком може и један час веровати да би Срби пустили макар један котар Босне и Херцеговине и да би се с њима растали. С каквим би правом и с каквим образом могао ко год доћи да тај захтев ставља на Србе. Дакле, нема ни једног случаја који би могао наступити да нас растави и отргне од Србије, па кад је то тако више него тачно, кад морамо да живимо заједно с њима, и за лете је јасно какву политику треба да водимо да останемо на свом прагу, да се у овој држави развијамо и да напредујемо”.

У рубрици *Вести* у истом броју *Велике Србије* објављен је под насловом *Бајски троугао без учитеља* и следећи текст:

„Војвођански листови јављају да у евакуисаном бајском троуглу (Баја – град у Мађарској на левој обали Дунава, недалеко од данашње југословенско-мађарске границе – прим Љ. С.) нема ни једног нашег учитеља. Мађарска влада тај факат оправдава тим да у бајском троуглу нема ни једног учитеља који би знао југословенски језик. Та је ствар међутим неистинита што се врло добро знало за време наше окупације. Док Маџари тако рале с нашим елементом, дотле наша влада троши милионе за мађарске школе у Југославији. Војвођани су врло огорчени на ту ствар и траже да се сви мађарски учитељи отпусте кол нас, а мађарске школе распусте”.

мр Љијана СТОШИЋ

ГОВОР ВОЈВОДЕ МОМЧИЛА ЂУЈИЋА

одржан у Лестеру, Енглеска, на
прослави 300 година сеобе
Срба, 2.9. 1990. године

Драга у Христу браћо свештеници,
браћо Срби и сестре Српкиње

Ми Срби имамо два језика која нам је Бог дао; један овај, којим вам ја данас говорим, на коме се можемо свађати и свађта говорити и други, језик наших светих праотаца, црквено-словенски на коме се Богу молимо. Дакле, на једном језику се Богу молимо а на другом се свађамо, миримо и пјевамо.

Овај дан нам је Господ дао да се радујемо и веселимо јер нема више Стаљина, нема Черчила, нема Рузвелта, нема Јалте и Техерана да тргују судбином и животима других народа. Нема више ни Павлића, ни Тита, ни Хитлера, ни Мусолинија и то је још један разлог да се радујемо. Нема више ни комунизма. У парској Русији диже се застава православља и комунизам тоне у бласто. Не само у Русији, већ у свим земљама у којима комунизам влада, па и у нашој родној отаџбини.

Нема више трговине са судбином српског народа. Можемо бити поносни јер наша борба, наше муке, наша страдања, наши гробови нису били узалудни. Ми ћемо изаћи као победници и обновити нашу државу на Балкану коју су раскомадали и свели на просјачки штап. 45 година су српски душмани, на челу са оном мрњином и крволоком Титом што још у Београду лежи испод пивјећа, газили по нашој части и нашем образу. Та мрњина никада не би ни видела српски Београд да није било српских Ранковића и пронајних Срба који су га довели. Довели су га да пали српску Мачву, да гази српска огњишта, да гази српске животе. Није у Кумровцу и у Хрватској дизао устанак, него је дошао у Србију, у срце Србије да би је зацрпио и затро. Али не само то, читали сте шта је све откривено. Не само да су нас плачкали и убијали и робове од нас направиле, него су хтели и земљу да нам потопе, да промене ток Дунаву и да потоне Србију!

Браћо и сестре, зато ја наглашавам да нису више наши главни непријатељи ни Хитлер, ни Мусолини, ни светски комунизам него српски комунистички одроди које треба збацили са власти и казнити!

Неки кажу да све треба опростити, да се треба измирити, да се треба ујединити. Зар да опраштамо онима који су стварали насја гробља у Црној Го-

ри, онима који су 38.000 српских младих отпремили на Сремски фронт, онима који су у Босанској крајини згртали српски народ на Козару да га кољу усташе и Немци.

Нема праштања, браћо и сестре, онима који су чинили злочине српском народу, они морају да одговарају. Изабили су паролу да се са Хрватима треба мирити, да се њима у заједничкој држави живимо, да треба да им праштамо. Браћо и сестре, ни опростити, ни заборавити! Грех се опрашта ономе ко се каје. Овде има свештеника и ја сам био свештеник. Ако је неко грешан, исповеди га:

Јеси ли грешан? — Јесам!

Молиш ли бога да ти опрости? — Молим!

Кајеш ли се? — Кајем!

И онда му је опроштено.

Ако је неко грешно и не каје се, онда му ни свештеник ни српски Патријарх немају права опростити!

Има један јеванђеоски цитат који често употребљавају непријатељи српског народа, Срби ЈУГОСЛОВЕНИ. Они кажу да је речено: „Опрости им Боже јер не знају шта раде.“ То није употребљиво у овом случају. Хрвати су знали шта раде. Они су у свој државни програм ставили задатак да покољу Србе, да их униште. И зато нема праштања, ни на небу, ни на земљи!

Браћо и сестре, ми смо 1918. године у темеље Југославије узидали две српске краљевине: краљевину Црну Гору и краљевину витешку Србију да би били браћа са Хрватима. Они су оног који их је ослободио, витеза краља Александра, убили и дочекали прву прилику да и Србе почну клати. Павлић није створио независну државу Хрватску. Њу је, уз помоћ југословенске краљевске владе, створио Мачек. Цветковић и кнез Павле су уписали српске земље у бановину Хрватску. А Мачек је од бановине створио државу. Велики мученик и херој, бесмртни генерал Милан Недић био је министар војни у краљевској влади у Београду. Он је видео да земља иде у пропаст, да ће Хрвати издати и донео је одлуку о формирању граничних одреда. У Петроварадину је оформио школу и организовао 7 чет-

Командант Динарске дивизије за
говорницом у Лестеру.

ничких одреда који су се звали Четнички гранични одреди краљевине Југославије. Мачек је одмах тражио да се то укине. Четник је реч која Хрватима значи у грлу и та реч ће им и грло пререзати. Мачек је тражио да се ти одреди зову само гранични а не и четнички. Министра војног, генерала Милана Недића, су сменили а одреде укинули а у исто време Мачек је организовао Хрватску народну стражу и та је стража била снабдевана оружјем и муницијом из војних магацина краљевине Југославије. Када је дошао Павлић нашао је организовану војску и организовану државу. Мачек је црвено-радија позвао све своје присталице да се ставе под команду и на располагање Анти Павлићу.

И сада, браћо и сестре, ми смо две краљевине сахранили ради братства са њима. Њима су дате српске земље да се очува братство. У Јеванђељу пише: „Не бацајте бисер пред свиње. Свиње не знају шта је бисер, прегазиће бисер и поклаће вас“.

Ми смо две краљевине ставили Хрватима пред ноге, ми смо им пружили братску руку а они су све прегазили, као свиње бисер и створили план да нас униште, да нас збришу са кугле земаљске.

Према томе, не праштати него се борити за обнову српске државе на Балкану а ко год заплакао и закукао над Југославијом, уместо да исплаче сузе, да исплаче очи своје!

Југославија је хтела да буде гробница српском народу и, хвала Богу, није и неће. Српски народ ће надживети Југославију која, уствари, више и не постоји. И нека је нема! Ми ћемо, враћајући се на путеве светог Саве и наших славних предака, хероја и мученика, обновити нашу државу на Балкану. Кажу, како ћемо се разграничити са Хрватима? Врло просто, врло једноставно. Ми знамо докле су наше српске земље. Наше српске зе-

мље су дотле докле допиру наши до-
мови, наши храмови и наши гробови.
То су српске земље. Запосешћемо гра-
нице наших земаља, има нас 12 милио-
на, 11 у нашој родној отаџбини и ми-
лион у емиграцији. Некад нас је било
два ипо милиона па смо имали краље-
вине и царевине а зашто то не би има-
ли и данас. Ако остане нешто Срба у
хрватским насељима, позваћемо их да
прећу у наше земље. Ако остане нешто
Хрвата у Србији, рећи ћемо: идите
кући а ако ћете остати даћемо вам иста
права која сваки грађанин има с тим да
и ми за оне Србе међу њима тражимо
иста права. Ако нема истих права ми
ћемо оно мало Хрвата протерати. Је-
данпут мора да се утврди српска гра-
ница.

Скоро је дошао у Загреб нови Паве-
лић. Зове се Фрањо Туђман и ушао је у
изборе са усташким програмом. И до-
био је изборе са тим усташким програ-
мом. Прва његова изјава је била да
неће проћи ни годину дана а да ће се,
насред горе Романије, вијати хрватска
застава и да ће бити утврђена граница
између Срба и Хрвата на Дрини. До-
био је са једног места, одакле није тре-
бао да добије, честитку и поздрав од
нашег престолонаследника Александ-
ра. Ја не знам у чије је руке он упао,
ко га је навео на такав лед, јер ако
призна политику Фрање Туђмана,
значи да отписује Босну и Херцегови-
ну и да је за границе на Дрини! Ја ни-
сам дошао да о томе гонорим али знам
да се међу вама говори о томе. Ви знате
да је он дао изјаву у којој је изједначио
српске борце и Дражу Михаиловића са
усташама и Павлићем. Он је пљунуо
на гробове оних који су на заставама
исписали: **БОРБА С ВЕРОМ У БОГА
ЗА КРАЉА И ОТАЏБИНУ!** Онда су ко-
мунисти и Југословени и писали и
говорили како смо ми постали репу-
бликанци, како смо се одрекли дина-
стије Карађорђевића. Браћо ми смо
краљевски народ, ми хоћемо краљевин-
у, за њу се боримо. Бог је домаћин на
небу. Краљ је домаћин у држави. Ми
смо домаћински народ и остајемо уз
Карађорђевиће. Ми се боримо да обно-
вимо српску краљевину на Балкану и
позивамо престолонаследника и све
остале Карађорђевиће нека се извине,
нека нађу начина да се извину за оно
чиме су увредили мртве, стотине
хиљада оних који су пали у борби за
краљевску круну и династију Ка-
рађорђевића. Када се извине остајаће
као што су и раније били са нама на
свим прославама, носимо их у срцу.
Бог нам је дао, има Карађорђевића, пу-
на емиграција. Има два огранка поро-
дице Карађорђевића. Једна је краља
Александра, друга је кнеза Павла. Има
много мушких глава а има и женских.
Има међу Карађорђевићима много па-
метних жена. На крају крајева уколи-
ко наш Престолонаследник Алексан-
дар не буде паметан и уколико се не
отресе оних који га вуку у блато, уко-
лико не стане са својим народом, не
мора ни бити краљ Србије!

Ви знате Стеван Немања је имао три
сина. Вукану, најстаријем, није дао
престо, него је дао средњем сину.
Краљ Петар I Ослободиоц, један од ве-
ликих краљева из династије Ка-
рађорђевић, имао је два сина: Ђорђа и
Александра. Ђорђу није дао престо,
него Александру. Имаћемо ми, браћо и
сестре, међу Карађорђевићима увек
једну личност која ће одговорити
нашој краљевини, нашој жељи и која
ће бити краљ на престолу Ка-
рађорђевића, са круном Немањића. Не-
ка се нико не вара, ни војвода Ђујић,
ни Дражини борци се никада нису бо-
рили за републику, него за краљевину
и династију Карађорђевића. Ми то на-
стављамо и даље.

Ситуација се променила. Народ је
кренуо у масама. Милиони Срба су се
дигли и нема силе која ће их заустави-
ти. Али, ако у овим данима направимо
и једну погрешку она ће се, стотинама
година, освећивати нама и нашим по-
томцима. Не смемо нигде закаснити,
не смемо нигде пренаглити, не смемо
нигде ударити главом у зид. Три пута
мери, па једном режи — каже наш на-
род. И ми у овим данима треба десет
пута да меримо па онда да режемо.

Дигло се, браћо моја, српство. У
Црној Гори, у Подгорици, игра се ко-
ло, седам и по километара дугачко. Та-
мо је најпопуларнија игра краљевско ко-
ло. Игра коло и Црна Гора пева: Црна
Гора и Србија то је једна фамилија. А
ми сви можемо рећи и певати, не само
Црна Гора. Једна је фамилија цело
српство, ма где било, у Босни, у Лици,
у Далмацији, на Кордуну, у Банији, у
Војводини, у другим земљама. А има
нас 12 милиона. Ако будемо паметни и
сложни, дошли су наши дани, дани по-
беде. Ви сте чули; било је овде пуно
комуниста и малоумних и кратковид-
них Срба који кажу: четничко је
прошло. Четничко нит је прошло ни-
ти ће проћи. Докле год је српски народ
у ројству четничко неће проћи. За
време рата се певало „Од Тополе па до
Равне Горе, све су страже ђенерала
Драже“ а сада је та песма промењена
„Од Тополе до Јадранске плаже све су
страже ђен. Драже“

Ове године кренуло је између 3 и 5
хиљада Срба на Равну Гору. Ми Срби
нисмо конспиративни народ, ми не
знамо сачувати тајне. Код нас је што
на уму то на друму и УДБА и комуни-
стички тирани су сазнали за поход на-
рода на Равну Гору и одредили 5000
политајана, мобилисали војску, при-
премили тенкове, хеликоптере, бло-
кирали све прилазе Равној Гори, тако
да народ тамо није ни стигао. То је
било ове године. Догодине ће на Равну
гору кренути милион Срба, браћо и
сестре, и нема силе која ће их заустави-
ти, нема снаге која ће их спречити.

Ми идемо у дане победе и слободе, у
дане када ће нестати трага комунизму,

када ћемо изменити називе свих ули-
ца и градова оне мршине Тита и врати-
ти им наша национална имена. Идемо
у дане када ћемо ону мршину ухвати-
ти, убацили у леки камион, избацили
из Београда и однећи у Загреб Хрвати-
ма.

Браћо и сестре, ми не треба да се
бојимо Хрвата. Ми треба да се бојимо
српске неслоге и зато морамо стварати
српску духовну и националну слободу.
Ја сам се, у току рата, са 15200 нао-
ружаних људи борио против Хрвата.
Бежали су испред нас као зечени. Ни-
када ни једну битку нису добили. Они
знају само да кољу старце, жене и децу
и кад беже пред нама наиђу на некак-
вог старца и закољу га. Они су црна
војска Ватикана.

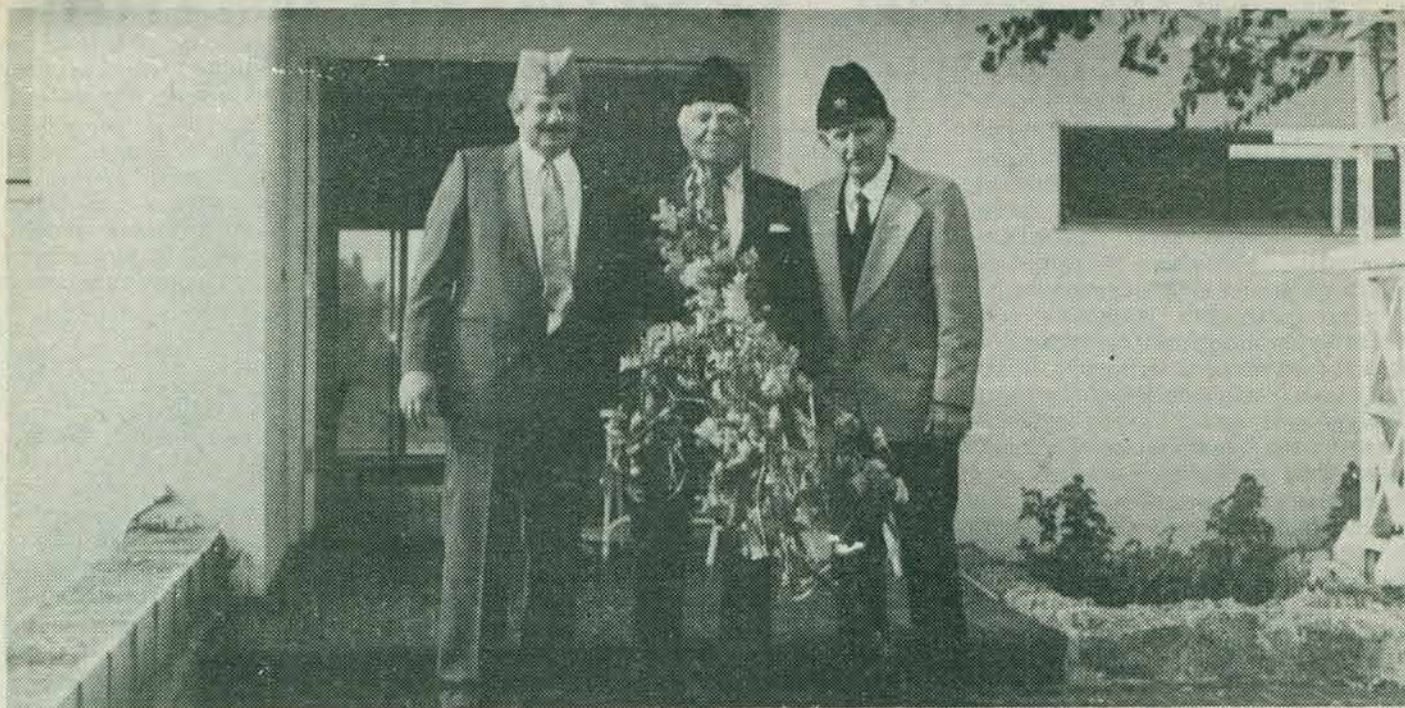
Имао сам бабу, Сиша се звала. Ја
млад свештеник отишао, држао неки
збор (ми смо принадали Радикалној
странци Николе Пашића) и дошао на
Славу код оца и мало се нашао (ми
Ђујићи славимо светог Николу). Па
зиду стоје икона светог Николе и сли-
ка Николе Пашића, са брадом. И ја
кажем: слушај ти оче Раде, ово двоје не
може заједно овде. Ово је грешан и по-
литички човек, а ово је светац. А он
мени: слушај ти попе, они су у мојој
кући били прије тебе и остаће и после
тебе!

И моја покојна баба дошла, имао сам
неки збор у Клину против конкордата
(у Београду су ме тукли и газили по
мени жандарми због тога). Моја баба
Сиша, стара сељакња, дошла да чује
шта пезин упук каже. После збора ја
се вратио у моје село које је 3 км далеко
а баба ме чека и вели: Сине мој, памет-
но си говорио али не видиш још све.
Зар ви, који водите српску политику,
не видите да је Хрватској само
стражњина на Балкану а душа у Вати-
кану!

И то је браћо, то је црна ватиканска
војска. Биће узалудни и папини напори.
Нема више ни Хитлера ни Мусоли-
нија да чуче иза леђа хрватских
ушташа. Неће им ни папа помоћи. А тај
папа хоће сада да обнови Хабзбуршку
монархију, да створи Дунавску унију
у коју би ушли Хрвати, Словени,
Мађари, Немци и Аустријанци. Ото
Хабзбуршки, потомак хабзбуршке
династије је скоро боравио у Загребу.
Посули су га шећем, поздравили. Па-
пин пројекат је савез тих држава на
челу са Отом. Може бити да ће он то и
остварити. Али ми имамо алтернати-
ву за то. Створићемо оно што је пре 60
година владика Николај Велимиро-
вић говорио и писао. Створићемо Са-
вез балканских православних држава
а то су: Србија, Румунија, Бугарска и
Грчка. Ми ћемо то постићи.

Браћо и сестре, ми смо ову свечаност
посветили прослави 300 годишњице
сеобе Срба. Ми смо селили са наших
огњишта и пре 300 година. Патријарх
Чарнојевић је 1690. године превео
35.000 породица, из наших матичних
земаља, преко Дунава и Саве у Војво-
дину, пречанске крајеве, све до Будим-

Три ратна друга – брат Лука Шкрбић, војвода Момчило Ђујић и брат Душан Лукић на Бадњи дан, пред војводином кућом, у Сан Маркосу – Калифорнија.

пеште. Било је и после великих сеоба. Из моје Далмације било је седам сеоба у Русију. Била је једна покрајина у Русији која се звала Нова Србија. Било је великих војсковођа, генерала, владика српских у Русији, јер смо тамо највише седели. Била је то православна Русија која нас је примила у братски загрљај. Има неких људи који се баве историјом и који кажу да је овај Горбачов, који је преокренуо Русију и који је много учинио да се руши комунизам који је већ у паду, Србин из Лике и да су му се преци у Лици звали Грбићи. Ако је то истина, дакле, ми обарамо комунизам, преко нашег потомка Горбачова (Грбића) из Лике.

Ви сте чули да у америчком Конгресу има једна жена Српкиња која се зове Јелена Делић (Хелен Делић Бентли), њезин је отац или њед доселио из Лике. Она је члан одбора за спољне послове САД и она брани нашу ствар у Конгресу, ја мислим боље него ико што може тамо. Где год држи говор она каже да је најпре Личанка, па онда америчка грађанка, „јер да нисам дошла из Лике не би постала америчка грађанка“. Она је ишла на Косово, она је ишла код Милошевића, била је с њим на ручку и свађала се са њим зашто дозвољава да се Срби гоне са Косова и напустила ручак.

Браћо и сестре, кажу да ми немамо пријатеља у свету. Немамо их много али их имамо свуда. Имамо и овде у Енглеској. Ја не верујем у Енглеze, ја их никада водео нијесам, ја их ни данас не волим али ми морамо бити захвални што су нас примили, што су нам омогућили да можемо зарадити хлеб, стварати породицу, имати своју кућу. Ми смо им захвални али историја је записала да су балкански народи 150 год. дуже робовали Турцима због Енглеза. Они су имали велику империју

Индију и њихови поморски путеви су ишли преко земаља у којима су Турци владали. Када смо ми, наши преци, 1875. дигли устанак у Невесињу онда је енглески парламент изгласао да једна флота крене на Јадранско море и угуши устанак. Енглези су сматрали да су им путеви под Турцима сигурнији.

Али није то увек тако било. Имали смо ми међу Енглеzима и пријатеља. Ево сад се појавио један, хвала Богу да има барем један поштен Енглеz, који је био међу нама током рата, код Драже, и који је слао извештаје о нашим борбама а који су сакривани и претварани као да су комунистички. Он је издао једну сјајну књигу. Нико досад није боље написао књигу о генералу Дражи, његовим борцима и борби. Имамо ми пријатеља и тамо где многи мисле да их немамо, у Америци. Ја знам да ће нас Америка помоћи, када дође до коначног обрачуна. Нама је остало да утврдимо наше српско духовно јединство, да утврдимо нашу слогу, да остваримо наш план и да кренемо у борбу. Ми, браћо и сестре, немамо оружја, ни муниције али имамо оно чиме то може да се набави. Имамо средства, имамо пара. Сада је дошло време да помогнемо борбу за обарање комунизма у нашој родној отаџбини. Мени је мило, ја се радујем и ја сам поносан што је ових дана букнуо устанак на Динари. Тамо где је четничка дивизија четовала, тамо су се сада дигли Срби. Видели сте преско телевизије, чули преко радија, читали у новинама да је створен савез српских градова на тремећи Босне, Лике и Далмације,

да је створена Крајина! Ми борбу Срба у Хрватској треба да помогнемо финансијски, можемо, дао нам је бог. Није лако бити Србин.

У ове дане, кад слаavimo 300 година сеоба треба Богу да се помолимо и да кажемо: Боже наш и светитељу Сава наш, спасите нас од даљих сеоба, учините да се вратимо на родна огњишта, да обновимо Отаџбину, извојујемо слободу, узоремо наше њиве, покосимо наше диваде, обновимо живот наш, утврдимо породицу, утврдимо нацију и да, како би рекао песник Милисав Јелић „запева и богат и сирома усред српског слободног дома“.

Браћо и сестре, владика Николај, молећи се једном приликом са нама у Либертивилу, на Видовдан, уздигао је једну молитву и завршио је речима: „ПОМОЗИ БОЖЕ ДА СЕ СРБИ СЛОЖЕ, ОБОЖЕ И УМНОЖЕ!“ Без слоге нема ништа, без обожења нема ништа! У Југославији има 11 милиона Срба од тога, сматра се, 5 милиона некрштених. Вратити се Богу, вратити се на путеве наших предака и слози, духовном и националном јединству у великом и дубоком сазнању, браћо и сестре, да је један Бог, један свети Сава, једна саборна света и мученичка Српска црква, један непобедив српски народ!

хо и сестре, главу горе Србија се рађа, биће

српски и Задар и Скадар!

Браћо и сестре, Равна Гора победити мора!

Живела краљевина Србија!

Живела династија Карађорђевића!

Живели и ви, браћо и сестре, бог вам дао срећу и здравље и нек је сретно ово наше славље!

Живели!

ЕНГЛЕЗИ, ИРЦИ, ХРВАТИ, ИНДИЈАНЦИ И ЕВРОПСКА ДЕМОКРАТИЈА

Једна, више него страшна фотографија објављена у „Политици“ 5. фебруара демантује све, упорно доказиван тврдње о сарадњи српских четника са крволочним хрватским фашистима, усташама. Фотографија приказује једног од најкрволочнијих и најекстремнијих усташких вођа Макса Лубурића (једног од управника логора Јасеновац и мучитеља 50.000 сарајевских Срба у подруму злогласне „Лубурићеве виле“) како држи одсечену главу Павла Ђуришића, једног од водећих четничких команданата. Мајор Павле Ђуришић је на превару ухваћен са 4.500 својих војника и исто толиког броја одступајућих породица из Црне Горе покљаних или живих убачених априла 1945. у ужалене пећи логора Старе Градишке и Јасеновац који су пуном паром радили до последњег дана рата. Дакле, на целој територији Независне Државе Хрватске, редовно су летеле српске главе, нарочито „четничке“ (онда и данас хрватска камарила сматра све Србе четницима. Уз ову ексклузивну фотографију, послатој од стране Хрвата дописништву „Политике“ у Загребу, приложен је и текст следеће садржине: „Овакво ће проћи сваки Србин“!

Дакле, СВАКИ Србин, без разлике да ли је дете, старац, мушко, женско, баш као што је говорио Броз и Туђманов генерал Шпегел, на тајно начињеном снимку, „Убиј све од реда на кућном прагу!“ Сваки Србин био левничар и четник (као Павле Ђуришић) или левицар, социјалиста и бољшевик или било ког политичког уверења или ванстраначких је на удару и треба га убити попут недужног сликара Саве Шумановића, кланог и тестереног ручном тестером 1942. од црног хрватског усташлука. Сликара Саве Шумановића, само је сликао ни мрва није згазио, био је невин човек, аполитичан и сасвим безазлена личност, као дете. Није га, као Србина, могла спасти ни крајње узбудљива ликовна вокација-морале су му бити извађене очи и одсечене уши, руке, ноге и језик.

Али то се не тиче ни ондашњих ни данашњих Енглеза за које чујем да су, опет, преузели од Американца „политичке послове“ око Југославије и, из петних жила, подржавају повампирене фашизам у Хрватској, и самим завдени папистичком пропагандом о постигнутој лажној демократији у северозападним католичним републикама. Рим добро зна да су Срби православне вере и да као такви, по њему, не припадају западној култури и цивилизацији, већ некаквој источној, са којом је римски Папа, још до раскола црква 1054. у сукобу. Доказ за такво, извитоперено, гледање је и упад крсташа 1204. у Царигра, убиство Васеленског Патријарха, беспримерна

На брану српства – Милић од Мачве.

пљачка црквених и уметничких предмета и клање, на улицама и трговинама, преко 150.000 становника Византије. То убиство Источног царства, онако успут (крсташа су пошли у Јерусалим ради ослобођења Христовог гроба од Агарјана а остали су у Цариграду као крвави окупатор) поновило се од стране „савезника“ у раздобљу од Ускрса до октобра 1944. бесмисленим бомбардовањима Београда, Лесковца, Ниша, Врања, Подгорице, када је само у Београду погинуло 40.000 Београђана а ниједан Немца. На Загреб, главни град земље са којом су били у рату „савезници“ нису башили ни једну бомбу, ваљда зато, што су Хрвати формални хришћани преко најпрозелитскијег могућег католичанства и што су, одувек, били верни Хитлеру и Мусолинију.

У завршници тог, по Србе фамозног, рата (фамозног јер су се Срби 27. марта 1941. определили за слободу и парламентарну демократију а добили бољшевичко једноумље) Енглези су, опет, умешали своје прсте. Кажу да је на Јалти пијани Черчил рекао свом сараднику који га је подсећао да пот-

писује документ којим се Југославији гарантује једноумни комунизам, „А хоћеш ли ти живети у тој Југославији?“ Сарадник је одговорио да неће а млохави Черчил је закључио: „Па кад нећеш живети тамо, шта се нас тиче хоће ли се Југославија комунизирати или неће!“

Наравно сада Енглезима и осталим „савезницима“ смета свака врста левичарства макар он био и француског или шпанског типа. Њима се, једноставно, тако сада не свиђа, па ми има, овде на Балкану, сви да изгинемо ради њиховог шефа о промени власти, и када су трезни и када су пијани! То они зову демократијом-да устроје фашистичку партију и власт у Хрватској а да оборе умерено левичарску у Србији. А шта ако се мени свиђала Тачерка, па желим да је повратим на власт. Или ми се допадају лабуристи. Они одавно нису били на власти па би сад могли доћи вољом ма ког центра моћи. Ја тако желим, какве Уједињене Нације!

Ми Срби знамо за планове Ватикана о уништењу Срба до Дрине, Тисе и Дунава, најкасније до краја овог века (Свехрватски бискупски конгрес 1900. у Загребу) са чиме се поклапају теоретске жеље и србофоба Франка, знамо

и за Старчевићево србождерство и аспирације од Тимока („једна земља од Триглава до Тимока, под именом хрватским“), знамо и за Витезовића који је још 1700. писао да у Црвене Хрвате, поред Срба из Црне Горе, спадају и сви Срби и Бугари.

Какав су Хрвати народ знају и становници Баварске које су хрватске регименте секле а децу им бацале у ватру за време Тридесетогодишњег рата.

На старој већници у Аусбургу, и данас, стоји плоча на којој пише: „САЧУВАЈ НАС БОЖЕ ОД КУГЕ, РАТА, ГЛАДЦИ И ХРВАТА!“

Када је мађарски министар-председник долазио 1918. у Београд, да потпише капитулацију, изјавио је Пашићу, војводи Мишићу и регенту Александру и ово: „Шта вам би да правите државу са Хрватима?! Они ће вам је ускоро уништити а ваш бриљантни, српски народ, тотално упропастити!“

Томаш Масарик је у Прагу, приликом проглашења Чехословачке републике, капа је чуо да су се Срби ујединили са Хрватима, изјавио новинарима: „Срби су испали политички наивни до неурачунљивости. Уједињују се са једним народом који ће им доћи главе, који зна само за вешта парничења са другима, још од уговора Пакта Конвента из 1102. год., док су Срби добродушни и државотворни народ“.

Заиста, злочини какве су починили Хрвати још нису упамћени у историји света! Јаме, до врха, пуне живима и мртвима у рату а и миру на тим истим јамама остављене поруке: „Видите ове (костуре) пунићемо их новима!“ Без стида, срама и имало људске савести.

Зар ико још жели да живи у заједници са таквим Хрватима који увек паћу да наоружавају војску својих националистичких партија: за време Првог светског рата „шункоре“, који су вешали Србе по Хрватској и Босни, пред рат Мачековске ХСС аутономаше, за време рата, да те подиће језа, усташе и домобране и сада, опет, неке реларственике и резервисте. Када те паравојне јединице званична југословенска власт хоће да разоружа, онда радио Лондон 25. јануара јавља: „Британска влада је, данас, упозорила југословенску владу да не употребљава силу против Хрватске и Словеније, републике које траже независност. У „Форин офису“ је такође затражено, преко југословенског отправника посла, да југословенским властима пренесе да британска влада, веома пажљиво, прати догађаје у Југославији и да ће осудити било какву употребу силе или претњу употребом силе против, демократски изабраник, влала Словеније и Хрватске“.

Ово је, заиста, разлог за упућивање протестне ноте британској влади ако не и за предлог за прекидање дипломатских односа због флагрантног мешања у унутрашње послове једне земље другој независној!

Ко даје право једној острвској земљи да крчми конгигент-Европу, да јој по-

ставља услове, да отворено стане на страну најпрњег, вешто скриваног, заостатка фашизма. Енглеска на то нема право, тим пре, што ни у својој кући није успела да уреди стање већ мучи и прогања јадне Ирце, као што је у прошлом веку сатрла индијанска племена у Америци. Енглези ће због тог геноцида, пред светом, тек да одговарају, јер је он извршен под игом њиховог језика и њиховом памћу, потуреној новопеченим Американцима. Они су и 1914. предлагали („Гардијен“ преко целе стране) да се сви Срби, на једном огромном сплаву, извезу на сред Средоземља и тамо потопе! Израз „сви Срби“ је идентичан са данашњом претњом хрватских фашистичких кољаша, прерушених у халезеовску, наоружану владајућу странку, изабрану на демократски начин која као и Енглеска, жели уништење једног народа. Када је тако, има да их светски срам појде-истина ће избити на вилело и схватиће се да су паписти опет насамарили Англиканце и Јенкије. Они Папи новчану помоћ за подривање болшевиизма у Источној Европи а овај злушпо и прозелитски кидише на православне Балкане, Украјине, Пољске...

Ето сјајног примера како се у Европи поштују људска права и спроводи демократија. Када се неком народу, као српском, животни интереси доведу у питање, онда се не пита ко је у Србији на власти и коме се народу таква власт сасвим допада, већ се лаћа мочуге (или безбол-палице) па се брани од мешетара такве западне културе!

Јесмо ли увек тврдили и јесу ли до сада сви историјски догађаји потврђивали да је Србија Вага времена а не Хрватска, тамо у једном балканском и мослвинком хошку. Пикал кроз Хрватску нису протицали Дунав и Морава, са будућим каналом, да би се из Немачке и средње и северне Европе

избили на Средоземље, воденим и сувоземним путем.

Ако је тако, а тако јесте, онда Енглези има Србима да се удварају и да их пазе а не да им спремају хрватску каму и шиптарску секиру. Не само да ће се Срби бранити од сваке напасти која им прети, него, ће разорити све европске путеве, док се не реши српско питање. Биће, у потпуности, као у епској песми: „Море Марко не ори друмова.

Море Турци не гаспе орање!“ и тако све док Турке не истерасмо из Европе, а слична судбина не гине и осталима који се, у својој нереалној уобразиљи, Европи пењу на главу!

Зна се и то да се Черчил никада није слагао са разбуцавањем старомодне, католичке, апостолско-прозелитске Кунд К монархије и да је увек сањао о њеној рестаурацији.

Ето, сада се та идеја почиње остваривати а ми Срби немамо ништа против те обнове, само постављамо услов да васпели српски народ живи у једној јединственој Србији која има за циљ стварање културне и тржишне уније са православним земљама: Бугарском, Грчком и Румунијом.

Али, претходно, НИ СТОПА СРПСКЕ ЗЕМЉЕ ОНОЈ СТРАНИ, на линији две српске Ђеле-куле Јадовна и Јасенова.

Ако Хрвати, са својим заштитницима, ЦИОМ и ВАТИКАНОМ замишљају да са рушењем Берлинског зида треба своје канџе да пруже онда их треба потсетити на, увек нарастући, словенски ваљак који је знао у историји поваљати многе правце, како онај Наполеоновски до Париза, тако и Хитлеровски до Берлина. Немој да им се омакне и тећи-до Рима!

Мишић од Мачве

ПОРУКА СРБИМА ЈУНАЧКЕ КНИНСКЕ КРАЈИНЕ

Браћо Срби и сестре Српкиње,

Данас, када доносите једну историјску одлуку од које зависи будућност нашег народа и Отаџбине, целокупно Српство је са вама.

Ви морате истрајати у првим линијама борбе за обнову српског националног поноса и достојанства, за победу слободе и демократије над силама зла и мрака које нам, поново, прете геноцидом.

Српска Крајина је понос српства и сви Срби ће је, до последњег дана, чувати и бранити.

ВЕЛИКА СРБИЈА

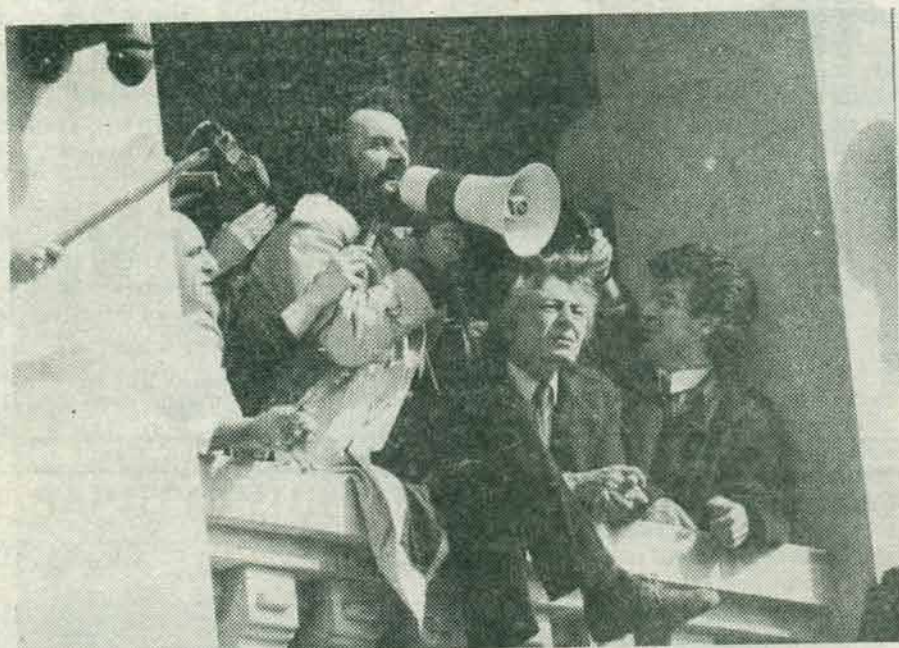
Спремни смо да вам, у сваком тренутку, прискочимо у помоћ. Ваша судбина је и наша судбина, судбина нас из, данас, сужене Србије.

Честитамо вам слободу и самосталност, браћо Срби и сестре Српкиње, а Српском националном већу и његовом умном председнику др Милану Бабићу желимо много успеха у пожртвованом државничком раду.

У Београду 27. фебруара 1991.

Председник
Главнoг одбора Српске радикалне
странке
и Председник Централне отаџбинске
управе Српског четничког покрета
др Војислав Шешел ср.

Историја се, то је одавно уочено, понавља. Догађаји који су се десили у прошлости често се, стицајем сличних околности, на истом месту и на истоветан начин понављају.

До тога доводи сличност друштвених односа и сличност учесника, који се у одређеном тренутку појављују и усмеравају ток догађаја у већ доживљене оквире.

Понављање историје потврђују и ове две фотографије.

На горњој, која је снимљена у марту 1945., са терасе Народног позоришта Јосип Броз, језуитски маршал, окружен шумском свитом, говори окупљеном народу и, у име новог поретка, безочно обећава шарене лаже.

46. година касније, у истом месецу марту, са истог места, човек истих моралних особина, ражаловани писац, исто окружен свитом, говори окупљеном народу и исто обећава шарене лаже.

Потпуна полударност и места и „историјских“ личности!

С. А.

БРКОВИ

АНТЕ РО

(Анте је пред изда

У име народа захтевамо да се Траја се подмирује из српских јасала, ненадлежри из Србије у лепу своју а да се његовиности, отпадницима свог народа, ији служена плата у динарима која се з контролисана инфлације, не би повла

ЦРВЕНИ

Нови усташки поглавник Франо Т припадник његове армије, по чинуге комуниста.

Када се благопочивши Јосип нерадичка кривуља ЦРВЕНОГ генерала јекр

Изабран и благосиљан од капод српског рада, Њофра национале је узитог Јелачића. Добивши напакон неонисрукоположили за новог БАНА.

Тако је најважнији чимбеникпр у нову хрватску повјест као ЦРВЕНИБА

И ПРВЕ

И

ПОСЛЕДЊЕ ДАМЕ

PORTAS

(Лазним вратима)

Још једански коњ др Анте Марковића, који сеидним путем, прљавом мотком најуживни присталицама, српске националсоји (на жалост) остају, одмери зава следећих пет година, у условима навала.

С. А.

И БАН

Љоћушман је за време Титове ере, био генерал а по опредељењу ЦРВЕНИ

ералник повукао у „кућу швећа” полије пренула узлазном путањом.

итолске курије а због минулог антизлнгут у раван бана Јосипа племенивину државу, захвални пургери су га

к процвата тисућљетње културе ушао И БАН!

С. А.

ЖАРКО ГАВРИЛОВИЋ – НУМИЗМАТИЧАР

ДАЈЕ СЕ НА ЗНАЊЕ

Будући распој г. Жарко Гавриловић, председник Српске светосавске странке, је МАРГИНАЛНА ЛИЧНОСТ нашег јавног, духовног и културног живота и ми никада нећемо написати ни једну реч о њему!

Редакција

БАРАЊСКИ ПСАЛМИ

хапшење др Војислава Шешеља у Батини

Топонимика, грана лингвистике која проучава географска имена, топониме, потврђује да је Барања српско имање а не каптолски феуд. Поповац, Кнежево, Кнежевци, Виногради, Вели Манастир (хрватски је Бијели Самостан) и други указују на српско порекло и давнашњу српску присутност у овом међуречју.

У његовом житишту које су болшевички (и још нечији) депутати у Јајцу (по томе их треба назвати јајарама) одузели легитимним власницима, усправио се Јагодњак, српско насеље од језуитског искота, жедног пових погрома, одређено за одстрел.

Насеље на крајку српске земље, створено од сеоба, засветлело је очима и заставама, замирисало хлебом и сољу, ускликуло четничким песмама када је четнички војвода, који је своје дане, снагу и реч, на равне части, поделио свим Србима, дошао да сруши и затре авнојске међе.

Мештани Јагодњака и бројни гости из других српских енклава, окупљени на ширини испред Дома културе, заплитали су колима и патевавали се песмама када се у недељу, 21. априла, говорећи српске родољубиве псалме, огласио четнички јуришлија.

„Браћо Срби и сестре Српкиње,

Српски народ српске Славоније, Западног Срема и Барање донео је одлуку, посредством свог Српског националног већа, о директном прикључењу садашњој републици Србији и та одлука српског народа је неприкосновена. На жалост, неки кругови, режимски и опозициони у Београду оклевају да је подрже али она је прихваћена од васколиког Српства и више је нико никада не може променити. Ту је дошла до изражаја непосредна народна воља која је бацила под ноге, у прах и пепео, залочиначке Титове авнојевске одлуке.

Српски народ данас, са пробуженом националном свешћу, чашћу и одговорношћу за своју будућност и будућност наредних генерација, више неће ни са ким да улази ни у какве компромисе по питању територија српске земље. Нови усташки поглавник и Титов генерал Фрањо Туђман и нова усташка власт у Хрватској поново су српском народу поднели злочиначку каму под грло али ми више никада нећемо дозволити да се обнови геноцид. Ако покушају са новим геноцидом над српским народом поручујемо им: осветићемо сваки

српски живот а испоставићемо им рачун за злочине у новијој прошлости. Ништа неће остати некажњено. Ми нећемо дозволити да се последице окупације над српским земљама и српским народом санкционишу. Садашње стање у Југославији, садашња административна подела на републике и покрајине последица је окупације; прво фашистичке па онда комунистичке. Те границе нису одређене никаквим легитимним правним актом и српски народ их неће признати.

Српски народ неће никада прихватити и никакво конфедерално уређење Југославије, никакву конфедерацију. Садашња власт у Хрватској се досетила, пошто јој је јасно да против сложних и јединствених Срба ништа не може постићи да, унутар Срба, развија расправе, расколе и сукобе. Увек су они у стању да нађу неколицину, шачицу српских издајника, попут овог Ђуре Ђукића, помоћника усташког министра полиције, који је формирао нову Српску народну странку са искључивим циљем да се Србима подметне кукавичије јаје. Неће та странка никада имати успеха у српском народу. Уосталом, свђ је усташки поглавник Павелић имао једног доглавника Србији, Бесаревића, у току II светског рата, када је трајао ге-

ноцид у коме је страдало милион Срба. Увек ће бити таквих издајника али ми ћемо их на време препознати и жигосати.

Овде, код вас у Барањи, појавио се сличан издајник Војислав Вукчевић кога је српски народ већ прозрео. Шта је циљ тих издајника? Они се данас, вербално, залажу за културну аутономију Срба у Хрватској али се, такође, залажу да садашња Хрватска остане у границама које јој је даровао зликовац и злочинац Јосип Броз. Хрватска власт је данас спремна да Србима да било који облик аутономије; и културну и политичку и територијалну, шта год Срби пожелу, осим отцепљења а да, за узврат, добију конфедерацију. Шта је њихов циљ?

Садашње унутрашње границе у Југославији, међу појединим републикама, су чисто административне и нису заштићене ни једном нормом међународног права. Ми их можемо мењати по сопственој вољи, односно онолико колико нам то наша политичка снага дозволи, и свет се не сме мешати.

Ако пристанемо на конфедерацију, одједном те границе постају међународне и заштићене су нормама међународног јавног права и више се никада не могу мењати. Да би те границе постале међудржавне, конфедералне, Хрвати ће, сад, Србима дати шта год пожелу да би после 4-5 година Хрватски сабор једноставно донео одлуку да се укида српска аутономија а Срби не би имали никаквог начина да се томе супротставе. Ми из „сужене“ Србије не бисмо могли да се умешамо јер би то значило мешање у унутрашње ствари друге суверене државе, па би се умешала међународна заједница, уједињене нације, велике силе и суседне земље и ми би ту битку

Народно весеље у Јагодњаку.

На сигурном у Бачкој – договор после ослобађања „ухишеног“ војводе.

унапред изгубили. Зато, кад смо већ прозрели ту игру, никада, ни по коју цену, никаква конфедерација!

Хрвати, што се нас тиче, могу да изађу из Југославије кад год им је воља, кад год пожелеле, само им отворено стављамо до знања да ни педаљ српске територије неће изнети. Ни један комадић земље на којој се налазе: српска села, порушене цркве, српске јаме, кланице, српски логори, ЈАСЕ-НОВЦИ и ако би то дозволили, били би недостојни својих славних предака и морали би да се стидимо пред својим потомцима. Могу Хрвати да стварају своју нову државу али само западно од линије Карлобаг, Огулин, Карловац, Вировитица. Све што је источно од те линије, СРПСКО ЈЕ!

Ми нећемо дозволити да Хрвати манипулишу и Србима Шокцима и Србима Буњевцима. То су Срби католици и надамо се да ће, ускоро, и они прогледати, да ће схватити какву су им улогу наменили Ватикан и усташко врховништво против српског народа.

Браћо Срби и сестре Српкиње, данас у овој суженој Србији српски народ има већи број разних политичких странака. Неке су искрено одане интересима српског народа а неке се издајнички понашају. Какве су да су, српски народ ће знати да цени какву је улогу која имала и према томе ће судити у следећим политичким процесима. Међутим, вама овде, који сте најугроженији, који сте у првим редовима борбе за одбрану српства, вама не треба никаква међустраничка подела. Ви овде имате СДС и та СДС (Српска демократска странка) једини је легитимни репрезентант српског народа ових крајева. Ви овде имате и огранке других странака које делују у суженој Србији. Овде делује и огранак, регионални одбор Српске радикалне стран-

ке. Сви су они добили стриктне инструкције да у свим акцијама здушно подржавају СДС. Српски народ, ни по коју цену, не сме да се дели и цепа и увек мора препознавати оне који покушавају да га деле и супротстављају делове српства међусобно. То су најгори издајници и они су нам данас најопаснији.

Браћо Срби и сестре Српкиње, крајње је време да све идеолошке поделе и омразе међу нама падну у воду, да Срби закопају ратне секире грађанског рата. За нас постоји само један једини општенационални задатак; обезбеђење граница српске државе, граница Српства. Док то не остваримо нека места за међустраничке расправе и ни један ускостранички интерес не сме да избије у први план.

У нашој престоници Београду, непријатељи српског народа су пронашли групу издајника спремних да им служе и да уносе раздор у српске редове, да би Србију оборили на колена, да би је политички уништили и онемогућили да се брину о заштити Срба који су најугроженији данас усташким и разним другим фашистичким прогонима. Та издајничка групација у Београду спремна је на компромисе са свим српским непријатељима. Они су пружили, одлазећи у Јасеновац, шансу Туђману да положи поправни испит. Они се данас залажу да се у јуначком, српском Книну поред српске заставе вије и усташка шаховница. Ако желе шаховницу у Книну, мораће сами да оду тамо и да је покушају извесити. Ти би данас, мада их је српски народ у децембру прозreo и презрео и није им указао поверење, после стотину дана хтели да се на силу, дочепалу власти. Неће такви ника-

да проћи у српском народу! Никад им српски народ неће указати поверење. Они сад подржавају и Анту Марковића. То су једине политичке снаге унутар српског народа које Марковића подржавају а ми видимо шта он ради и каква му је економска политика. Његов циљ је да, економским средствима, обори Србију на колена, јер ако Србија изгуби економску моћ губи и политичку, постаје политички неспособна и подложна успостављању нове принудне управе и владавине анти српске коалиције.

Погледајмо какве су економске мере Анте Марковића. Потпуно промашене са аспекта опште економске теорије али врло промишљене са аспекта основног циља којим се он руководи. Он форсира увоз пољопривредних производа и то баш оних којих има највише код нашег сељака и сељак не зна са њима шта да ради. Да би се дефинитивно упропастило српско село. Увози оне техничке производе који се највише у Србији производе, да би српске фабрике отишле под стечај. То он ради и ту његову политику одавно смо препознали. Какав је његов морал, какав је његов карактер видимо из тога да је пре неколико дана тврдио да нема ни говора о девалвацији динара а он је, ипак, јуче прекјуче девалвирао. Ако се такав један лажов налази на функцији председника савезне владе, није ни мало чудно што нам све иде овако лоше и зато Анте Марковић мора пасти!

Шта је даље радио Анте Марковић?

Знао је да нова усташка власт увози оружје, знао је све то. Ништа није учинио да то спречи, ништа није учинио ни да се усташки специјалци разоружају а позвао је Србе да то учине. Сада напада српску Крајину, напада српску политику на Косову. То данас ради Анте Марковић. Гледали смо га на телевизији и чули шта је све изјавио по питању српске Крајине. Е НЕМА ТОГ АНТЕ МАРКОВИЋА И НЕМА ТОГ ФРАЊЕ ТУЂМАНА КОЈИ ЋЕ УНИШТИТИ СРПКУ КРАЈИНУ, јер смо ми Срби, из свих српских земаља, спремни да је до последњег даха бранимо и своје животе за њу положимо! Неће Срби, у тим првим најистуренијим линијама одбране српства, остати усамљени и назаштићени. Ми нећемо дозволити да се нове реке српских избеглица сливају у ову сужену Србију. Српство је данас прогледало. Најважније је да сачувамо слогу и јединство посебно у ових неколико наредних месеци, кад се очекује дефинитивни расплет југословенске кризе. Не сме више ни кап српске крви да падне у међусобним обрачунама, не сме и нећемо то дозволити!

Крајње је време да се Српство ослободи комунистичких симбола, свих обележја који нас подсећају на мрачне странице наше историје, на крвави период Титове диктатуре и на грађански рат међу самим Србима. Ми ћемо, зато, 4. маја у Београду, тачно у подне, да

рушимо „кућу цвећа“, као најупечатљивији симбол српске срамоте и понижења које смо пола века трпели.

Српски народ данас доказује да је народ са изразитим слободарским и демократским традицијама и српски народ ни по коју цену неће дозволити да му точак историје врате назад ни Савез комуниста, генералска партија, покрет за Југославију како се називају да би поново Србе међусобно делили. Неће се то дозволити ни Савезу реформских снага, УЈДИ-ју, војвођанским аутономашима и другим издајницима.

СРПСТВО ЈЕ ПРОГЛЕДАЛО, СРПСТВО ЈЕ НЕПОКОЛЕБЉИВО, СРПСТВО ЈЕ НЕУСТРАШИВО И ОДЛУЧНО У БОРБИ ЗА ОДБРАНУ СВЕГА ОНОГА ШТО ЈЕ СРПСКО!

За васкрс слободне Србије! Живели!

Закликато је и разлило се равницом као утеха и услађена до доласка песма за кишу потребну овим људима и земљи.

После српског војводе народу је говорио Милан Парошки, аутохтони житељ Војводства чији је конститутивни део и Барања. Српски народни посланик, савршени познавалац историјских и друштвених прилика ове земље је рекао: да су Славонија, Барања, Западни Срем и, неоправдано заборављена, Мославина српски простор, да Срби више не пристају да буду апатриди, људи без отаџбине, и да су они ти из чијег ће националног суверенитета Хрвати, евентуално, добити своју државу.

Разложно, миром салашког самотњака, диванио је челник Народне странке (једини посланик који је у Скупштини Србије тражио присаједињење Крајине) и поучавао, крсно и јуначки присутне Србе.

После беседе Парошког и иступања министра Цвијана и Мирка Орловића из СДС за Славонију, западни Срем и Барању, светосавском химном је окончан официјелни део скупа у Јагодњаку. Одмах се прешло у конференцијску салу Дома културе где је био организован разговор са новинарима.

Сучељени са представницима хрватског „тиска“ који су постављали провокативна и политички неука питања и вербално са њима „сукобљени“ војвода Шешел и посланик Парошки, којима су питања, углавном, и била упућена, изашли су као потпуни победници. Њихов и закључак свих присутних Срба био је: Барања је нелегитимном авнојевском одлуком украдена Србији и на тој земљи нема живота или „суживота“ са разобличеним усташким кољачима!

Извештај са скупа у Јагодњаку завршићемо описивањем два догађаја; једног предивног и скоро неописивог који су нам приредили љубазни домаћини и другог, непријатног, који су нам приредили уљези у српску земљу, усташки редарственици.

Конференција за штампу у Јагодњаку.

Било је овако:

У акустичној сали Дома културе остваривао се четнички сан. Окупљено на заједничком ручку, више од 200 журишлџија, украшених српским светињама; шајкачама и кокардама, из једног грла, из једне душе, у један глас, који је као Божије обраћање испуњавао миљем, певало је, анђeosки и војнички, своју химну „СПРЕМТЕ СЕ, СПРЕМТЕ, ЧЕТНИЦИ!“

Подигнути са седишта, давали су шакама такт, сакривали сузе и жежени се усхитом, одлазили у храстову равнорску шуму која је расла ка небу!

Писац овог извештаја који је присуствовао многим скуповима, није доживео ништа лепше, ништа спонтаније, ништа присније од те комитеске химне, певане тога дана војводи Шешелу, у молитвено лепој, Барањи!

Славље је настављено песмом о Светозару Милетићу, посвећеној Парошком и другим песмама и здравицама.

Пошто смо се опростили од домаћина, у пратњи колоне аутомобила, на чијем челу се вијорила српска тробојка, пошли смо према дунавском мосту.

Да нам пакосно и злонамерно покваре дан проведен у Јагодњаку побринули су се повампирени усташоиди који су, на последњим метрима „своје“ авнојевске територије, која ће још кратко време бити под њиховом јурисдикцијом, на прилазу мосту, поставивши препреку, зауставили и, са упереним калашњиковима, опколили колону. Ти потомци бечких коњушара и собарина зауставили су нас као друмски разбојници и „ухитили“ војводу намерни да га одведу на „информативни

разговор“ у Осијек. Када нам је то саопштено, истог тренутка смо, распоредивши десет аутомобила из пратње, поставили препреку и онемогућили их да се, без употребе оружја које су стискали шакама мокрым од узбуђења, врате у осијечко редарство. Енергично смо одбили сва њихова обраћања да ће га одмах, по обављеном разговору, вратити (нису нагласили у каквом стању) и били чврсто решени да их у томе спречимо.

Све време, док је трајало убеђивање, више од пола сата војвода је саслушаван у полицијском комбију. На питање шта је по занимању одговорио им је да је српски четнички војвода!

Редарственици су, затим, направили грешку што су дозволили једном нашем аутомобилу да се окрене и оде у Јагодњак по помоћ.

После регруписавања полиције и наоружаних цивила (било их је иза и на крововима околних кућа и на батинском брегу са снајперима) волшебном се појавио начелник Јосип Рајл Кир, који је, наводно, био у Осијеку и требало да разговара са „ухићеником“.

Упозорен да ће убрзо из Јагодњака доћи неколико стотина наоружаних Срба, од којих су многи, због претходног славља, загрејани барањским розеом, и да ће одговорност за последње крвавог сукоба, ако га преживи, сносити он лично, трудећи се да делује смирено, Рајл Кир је ослободио српског војводу.

Изнад свих усташоида растом и храброшћу ослобођени четник му је, у пролазу, добацио „Када ја вас будем ухапсио, нећу вас пустити тако брзо!“ У српској Батини усташоиди су посегли за батином али је, плашећи се њеног другог краја, нису употребили!

ЗЛОЧИНЦИ СЕ УВЕК ВРАЋАЈУ НА МЕСТО ЗЛОЧИНА

О полувековним грешницима, о скојевском шињелу, о демонстрацијама 9. марта, о писцима и уметницима из, Бог те пита ког, ешелона и још којечему

О узроцима и последицама трагичних мартовских демонстрација потрошиће се пуно оловака али је једно сигурно: Крвави пир у мирољубивом Београду организовали су и извели БИВШИ КОМУНИСТИ у сарадњи са неким од многобројних МОЋНИХ СПОПЗОРА. Не улазећи у идентитет тих моћних служби, овај наслов ће се позабавити искључиво бившим ИДЕОЛОШКИМ МОЋНИЦИМА, скоро изашлим из БОЉШЕВИЧКОГ ШИЊЕЛА, који као да и даље осећају сврабеж дебелог сукна. Њима су „мирољубиве демонстрације“ биле јединствена прилика да се отарасе тог проклетог сврабежа, и још боља прилика да се пред лицем јавности искупе за ПОЛУВЕКОВНИ ГРЕХ учињен и себи и српском народу. За учињене грехе одговара се пред Богом, а њихово испуњење постиже се покајањем у кроз свете тајне исповести и причешћа.

Међутим, овакав миран, достојанствен начин разрешења унутрашњих, болних напона, изгледа није био по укусу бивших ШИЊЕЛАША, већ се опроштај греха морао извести на СПЕКТАКУЛАРАН НАЧИН. Покушај унутрашњег очишћења је изведен по рецепту ПАГАНСКИХ РИТУАЛА, уз приношење две невинне жртве, не би ли се богови умилостивили. За полувековне грешнике, чијом кожом гамижу ОДВРАТНЕ ВАШКЕ, није се постављало питање броја жртава ни срамота учињена српском народу. Лични СЕБИЧНИ ИНТЕРЕСИ БИЛИ СУ ПРЕЧИ ОД СВЕГА. По схватању актера „мирољубивих демонстрација“, од којих већина спада у ПЕТИ ЕШЕЛОН вредности, битан је циљ. Жртве су занемарљиве и не броје се. ЦИЉ ОПРАВДАВА СРЕДСТВО, или, што би НИКОЛА МАКИЈАВЕЛИ рекао: ЦИЉ ОДРЕЂУЈЕ СРЕДСТВО. Макијавели се није питао, каже Лешек Колаковски, КОЈА СУ ДЕЛА МОРАЛНО ДОЗВОЉЕНА НЕГО КОЈИ СУ МЕТОДИ НАЈУСПЕШНИЈИ У БОРБИ ЗА ОСВАЈАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ВЛАСТИ. ДРУГИМ РЕЧИМА, наставља Колаковски, ЊЕГОВА ДЕЛА НЕ СПАДАЈУ У ОБЛАСТ МОРАЛИСТИЧКЕ, НЕГО У СПЕЦИЈАЛНУ ПРАКСЕОЛОГИЈУ. У једној књизи, познати интелектуалац поставља логично питање: Кад заговорник неке политичке доктрине настоји да оправдава средства која очито не одговарају крајњем циљу за који се он иначе декларативно изјашњава, ОНДА СЕ СА РАЗЛОГОМ МОЖЕ ПОМИШЉАТИ ДА ПОМЕНУТА СРЕДСТВА СЛУЖЕ НЕКОЈ ДРУГОЈ, НЕДОВОЉНО ОТВОРЕНОЈ ДЕКЛАРИСАНОЈ СВРСИ.

Ако су демонстранти у свој својој наивности веровали у демократичност крајњег циља, не бирајући, при том, никаква средства за њихово остварење, онда су се грдно преварили јер познати интелектуалац у постављеном питању даје логичан одговор: Организаторима мартовских демонстрација није ПРИМАРАН циљ рушење власти и тв Бастиље. Био је то СЕКУНДАРАН циљ. ПРИМАРАН ЦИЉ ЈЕ БИО ДА „ПОМЕНУТА СРЕДСТВА

Титоиста у души (ако је има).

СЛУЖЕ НЕКОЈ ДРУГОЈ, НЕДОВОЉНО ОТВОРЕНО ДЕКЛАРИСАНОЈ СВРСИ“. А та НЕДОВОЉНО АРТИКУЛИСАНА СВРХА је, најпростије речено, ПРОКЛЕТИ СВАРБЕЖ И ТЕЖИНА БОЉШЕВИЧКОГ ШИЊЕЛА. А власт ако падне добро дође. Већину учесника демонстрација не треба осуђивати јер, како тврди Џон Стјуарт Мил у делу „О слободи“, „Људи често не жуде јаче за истином него за ЗАБЛУДОМ“, и треба рећи: Опрости им Боже јер не знају шта раде, а истину о ШИЊЕЛАШИМА ваља изнети ако ни због чега другог оно бар као поуку изманипулисаним демонстрантима који су принети на олтар као каква жртвена јагњад. ШИЊЕЛАШИ ће се за своје себичне циљеве борити до последње капи крви. Разуме се не своје, већ до последње капи вољених Срба, и зато повратак злочинаца на место злочина и поправни „ФАШИСТОИДНИ МИТИНГ“ од 13. марта, и „опело“ погинулима треба схватити као ЛИЦЕМЕРЈЕ

ШИЊЕЛАША, непримерено сваком Србину без обзира на идеолошке и верске разлике. „Опело“ које се претворило у ФАШИСТОИДНИ СКАНДИРАЊЕ СВИ, СВИ, ЕВРИ БАДИ СВИ, подсећа на застрашујући ехо са немачких тргова четрдесетих година овога века када се скандирало, ЗИГ ХАЈЛ, ЗИГ ХАЈЛ, и које је најављивало појаву СУЉУДИХ СПАСИТЕЉА ЧИСТИХ РАСА, који су се, као и наши ШИЊЕЛАШИ, зарад својих себичних интереса борили до последњег живог Немца. Да је којим случајем, Адолф Хитлер скандирајући ово застрашујуће ЗИГ ХАЈЛ, долао ЕВРИ БАДИ, ЗИГ ХАЈЛ, тог дана би и окончао своју политичку каријеру, па потписника ових редова интересује како наши уважени ШИЊЕЛАШИ, од којих неки предају студентима ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ, имају морално право да уздигнутом руком и испружена три прста (!!!!!) учествују у својеврсној ФАРСИ и да громко скандирају СВИ, СВИ, ЕВРИ БАДИ, СВИ. Када су за време окупације Београда понудили једном поштованом професору Београдског универзитета да потпише неки документ, он је изјавио: ЧОВЕЧЕ, ТИ ПРЕДАЈЕШ ДЕЦИ МУЗИКУ А ЈА ЕТИКУ. И није потписао, разуме се. Руковођен искључиво МОРАЛНИМ НАЧЕЛИМА одбио је, по цену свог живота, да потпише нешто због чега би се целог живота кајао.

Прихватајући се политичке доктрине Комунистичке партије, јер није постојала друга, одани ШИЊЕЛАШИ су јој доста верно служили па и доста тога стекли. Радикализујући своје политичке ставове, који су по БЛЕСИМЕТРУ могли да достигну само до одређеног индекса, преко кога би, разуме се, добили по пљуску, стекли су атрибут великих бораца за људска права а да нису били свесни да им те границе одређује АГИТПРОП и сврбеће ДЕБЕЛО СУКНО. Сада, када се политичка времена мењају и радикални ставови добијају политички легитимитет, без бојазни од ПЉУСКЕ, ШИЊЕЛАШИ ИЗ СПОРЕДНИХ ЕШЕЛОНА ВРЕДНОСТИ би да искупе своје полувековне грехе. За неке од њих се сасвим поуздано зна да су, својевремено били БАТИНАШИ, ВЕРНЕ СЛУГЕ догматског ненародног режима и сасвим је разумљива њихова жеља да се отресе својих ДОСИЈЕА који ће сигурно једног дана бити објављени. Видну, ако не и одлучујућу улогу, у паду напона у раду Народне скупштине, која је била доведена до тачке усијања одиграли су и ДОСИЈЕИ неких „знаменитих бораца за права човека“

► **ШИЊЕЛАША.** Садашња гарнитура народних посланика, од којих су неки скупљени скоца и коношца (част изузетима), не може бити демократска будућност Србије. Већина њих мисли и ради по окошталом догматском начелу, чије границе одређује ДЕБЕЛО ШИЊЕЛСКО СУКНО, па ће МОРАТИ да се појаве „НЕКИ НОВИ КЛИНЦИ“, неоптерећени прошлошћу и чијом кожом не шетају тифусарке. Само политичари, који пред собом имају нову визију СРПСКЕ ДРЖАВЕ, треба да добију сагласност народа, па када је оснују онда нека се унутар те СРПСКЕ ДРЖАВЕ ИСПРПЉУЈУ МЕЂУСОБНИМ ОБРАЧУНИМА. Вербалним, разуме се. А све што воња на ШИЊЕЛ и не заступа интерес ДРЖАВЕ СРБИЈЕ, треба да оде у заслужену пензију.

О демонстрацијама, одржаним деветог марта, за крај, ваља рећи и то да су се тог дана сукобиле две језуитске концепције, обе проистекле из ШИЊЕЛА. И обе поражене истог дана. Победу су извојевали само СТУДЕНТИ Београдског универзитета, о чијим „спонтаним“ реакцијама треба рећи све најлепше. Занемарујући доконе и

луппен-пролетаријат, већина студентата је имала поштене политичке намере. Захваљујући њима, и још којечему, учињен је компромис због кога смо, за сада привремено одахнули. Неће ваљати ако се „Теразијски парламент“ претвори у политички форум. Студентска мишљења ваља поштовати и уважавати али место за политичка одлучивања припада искључиво Народној скупштини и легитимно изабраним посланицима. У супротном, сваки трг, свака улица, сва удружења могу по томе да постану политички легитимитет. А то већ није ДЕМОКРАТИЈА, већ Бог те пита шта. Србија је одвајкада позната као држава у којој је било места за различите политичке опције. Да ли ће да буде изабрана ова или она опција, па ваљда о томе одлучује Народна скупштина којој народ поклони поверење. Она, разуме се, мора да има јаку опозицију али, свакако, не овакву нити овако минијатурну, а још мање опозицију која у свом политичком програму негује метод насилног обарања власти. Треба веровати да је време РИТУАЛНОГ БАЦАЊА краљевске компромитоване породице са балкона краљевске куће

давно прошло, као што ваља бити уверен да ће фашистидни митинг прекрити вео заборава, али подсећање на чињеницу да и у осталих пет југословенских република постоји парламентарна и ванпарламентарна опозиција и ЕТНИЧКИ ЧИСТЕ ТЕЛЕВИЗИЈЕ које су тамо чврсто под контролом власти, и да им не пада на памет идеја о насилном обарању власти, указује да се до НОВОГ ВРЛОГ ЕКОНОМСКОГ ЕВРОПСКОГ СЕЛА, у коме ћемо бити БЕРАЧИ БАНАНА, дакле мајмуни, стиже преко рушења „хегемонистичке Србије“ која у свести северозападне браће и даље постоји као „тамница југословенских народа“. Нама Србима остаје дилема: „Или ћемо изабрати ВРЛО НОВИ ЕКОНОМСКИ ПОРЕДАК и играти улогу БЕРАЧА ПАМУКА који ће у доћним сатима цевати ону духовну: *pou bady pou d trabl* или ћемо се коначно одлучити за СРПСКУ ДРЖАВУ. Расплет наше конфузне политичке ситуације очекује се за наредних неколико месеци. Можда мало мање. А за то време учимо се ДЕМОКРАТИЈИ и вештини ПЕЊАЊА УЗ ДРВО.

Војин Ј. Вулетич

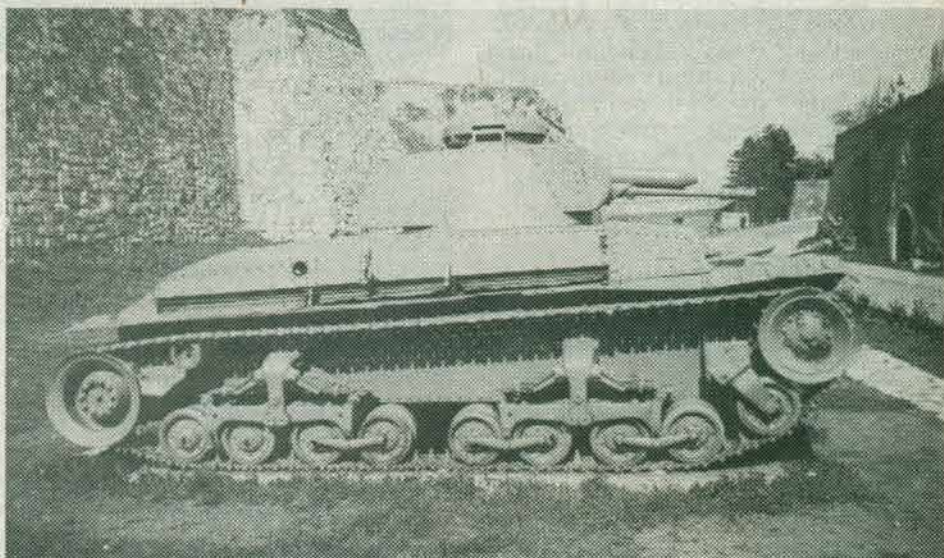
ГОДИНУ ДАНА ПОСЛЕ — ТЕНКОВИ У БЕОГРАДУ

испуњена жеља Драгана Веселинова

или: Што је баби мило – то јој се и снило – и остварило?

Трагични догађаји у Београду 9. марта 1991. године представљају онај преломни моменат после кога у политичком животу Србије више ништа не може бити као пре. После обимних преиспитивања одговорности једино отворено питање остају мотиви свеукупног понашања иницијатора српског обрачуна на Тргу Републике, и са једне и са друге стране барикаде. Не доводећи у сумњу добре намере и часно понашање већине учесника овог сукоба, мора се констатовати да је, како са позиција актуелне власти, тако и редовима организатора демонстрација, било на претек политичког слепила, ирационалних процена и смишљеног антисрпског деловања. Веома је тешко уочити све релевантне чињенице које би могле да осветле појединачну мотивацију активних учесника ових догађаја, али је потребно учинити напор и идентификовати праве политичке ставове и интересе сваког одговорног појединца и сваке заинтересоване страначке групације.

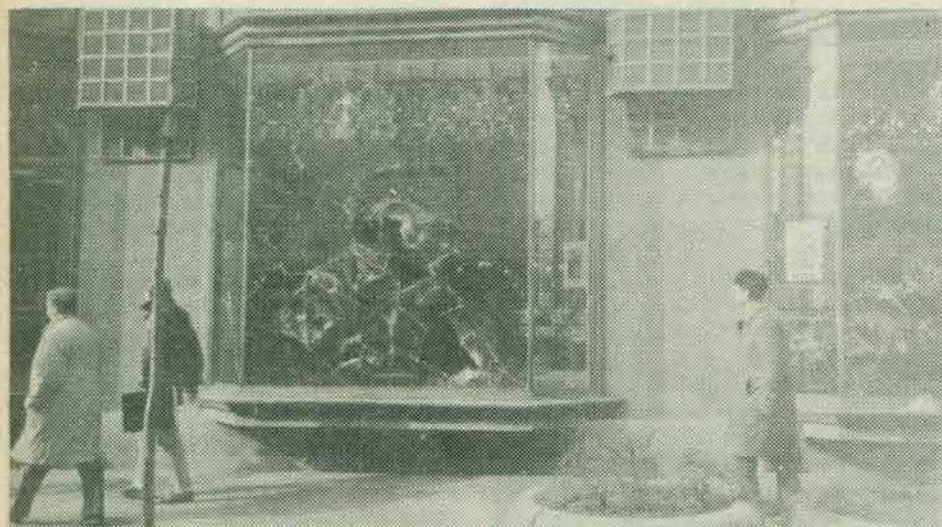
Посматрајући филмску документацију снимљену 9. марта, може се приметити задовољна, насмејана појава др Драгана Веселинова, председника Народне сељачке странке, како у пратњи лидера неких других опозицио-

них странака, док су трајали најтежи сукوبي, мирно и ван сваке гужве шета простором испред Дома омладине. Као председник странке која припада удруженој опозицији и др Веселинов је организатор „похода на ТВ Бастиљу“, и било би морално да у том,

најкритичнијем тренутку, макар са балкона Народног позоришта пружи подршку својим присталицама, ако већ није био спреман да их и поведе у обрачун са полицијом. Не улазећи даље у лично понашање и морал др Веселинова, морамо се запитати шта је дотични господин заиста очекивао од крвопролића које је организовао и у коме је господски, са стране учествовао.

Увек је неко Борово на мети непријатељима.

Наравно, тешко је очекивати од њега да сам отворено објасни своје позиције јер су оне до те мере супротстављене интересима српског националног бића да би њихово консеквентно изношење на увид српској јавности представљало неопозив чин политичког самоубиства. На срећу, др Веселинов је много слободнији када су у питању средства информисања ван Србије. У њима је, ипак могуће пронаћи оне релевантне ставове и програме који представљају суштину анти-српског деловања овог минорног политичког агитатора.

У том смислу карактеристичан је ауторски текст објављен у загребачком тједнику „Данас“ 13. фебруара 1990. године под називом „Станарима Обреновићева двора“. Господин Драган Веселинов у њему на концизан и изненађујуће отворен начин брани „... часне и независне политичке намере многих угледних личности, као и њихових организација“ из редова шилтарске националне мањине, јавно заступајући тезу о издвајању Косова из састава Србије.

Збирне оптужбе обухватају „... и српске комунисте, као и грађанске националисте Београда...“ због тога што „... блокирају демократска решења кризе и не теже промени административног стања Косова“. Да не би било забуне, др Веселинов оштро протестује и због промена које су се у то време догађале у уставно-правном положају Србије, на сматра да „... је протезање имена Србије на Војводину један врло неумесан потез старих комуниста.“ Због тога, по др Веселинову, ни „... Арбанаси не могу одбацити своје терористичко сепаратистичко крило уколико се не измени совјетски административни статус Косова. Косово би умањило свој југословенски проблем уколико би задржало формалну и моралну везу са републичким Београдом, везујући се за њега федерално. „Може, ваљда, по Веселинову, и конфедерално, суверено, па и никако. Како Шилтарима и њему олговара. Као да се Србија ту баш ништа не пита.

Што се тиче Југославије, она је дужна да „... гарантује тамошњим грађанима ред...“, а како другачије него суспензијом суверенитета Србије на делу њене територије, или још боље у целој Републици и стављањем под старатељство других, политичких зрелијих и збртимљених народа и народности. Тако, док постоји Југославија, а после би ваљда бригу о реду на Косову преузео неко други, најбоље Албанија.

Аутор потом сматра да „... избегавање преговора са демократским политичким организацијама на Косову (шилтарским – примедба Д. Ћ.) пример је административног слепила старе власти...“ Комуниста, наравно, али и српске грађанске опозиције која је за др Веселинова подједнако опасна због „... свог фанатизованог национализма.“ То му, међутим, ништа није сметало да годину дана касније нахушка народ, да под тим истим српским националним барјаком, руши демократски изабране институције државе Србије. Једине светле тачке за њега су „... уједињени српски и арбанаски интелектуалци у УЈДИ-ју... и демократска опозиција, посебно Демократска странка...“ Да је знао за намеру Анте Марковића да формира петоклонашки СРСЈ и колаборационистичку

трансформацију Вука Драшковића, Веселинов би, свакако, и њих у том контексту поменуо. Упозорава притом Хрвате, Словенце и Македонце да „... неминовно ширење сукоба...“ у Србији „... не схвате другачије осим као прилику за напуштање нашег система.“ Као што видимо, послушали су га. И све то увиђено у демагошку обланду борбе за нову федерацију, против болшевиизма и „... лаког манипулисања етничком нацијом.“

Оно што највише изненађује у поменутом тексту је фрапантно мишљење да „ВОЈСЦИ ВИШЕ НИЈЕ МЕСТО У ПРИШТИНИ НЕГО У БЕОГРАДУ. Треба је сместа повући, јер југословенски Арбанаси нису њен противник...“ (подвукао Д. Ћ.) Срби и Београд, ваљда јесу непријатељ. Неуморним радом на повезивању свих анти-српских програма и активности, жеља др Веселинова се за само годину дана и остварила. Уједињена неприципипелна српска (?) опозиција и избезумљени органи власти су 9. марта успели да доведу до прага, једино могућег, грађанског рата на овим просторима. Рата Срба са Србима. Тенкови су изведени на улице Београда, а господину Веселинову је остало да са задовољством констатује успех своје разорне политике.

Једино је при том заборавио да српски народ, ма где живео и ма којој страници припадао, ипак није малолетан, а ни малоуман. Колективна национална свест благовремено је активирала механизме самоодржања који су спречили понављање и ескалацију сукоба и, надајмо се заувек отклонили могућност српске трагедије. Истина о правим намерама и последицама протеклих догађаја полако продира у српску јавност и формира њено рационално политичко и патриотско биће. У коначној идентификацији проблема ништа више не може остати прикривено, а поготову не јавна манипулација судбином читавог народа. У демократској и самосталној Србији ће, то би др Веселинов на време морао да схвати, бити дозвољене све слободе, осим слободе криминала и националне издаје.

Дарко Ћирић

НА ЧЕТНИЧКОМ ПЛАВОМ ДУНАВУ

акције крајинских четника

Борбена активност Југословенске војске у отаџбини у току другог светског рата одвијала се против окупаторских снага у Србији континуирано и у складу са стратешким одређењима и наредбама Штаба бр. 1 Драже Михаиловића, инструкцијама Југословенске владе и интересима са-

везничких команди. Избор циљева и облици дејстава прилагођавани су конкретним условима на терену, оперативним могућностима трупа и факторима опште безбедности становништва. У складу са принципима на којима су се градили покрети отпора широм окупиране Европе тога доба, поред организационог, обавештајног и пропагандног рада, и у Србији су на удару биле пре свега комуникације,

складишта и окупациони административни апарат непријатеља.

И поред свестраног ангажовања комунистичких власти да се од 1945. године затру сви трагови антифашистичке и патриотске борбе српског народа, у архивама се ипак сачувало мноштво докумената који ову борбу потврђују. При том је свакако најбогатији и најзанимљивији Ар-

су били одмах ушуткани и посаде побијене. После овога отворена је ватра са румунске стране, али без успеха.

Резултат напада: пробушено преко 150 буради, погинуло 6-8 чланова посаде са брода и шлепова, међу којима капетан брода и крмар. Већи број чланова посаде рањен. Предпоставља се да је и лађа у извесној мери оштећена

кроз прозор и која се одбила од прозора и експлодирала у самој караули. Борба је трајала 20 минута. Наши четници су се држали на супротној обали све док румунским граничарима није пришла помоћ из с. Кривина, а затим су се повукли чамцима преко Дунава на нашу обалу. Погинуо четник Војислав Јовановић, рањен учитељ, ђак-редов Димитрије Нешић Станковић.

Попеску

Борбене активности о којима је реч изводили су делови Крајинског корпуса под командом мајора Велимира Пилетића – „Попеску“-а. Бригаде овог корпуса су упорно дејствовале по стратешки важной воденој саобраћајници којом се са нафтоносних поља код Плоештија у Румунији транспортовала нафта у Трећи Рајх. Према Дунаву и Бердапу су још пре избијања ратних дејстава на Балкану биле усмерене интензивне акције британских обавештајца и диверзантских група, а касније и савезничког ратног ваздухопловства. Да је реч о континуираној акцији четничких снага потврђују и каснији извештаји британских официра за везу. Иако тек делимично сачувани, оперативни извештаји радио телеграфског Дневника британских мисија, помињу сличне акције 11. и 27. октобра и током децембра 1943. године.

У време историјских прекретница на фронтима Северне Африке и код Стаљинграда, са којима се временски координирају поменуте акције, али и у каснијем периоду рата, српски народ вероватно није могао да да већи допринос савезничкој борби него што је стално угрожавање стратешких комуникација, пре свега Дунава, виталне артерије немачког снабдевања. Био је то непосредан и конкретан допринос победи демократије, слободе, људског и националног достојанства за коју се борио читав слободни свет.

Дарко Ђирић

Четнички Крајински одред 1941. године у близини Дунава.

хив војноисторијског института (одскора преименован у Архив оружаних снага СФРЈ) у Београду. Обимна грађа коју крију фондови овог архива, и поред свих селекција које су вршене од рата наопамо, и њена објективна приступачност, као да потврђује да основни проблем у познавању историје II светског рата на овим просторима не представља недостатак чињеница, већ воља и способност историчара да их стручно, коректно и доследно интерпретирају. Ради илустрације наводимо два аутентична документа која су већ одавно доступна јавности, али до сада због политичког опортунизма нису и публикована. Напомињемо да је организованим и упорним истраживачким радом на светло дана могуће извући обиље нове историјске грађе на основу које је коначно ипак могуће написати поштenu и научно коректну историју рата у Југославији 1941-1945. године.

Документа која наводимо налазе се у књизи „С-2“ дешифрованих депеша које су стизале у Штаб Драже Михаиловића од 12. новембра 1942. године до 20. априла 1943. године. У Архиву војно-историјског института заведени су под инвентарским бројем: ч. а. кут. 278, рег. бр. 2/1. 12. 11. 1942.

Врховној команди ЈВУО

Девог новембра 1942. године у Казалу на Дунаву један вод под командом поручника Милојевића и четовође Саве Новаковића напао је немачку лађу „Јупитер“ која је вукла два шлепа натоварена бурадима бензина.

На овај напад непријатељ је одговорио ватром из митраљеа са брода који

од удара шлепа. Брод је потом пристао уз румунску обалу.

Попеску

...18. 1. 1943.

Врховној команди ЈВУО

18. децембра 10 четника из Кључа прешли су Дунав код с. Љубичевац. Напали су једну бетонску караулу у намери да разоружају румунске граничаре. Јачина румунске посаде износила је 22 граничара.

У борби до које је дошло погинуло је 17 румунских граничара. Већи део их је погинуо од бомбе коју је један румунски граничар покушао бацити

САКРИВАНА ИСТИНА О ЧЕТНИЦИМА НИШКОГ КРАЈА

Минуло је пола века сакривања и ћутања, страха од „јеретичке“ мисли или пожутеле фотографије, начина живота који је многе истине претворио у лажи!

Минуло је пола века страдања држава и покрета, људи и књига, фотографија и докумената, минуло је пола века записивања истине и истинољубаца.

Сада, када се раздањује, многе затиране правде светле, помаљају се испод рђе система који је у агонији и пролази као невреме!

Прогледали смо очиним видом и душама и показујемо на лажи које смо познали! Заветовани да ширимо истину, објављујемо писмо које су сročили чланови Месног одбора Српског четничког покрета у Нишу, јер каже како је било!

„Требао је да прође пола века да би се поједине фотографије извадиле из скровишта, да би, како нашој тако и светској јавности, приказале сакривену истину о покрету ђенерала Драже Михаиловића и његове војске у Отаџбини и њиховом односу према војскама антихитлеровске коалиције, у овом случају америчким пилотима чији су авиони оборени изнад територија које су кон-

тролисали четници генерала Драже Михаиловића.

На фотографији је приказано 9 америчких pilota, страдалих на задатку и спашених захваљујући команданту батаљона четничке организације генерала Драже Михаиловића, МИЛИВОЈУ ЗЛАТАНОВИЋУ из села Горње Студене код Ниша.

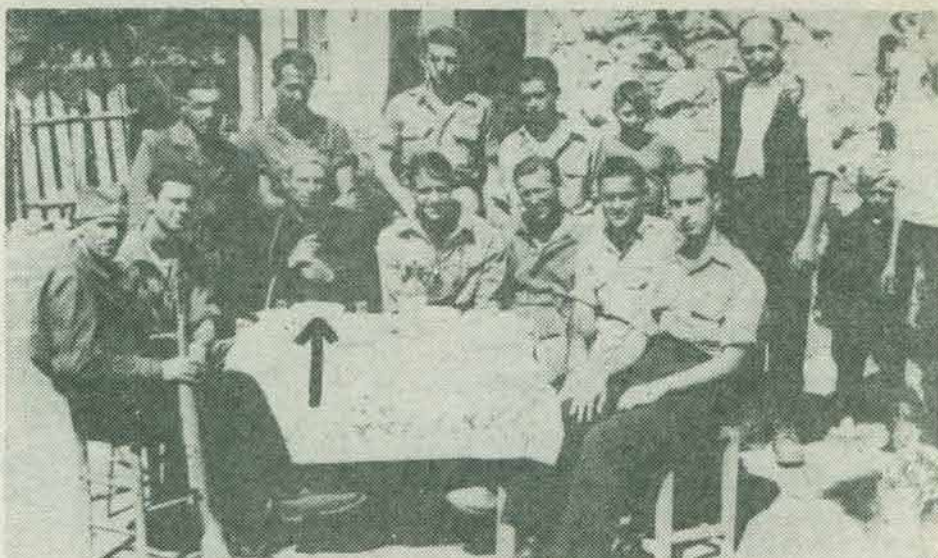
Они су имали срећу да, спустивши се падобранима на обронке Суве Планине, наиђу на четнике команданта Златановића који су их прихватили, чували у свом штабу извесно време а онда, преко својих веза, безбедно пребацивали у њихове војне базе у Италији.

Ових 9 фотографисаних pilota нису једини које је командант Миливоје Златановић спасао смрти или немачког заробљавања. Било их је укупно 45 али је, као дирљива успомена, сачуван само овај снимак.

Милоје Златановић је данас земљорадник у селу Горња Студена. Рођен је 1911. године од Стојанке и оца Димитрија.

Због тога што је био командант батаљона четничке организације генерала Драже Михаиловића, ухапшен је 17. октобра 1944. год. од стране комунистичког војног суда 1. септембра 1945. год. осуђен на 15 година принудног рада.

У робијашницама Пожаревца, Сремске Митровице и Београда издржао је 9 година тешког принудног рада одакле је крајем 1953. год. пуштен на слободу.

Амерички авијатичари са својим спасиоцима. Стрелицом је означен командант четничког батаљона Миливоје Златановић.

Поново је, због исте „кривице“ ухапшен 29. фебруара 1956. год. и у „име народа“ у Окружном суду у Нишу осуђен на казну затвора у трајању 15 година!

Из казнено поправног дома у Нишу пуштен је са издржавања казне три године раније, 1967., због доброг владања!

Укупно је провео у затворима више од две деценије.

Данас живи на свом имању, испод Суве Планине, на истом месту где је у том крају, под његовим вођством, подигнут устанак против окупатора. Живи у свом свету успомена а једина жеља му је да чује да ли су пилоти које је спасао живи и да му се, ако јесу и желе јаве, како би се питали за здравље и присећали времена када су се борили против заједничког непријатеља!“

Месни одбор СЧП — Ниш

ПАКРАЦ НИЈЕ ПАО

сведочење Драгана Јеремића свештеника Српске православне цркве

У плетеној наслоњачи тек отворене бапте кафане „Руски цар“ седео је наш саговорник, пакрачки јереј Драган Јеремић (1959. г.) отац три Српчета, три српска војника, од поста сасушен као схимник, немирних покрета а очију пуних огња који је живот разгорео.

Био је плави дан тек рођеног пролећа који је из куће извео шетаче, жељне млаког и вечитог сунца, и продаве четничких знамења и опозиционих новина који су постали облежје Кенз-Михаилове улице.

Био је дан обновљеног живота, различит од суроог пакрачког дана када су усташки редарственици, опремљени као ванземаљци, са препознатљивим урликом Диоклешијанових животиња, омрачени мржњом на све што се са три спојена прета крсти, насрнули на славонске Србе.

Апокалиптични залах се раширио равнином, нејач је изабегла у шуме а на белегу су остали потомци јуначких граничара којима је наслеђена крв у жилама одредила да не оборе поглед и не преврну колена пред силом!

КАКО ЈЕ БИЛО У ПАКРАЦУ? – питамо нашег саговорника коме је питање, иако очекивано, засветлело погледјачим блеском.

– Био сам на извору и све видео. Била је то промоција Туђманове „демократије“. Новине нису тачно извештавале; свако је писао како му је одговарало. Поједини новинари, иако 30 км удаљени до Пакраца, извештавали су са „лица места“!

ДА ЛИ ЈЕ БИЛО ОРУЖАНИХ СУКОБА?

– Стајао сам на сред улице у мантији. Иза мене је била група људи која је возачима саветовала да не иду у центар јер су тамо специјалци. Изненада, на појаву необичног и претећег звука, сви су утрчали у оближњу, тек саграђену, кућу. Затечен збивањем, окренуо сам се и на десетак метара од себе угледао полицијски транспортер на коме су, са обе бочне стране била по три специјалца. Чуо сам „БАЦАЈ КЕМО!“ када је нешто полетело према мени стварајући некакав облак дима чудног мириса.

(Улица на којој сам стајао пролази подно брда на коме се налазе епархијски виноград, воћњак и виноградска кућа. Брдо је веома стрмо а та страна је гола, без растиња. Поред пу-

та је шибље а низ падину се пружа један ред багренова.)

Када сам се бацио у шибље, проломio се пуцањ. Богу хвала, дувао је неки ветрић који је разносио онај дим чудног мириса за који сам схватио да је сузавац! Затворио сам очи, удахнуо и пузећи кренуо ка багреновима. Мени су ми, као ројеви дивљих пчела, зујали изнад главе! Мантија ми је успоравала пуцање. Осетио сам страх и жељу да ништо пре лоћем до стабла багрена која су ми у том тренутку била једино спасење. Очекивао сам да, сваког часа, будем погођен. Ужурбано пузећи надетео сам на неки камен и ударио коленом. Болно сам узвикнуо што су чули људи сакривени у оној кући од којих је неко викнуо „УБИШЕ НАМ ПОПА!“

ДА ВАС ПРЕКИНЕМО, ДА ЛИ ЈЕ СВЕШТЕНИК САВА БОСАНАЦ БИО СА ВАМА?

– Не. Неколико дана, пре усташког напада, тражио је од епископа славонског г. Лукијана отсуство, због неког посла, па је већ био отишао из Пакраца. Вероватно је због његовог одсуства било објављено да је страдао.

Да наставим. Док сам тражио заклон зачуо сам пушњеву из ловачког карабина која је долазила са брда. Специ-

Јални су онда пренели ватру на брдо и воћњак а ја сам, не дижући главу, допузао до барема, прекрстио се и прошаптао: „Боже, праведне у овом сачувај! Не дај да било кога ухвати и убију!“ Из тог положаја сам видео да у кући нема више никога. Људи су се повукли и пронели вест да је неко погинуо. Неки су тврдили да је то био свештеник Сава, други да сам то био ја а на крају је испало два свештеника и неки народни херој (?!). Када сам се после ја појавио остао је „мртав“ свештеник Сава Босанац.

КАКО СУ СПЕЦИЈАЛЦИ ОСВАЈАЧИ ПОСТУПАЛИ СА СВЕШТЕНСТВОМ?

— Сазнао сам да су два специјалца дошла у кућу проте Бошка и захтевала да откључа цркву тврдећи да се на звонику налази један пушкомитраљезац. На путу до цркве један је покушао да малтретира проту али му други „није дао“. Наравно, у цркви нису нашли никога. Пошто су у Божји храм ушли наоружани оскрнавили су га па је, касније, извршено поновно освешћење.

Горе је прошао монах Владимир (84) који је ревновао у владикином двору и морао испуњавати жеље специјалца. После њих је остао потопа, срца од стакла и палеж у олајама. Не само што су однели новац (преко 300 милијарди, старих, у динарима и иностраној валути) већ су, у бесомучном бесу и мржњи, поломили око 400 кг свећа и поцепали иконе и Света Јеванђеља!

НИСМО ДО КРАЈА ОБЈАСНИЛИ ДОГАЂАЈЕ ПРВОГ ДАНА НАПАДА НА ПАКРАЦ

— Пошто сам се помолио Богу, пузећи сам пришао групи која ме је, пуцајући са брда, штитила.

КО ВАС ЈЕ ПУТИО?

— Милиција која није прихватила шаховницу. Занимљиво је да су са њима била и два ЧОВЕКА, Хрвата, такође милиционера. Налазили смо се у воћњаку када су поново, овога пута из стамбених зграда, пуцали на нас.

КО ЈЕ ПУЦАО?

— Наоружани ХДЗ-овци. Два и по са-та су то чинили па нисмо могли да се повучемо до шуме. Обасули су нас жестоком палбом дум-дум мешима који су се распрскавали ломећи са-сушене гране и стабљике околног шибља. Излажући се великој опасности ипак смо се повукли у шуму.

ШТА СЕ ДЕШАВАЛО У ГРАДУ И ДА ЛИ ЈЕ У ШУМИ ВЕЋ БИЛО НЕКОГА?

— Ситуација у граду ми није била позната а у шуму је пристизао све већи број избеглица: жена, деца, старана и наоружаних људи. У даљини су се чули тенкови; претпостављали смо да је то војска. Специјалци су, насумице, и даље пуцали.

Он-да је у шуму дошао човек, испребијан и крвав. Рекао је да је то учинио специјалац коме је одговорно на поздрав што по његовом „закону“ није смео. Специјалац се уздигао изнал „лука“ и био Бог коме овај несретник није смео да се обрати!

На западу ништа ново — познати су нам ови редарственици, виђали смо их 1941. године.

После је једна група наших пришла граду и рафалом у трајању 7-8 минута поручила специјалцима да, без разлога, не батинају људе.

По вестима из града, које су донеле избеглице, специјалци су тог дана ухапсили 32 особе. ХДЗ-овци су стајали поред њих и показивали пролазнице Србе.

КАДА ЈЕ ПАЛА НОЋ КАКО СТЕ СЕ СНАЛАЗИЛИ У ШУМИ?

— Спавали смо у лишњу, прикупљеној сувој трави и маховини. Ја сам пронашао празну лисичију јазбину, обложно је лишћем и у њој провео ноћ. Једина веза са светом био нам је један мали транзистор. Људи су се хранили оним што су, на брзину, понели од куће. Ја сам имао проблема будући да је био велики ускршњи пост.

+

Разговор смо, са разлогом, уморни и узбуђени, повремено прекидали. Прелазили смо на друге теме али смо се брзо враћали на Пакрац који нисмо могли да избегнемо; ја из радозналости а он због претрпљеног и незалечивих ожиљака. Метежан од казивања тражио је и уплитао у венац истине речи које су описивале још један на-сртај на човекољубиво и недужно Српство.

ШТА СЕ ДЕШАВАЛО НАРЕДНИХ ДАНА

— Други и трећи дан су били најгор-ри. Људе у граду су тукли ако су има-ли прљаву обућу што је за њих био „доказ“ да су „четницима у шуму но-сили храну“. Људе су тукли наочиглед припадника војске који су, немајући дозволу да интервенишу,

све немо посматрали. Специјалци су у оклопним транспортерима излазили из града и иза последњих кућа отъара-ли бесомучну ватру у свим правцима. Између рафала, урлали су преко мега-фона „ПРЕДАЈТЕ СЕ! О! КОЉЕНИ СТЕ!“ Помињали су нека имена, пуца-ли, урлали а ми смо увек били на дру-гом брду.

Пуцали су и на војску што је, из ме-ни непознатих разлога, прећутано у средствима информисања.

ДА ЛИ ЈЕ БИЛО МРТВИХ?

— Рећи ће вам наши снајперисти ако одете у Пакрац! А господина Туђмана питајте кога су у најлон цаковима пре-возила кола његове хитне помоћи. Он то сигурно неће објавити. Прве ноћи је повучена група која је упала да у град, да се не би пребројали и видели ко недостаје! Да им не опадне морал, да и даље верују да су бесмртни и непо-бедиви. Нажалост и на нашој страни је било жртава али не од метка. Страда-ли су: једна старица, од последица срчаног удара узрокованог стресом, и једно нерођено створење, због спонтаног порођаја, нервним шоком по-гођене, мајке.

НА ЗГРАДАМА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ И СУП-а ИСТАКНУТА ЈЕ ШАХОВНИЦА. ЗНАЧИ ЛИ ТО ДА ПА-КРАЦ НИЈЕ ВИШЕ У САСТАВУ КРА-ЈИНЕ?

— Сматрам да истицање заставе не значи ништа. На Месецу су Американ-ци истакли своју заставу па опет Ме-сеч није амерички нити је Америка. Народ се уставним, важећим, пропи-сом тајним гласањем определио за ау-тономију и припајање Крајини. Од општинских органа је само тражено да ту одлуку озваниче. Народ Пакрана није нигде ни написао ни потписао да је изашао из Крајине!

ДА ЛИ СЕ У ХРВАТскоЈ ЗАИСТА ДОГАЂА НЕШТО ПО „ИНСТРУКЦИ-ЈАМА ИЗ БЕОГРАДА“?

— За Хрватску не знам. Код нас у Крајини, хвала Богу има паметних људи. Београд има своје проблеме и видели сте да су они, док је нама горе-ла кућа, решавали своје проблеме које им је наметнуо Вук Драшковић. Поручио бих му да не мора да брине о Србима у Крајини. Када је могао да нам помогне он је својим говором и понашањем помогао хрватском врхов-ништву. И оно мало угледа што је имао код нас, изгубио је!

ДА ЛИ СТЕ ПРИПАДНИК НЕКЕ ПО-ЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ?

— Никада нисам био члан ни једне странке а као припадник Цркве увек сам био уз свој народ. Ипак, а свако има то право, моја, а и већине мојих колега, симпатија је Српски четнички по-крет!

ГОСПОДИН МЕСИЋ ТВРДИ ДА МУ ЈЕ У ПАКРАЦУ ЈЕДАН ГЕНЕРАЛ РЕ-КАО ДА НИЈЕ БИЛО ЗБЕГОВА!

— Волео бих да ми се јави генерал који је то изјавио. Мој, услужни, теле-фон је (011) 402-156, средом и петком га користим.

Збегова је било свих 10 дана. Уосталом, наш народ више никоме не верује; ни милицији ни војсци! И једни и други су нас жртвовали али нас је Бог сачувао.

ДА ЛИ ЈЕ КРАЈИНА ВОЉА СВИХ СРБА?

— Јесте, сви Срби су изгласали аутономију. Пакрац је потврдио и увек ће да потврди припадност Крајини.

ШТА МИСЛИТЕ О ВЕЛИКОЈ СРБИЈИ

— О „Великој” Србији влада погрешно мишљење, које су наметнули наши историчари и страначки челници. Славонија, Барања, Кордун, Лика, Банија, Далмација, Босна и Херцеговина нису делови никакве „Велике” Србије. Те земље су конститутивни део СРБИЈЕ а деловим „велике” Србије су у Румунији, Мађарској и Бугарској.

ПОТПРЕДСЕДНИК МЕСИЋ ТВРДИ ДА ЈЕ ПЕТ ДАНА ПРЕ ПАКРАЧКИХ ДОГАЂАЈА И СРБИМА БИЛО ПОДЕЉЕНО ОРУЖЈЕ

— Господин Месић не говори истину. Ја сам Србин па га нисам добио. Није га добио ни мој кум резервни милиционер. Ни један Србин у Пакрацу га није добио! Господин Месић је духовит човек. И он је за Тита рекао да „то мајка више не рађа”. Ако једнога дана Хрвати докажу да су пореклом Готи г. Месић ће рећи: „Тито и Хитлер,

то мајка више не рађа”. Могу рећи да је заиста боље да их, а и господина Месића, мајка више и не роди!

ШТА ПОРУЧУЈЕТЕ СРБИМА?

— Само слога Србина спашава. У се и у своје кљусе. Чувајте се Вука у јагњој кожи.

+

Разговор са свештеником Драганом Јеремием водили смо две недеље после пакрачких догађаја, пошто је, преко Босне, избегао у Београд (опет је

почео приток избеглица, али Србија више нема генерала Милана Недића) Честити Јереј је умакао освети специјалца и избегао вероватну смрт због активног учешћа у српском отпору.

Рекао је да би волео да га неко позове и да све о Пакрацу исприча уживо, на неком предавању. Намера му је да о свему и књигу напише. Желимо му успех и молимо добронамерне Србе да му помогну.

Разговор водио:
Синиша Аксентијевић

Славонске старине препунтене хрватској „демократији”.

У СРПСКИМ ЗЕМЉАМА

Барања, Славонија и западни или горњи Срем су српске земље које је у мраку изнад водопада група друмских разбојника и вапшарских сецикеса, користећи околности, украли Србији и припојила хибридном папском феуду, Апиојевској републици Хрватској.

Барања, Славонија и Срем су земље између великих равничарских река Саве, Дунава и Драве кроз које су, привучени родом плодног леса, са војскама пролазили многобројни народи и плачкали аутохтоне, земљорадњи вичне становнике.

Срби, које је талас сеоба, од византијског василеуса Ираклија до овог времена, разлио по ивици Европе и по панонским пустатама и винородним бреговима, пустили су корен и примили се на тој земљи окружени исконским непријатељима, аустријском Сцилом и турском Харидбом.

После Карловачког мира склопљеног 1699. између Светог савеза (Аустрије, Русије, Венеције и Пољске) и клонулог Отоманског царства, бечки Хабзбуршки Језуити су пронашли замену за своје главе и удове и, од српских глава и удова, основавши Војну Крајину, саградиле брану турском напору.

У служби црно-жуте царевине, бранећи јој имања и жене и добијајући признања и привилегије у рату а губећи их у миру Срби су, стекавши та-

пију на Крајину, опстали у својој вери и обичајима.

Када су Турци своја минарета, мошеје и медресе, јавашлук, муве и олојањене ашчинице однели у Румелију и Анадолију, када је замукао лек муселима и зурли, променила су се времена и Срби су отежали својим послодавцима и вероломној монархији. Постали су, да употребимо данашњи службени речник, „технолошки вишак” а плата за „минути рад” биле су пакости и недела која су смишљали и остваривали ватикански кастрати, утицајни на бечком двору, и од природе одрођени целибатом.

Патолошки мрзећи животворне „шизматике” посејали су семе зла које је у потоњим временима проклијало и отровним коровом угрозило недужне граничаре доводећи их у прилику да се од насртаја и уништења бране пушкама.

Прогони и погроми су достигли врхунац у време ментално болесног, бестијалног и рогатог поглавника духовно кусог народа, Анте Павелића.

У то мрачно и метежно доба, у име „тисућљетње културе”, бојовници и крижари католичког верозакона су се, са урликом бездушних крапинаца,

устремили на српски народ чинећи му, у перверзним каптолским одајама измишљене, морбидности у намери да га затру.

Крштени, и браћом названи, Хрвати су за само 4 године на најокрутнији начин, хранећи недужном краљу своје нагоне, убили више Срба него некрштени Турци, кроз све ратова и буне, за 4 века своје владавине.

Распољућен и ранама притиснут српски народ је, и поред здушног залагања сатаниста да га униште, ипак опстао. Забраћен црним марамама дочекао је време „братства и јединства”, превео колена пред Господом и измолио опроштај за своје непријатеље који су, не покајавши се, задржали Савла у себи.

Верујући да је усташка прљавштина истекла реком Савом, да је изгрејало ново сунце и да су се родили нови Хрвати, српски народ им је, здравом руком, понудио хлеб и со.

Притајени у глодарским рупама и вучјим јамама Хрвати су пола века оштрили очнаке и канџе, узгајали отровне змије и вребали прилику да наставе започете злочине.

Појавом Титовог генерала, ватиканског изабраника и новог усташког поглавника Фрање Туђмана, поверовали су да им је небо опет дало знак, скинули покладне маске и насрнули на преостали православни живаљ.

У сржи српске земље, у славонском Пакрацу, показали су искривљено лице своје краставе демократије и сузавцем и лавезом калашњикова натерали нејач у збегове и избеглиштво а људе у ноћне страже и друмске заседе. У двору епископа г. Лукијана, да се умиле Светој столици, показали су своје изворно кршћанство скривајући и уништавајући: иконе, јеванђеље и богослужбене предмете.

ХРВАТИ СУ НАМ, ОПЕТ, ИСКОПАЛИ ОКО!

Разумели смо када смо на путу за горњи Срем прошли корз место Товарник, невидљиво гробље с преобладањем жртвоване и усрђене српске младежи, покопане у равници, да се испуни завет Јосипа Броза дат папској и коминтерновској курији.

Уочи пута, седели смо у клубу књижевника у Франуској 7 и, разматрајући план посете, договорали се о детаљима. Неко је, у својој стрепњи, упозорио војводу да у октронсаној републици Хрватској може да буде ухапшен и од редарствених криминалаца, мржњом и опијумом опијених, и убијен! Војвода је одговорио да је и то могуће али да се не плаши. „Моја смрт ће бити фитиљ који ће упалити огањ српског отпора и борбе за слободу!“ – рекао је из душе, искрено, ни мало поколебан у својој одлуци да настави путем којим је, Србије ради, кренуо.

У све, који смо га чули, ушао је уздах који нам је уздигао главе, врелином испунио жиле и стегао грла да не излете реч или поклик и не наруше тишину историје која нас је, за тренутак, додирнула!

На авнојевској граници сачекали су нас пријатељи из Боботе да нас проведу између полицијских патрола „окићених“ шаховицима (Мишљења смо да није бољи избор ни петокрака, ружан белосветски симбол паметнут Србима који су се увек окупљали под крстом и белим орлом.)

Млачило је пролетно сунце када смо стигли у центар села, у пресуни Дом културе, преко пута цркве св. Ђорђа, војника непобедивог и заштитника Стевана Немање, старе више од 250 година на чијем је високом звонку била истакнута српска тробојка.

Мушки део Боботе, и представници 27 српских села, је био на ногама. Жене и деца су у збегу, преко Дунава, ишчекивали исход сукоба хрватских специјалаца и ненаоружаних Срба који су бранили своја огњишта и трезе.

„Обраћали смо се савезним и републичким функционерима, тражили помоћ и говорили да нас или наоружају или као јунака Гавриловића избришу из списка живих. У њиховим политичким рачуницама није било места за нас па смо остали голоруки насупрот, до зуба, наоружаних ХРВАТСКИМ специјалцима који су дали бесу да ће нас истребити“, – рекао нам је, један од домаћина, Србин из Боботе.

Смркнути људи, потомци љутих граничара, сеј решен на борбу до

истраге против шинтарског и усташког накота, у хијенски шареним униформама, крмељивог и судудог од мржње, поздравио је српског војводу који је рекао да је дошао да подели српску судбину и патњу и да – „усташка кама и маљ неће Србима, никада више, учинити зло. Ако и једна српска глава падне, ми ћемо отићи у Загреб по Туђманову главу!“

Ово је српска земља. Нећемо дати ни једно српско стратиште, јаму, гроб, цркву, село и све што нам, по библиј-

странка амортизованих генерала, која је, уз Реформске снаге хрватске Мона Лизе, Анте Марковића, највећи непријатељ српства. Такође је примечено да је у свим српским земљама оснажена идеја јединства и да се српске земље на западу завршавају на реци Купи, на чијој другој обали је загађена и паганска земља Хрвата.

Тако су излагане тезе, анализирала ситуација и предлагана решења када је стигла вест, болнија од свих, да је у Београду Србин устао на Србина, да се

Добродошлица српском војводи.

ском праву наслеђа, припада. Срби се враћају старозаветном закону око за зуб за зуб и никада више неће окретати и други образ. Само сложни можемо да се одупремо налету хрватских устава чији представник Месинг чека 15. мај да буде устодичен у Београду. Ми то нећемо никада дозволити.“

Говорио је српски војвода и плео од речи родољубиву песму која је присутне испуњавала миљем и решеношћу да одбране своју, од Бога добијену, земљу.

У даљем излагању осуђен је Савез комуниста – покрет за Југославију,

код споменика кнезу Михаилу милиција, употребљавајући сузавец и водене топове, сукобила са демонстрантима.

Запрепашћење и очај, због такве вести претворили су се у осуду СПО демонстрација. Сви су се сложили да није време за међусобна разрачунавања унутар Србије која слабе и расплињују одбрамбену способност земље и њену могућност да пружи заштиту српском народу у земљама које административно припадају другим републикама. Господину Драшковићу ово, очигледно, није било важно јер је у време можда одлучујућих дана расплета и конституисања граница српске државе одлучно да омраженог болшевика, Митровића лиши дирек-

торског ТВ-престола. У целом том замешатељству, поред издајника Вука, узели су учешће и србофоби из сенке: Анте Марковић и повереници Ватикана и ЦИЕ.

Огорчена Бобота је упрла прстом у издајника, Вука Драшковића и обежала га као Јуду Искариотског.

После војводиног говора представници 27 српских села и Српског националног већа прешли су у другу мању салу на договор, без присуства публике.

Пред полазак за Борово Село, у цркви св. Ђорђа, срели су се Сремски владика Василије и српски војвода др Војислав Шешел и пожелели овом народу да победи све своје аждахе и непријатеље. Владика је верујућим Србима обећао Божију помоћ а војвода четничку!

Испраћени из Боботе пуцњима за срећан пут пошли смо за Борово Село. У колима смо чули вест да је у Београу просута српска крв, да су убијени милиционер, и тек пристигао у живот процветали, и недужни младић. Разумели смо сву жестину Вукових „мирних“ ДЕМОНстрација. Ако су оне биле мирне какве би тек биле „немирне“ демонстрације у режији позоришног редитеља (седео је на тераси Народног позоришта и позивао на јуриш и апархију) Вука Драшковића.

У Борову Селу, а одмах затим и Борову Населу, дочекани од пријатеља као драги гости, нисмо се дуго задржавали. У плану смо имали посете још неким српским насељима а време је, у разговору, неумољиво брзо пролазило па смо, рекавши своје познате поруке о јединству и борби против усташке опасности, измењали добре жеље и наставили пут кроз родни, од господара обилато дарован, Горњи Срем.

У насељима кроз које смо пролазили није било уобичајене живости. Жене и деца су били у збеговима, младићи на барикадама а старци, заузети свакодневним послом и бригама нису имали времена за седење на клупама којих је било пред сваком кућом.

У Маркушици смо, пред почетак представљања, на челу са војводом, прошетали сеоским сокаком поздрављени од Срба а радознало и са страхом загледани од ретких затечених Хрвата.

У сали украшеној српским знамењима, силно, као божанска небеска грмљавина одјекнула је стара химна „Боже правде“. „БОЖЕ СПАСИ, БОЖЕ ХРАНИ, СРПСКОГ КРАЉА, СРПСКИ РОД“, тешила је предивна песма.

„Дошли смо из сужене Србије, а она је сужена ако у свом саставу нема српску Македонију, српску Црну Гору, српску Босну и Херцеговину, српску Далмацију, српски Дубровник, српску Лику, српску Банију, српски Кордун, српску Славонију и српску

Барању!“ – проломно се, у препуној сали војводски поклич.

„Дошли смо да од вас научимо, а не да вас учимо како се треба борити“ наставио је вођа српских четника и радикала.

„Морамо бити јединствени духом и хтењима и супротставити се, свим расположивим средствима, Хрватима који су генетске кукавице и, као такви, храбри само у гомили или под skutом неке велике силе“ завршио је своје излагање војвода Шешел.

Из Маркушице смо, обећавајући да ћемо опет али наоружани доћи, пошли за Габош и Острово. Окупљене српске Крајишнике смо, по ко зна који пут, позвали на јединство и отпор усташкој мафији која, водећи свој прљави психолошки рат, није бирала средства.

Напустивши Острово, после краћег задржавања у Сремским Лазима стигли смо у Мирковце, последње одређиште нашег пута. У Спомен дому жртвама фашизма, минутом ћутања, одали смо пошту трагично и узалудно настрадалим Србима.

„У Београду је пала српска крв! Под изговором промена на Телевизији уноси се пометња и дестабилизује Србија. Нико нема права да сопствене интересе уздиже изнад интереса Отаџбине а они који то чине немају политичку будућност и никада неће доћи на власт у Србији“ – рекао је др Војислав Шешел обраћајући се окупљеним Србима.

ду и жеља да он живи у миру у једној држави, давала му је потребну снагу и додатном енергијом напајала његове интелектуалне и физичке акумулаторе.

„Ми чувамо снагу Србије и помоћићемо вам својим животима. У свакој, бици бићемо са вама. Грађанском смирености и промишљености извешћемо Србију из кризе“ – грмело је у препуној сали мирковачког Спомен дома. Народ је упијао речено и задовољан изгрејаном надом, бучно поздрављајући, одобравао војводину беседу. Настављајући и описујући хрватске карактерне особине, др Шешел је апострофирао великог српског песника Јована Дучића, који је, као многи недужни српски великани изгнан, оставио кости у туђој земљи. Дучић је 1942. год. у Белој кући, у присуству председника Рузвелта, рекао групи хрватских политичара:

„Ви Хрвати сте најхрабрији народ на свету, не због тога што се ничега не бојите, већ зато што се ничега не стидите!“

„Када се буду свели рачуни на територији данашње Југославије остаће ВЕЛИКА СРБИЈА, МАЛА СЛОВЕНИЈА И ЈОШ МАЊА ХРВАТСКА!“ – рекао је на крају српски војвода др Војислав Шешел.

Пошто смо, излажући се опасности да будемо „ухићени“ или „демократски“ претучени у једном дану, обишли 8 српских места, 8 стражар-

ЧУВАР ГРАНИЦА

Иако је целога дана путовао, сусретао се са људима, говорио и објашњавао политичке прилике, четнички војвода није показивао знаке умора. Љубав према Отаџбини и наро-

ских утврда о које ће се прљави талас геноцидног усташтва разбити и претворити у пену, кренули смо кроз, мраком и невољама притиснуту, равницу српске земље према Београду, кога је нови, сулуди, Нерон запалио мржњом и ватром братоубиштва.

ВОЈВОДА ШЕШЕЉ У СЛОБОДНОМ

СВЕТУ

АУСТРИЈА

Данашња Аустрија је остатак некадашњег великог царства Хабзбуршке породице. Њеним распадом створено је више средњоевропских држава. Аустрија је држава која је за последњих 130 година изгубила све ратове, а поразом од 1918. сведена је у данашње оквире.

Историјска збивања у тој земљи имала су великог утицаја на нашу националну историју.

У граду на лепом, плавом, Дунаву, престоници нашег северног, у односу на полумртву Југославију, суседа, да сада, није била промовисана ни једна странка па је, разумљиво, владало велико интересовање за наш наступ. Трудом председника Заграничне управе Српског четничког покрета за Аустрију г. Петра Димовића наша промоција је била веома успешна. Одржана је у центру Беча, у за ту сврху изнајмљеној, хали. Некоме, очигледно, није био по вољи наш наступ

па је, пред сам почетак, јавио полицији да је у хали постављена бомба. Ова вест је узнемирила само бечку полицију која је све време стајал испред врата.

Скуду је присуствовао велики број, углавном млађих „гастарбајтера“, што значи гостујућих радника. Тај назив није најприкладнији јер ови људи, које је нужда натерала на рад у туђини, нису криви што су гости и овде и у отаџбини која ништа не чини да их врати.

Наш домаћин г. Димовић који је много учинио за пропаганду Српског четничког покрета (издао је и неколико билтена) је допринео да се наш наступ успешно оконча.

Из Беча смо, из Дунава, отпутовали за Линц

У том граду наше представљање је организовала група људи овдашње епархије Српске православне цркве. Љубазно нас је дочекао и све учинио да наше представљање протекне у најбољем реду, млади свештеник Драган Мишић. У Линцу смо формирали и Месни одбор.

У Аустрији смо имали још два наступа: у лепом Моцартовом Салцбургу и у туристичком центру Санкт Јохану.

ШВАЈЦАРСКА

Швајцарска је земља на европском „крову света“. Административно је уређена као конфедерација коју чине 26 кантона. То је више национална, више професионална и више језичка заједница која савршено функционише. Настале је давне 1291. године када су три шумска пркантона: Швиц, Ури и Унтервалден образовали „вечни одбрамбени савез“ за борбу против, и нама омражених, Хабзбурга. Последњи кантон који је приступио конфедерацији 1814. год., после Наполеоновог пораза, била је Женева.

У Швајцарску смо ушли са севера, поред великог Боденског језера. Одредиште нам је био Цирих, град на истоименом језеру и реци Лимату, банкарска престоница Европе. Наш домаћин је био председник Заграничне управе СЧП-а за Швајцарску г. Миле Божић, стари равнороски борац, несаломљиви противник комунистичког тоталитаризма, који већ 30 година, као политички емигрант, живи у Цириху.

Врло темељно, уз помоћ младих четничких активиста г. Жељка Марковића и г. Живка Илића, у парохијском дому једне цркве, припремио је промоцију челника Српског четничког покрета, др Војислава Шешеља. Пред многобројним Србима из скоро свих места Швајцарске, која су једна другима на дохват руке, (било је и неких група из јужне Немачке, која је, такође, на дохват руке.) српски војвода је изнео програмска начела Српског четничког покрета.

Утисак је, као и свуда где се претстављао, био исти;

СЧП је једина национална снага која, у овом тренутку, може да поведе Србију, прошири садашње административне границе, заштити их и сачува за потомство.

НЕМАЧКА

У данас, после 45 година, уједињеној Немачкој имали смо велики број наступа. У источни део уједињене земље нисмо ни крочили, јер тамо нема ни послератне политичке ни новије економске емиграције. Немачка, која је често мењала границе, као савезна држава коју су сачињавала уједињена краљевства, војводства и кнежевине, постоји од 1871. године.

Први наступ на тлу Немачке имали смо у Нирнбергу, родном месту великог сликара Албрехта Дирера, граду познатом, из новије историје, по Нирнбершком процесу, десетомесечном суђењу нацистичким ратним злочинцима. Права је штета што и нашем највећем злочинцу и зликовцу Јосипу Брозу није ту суђено, него смо ми, после толико година, морали то да урадимо у Ваљево.

Скуп је одржан у великој сали једног ресторана, која је, то више не треба наглашавати, била препуна. Срби, жедни истине, саслушали су излагање српског војводе Шешеља и верификовали га дуготрајним аплаузом.

Дочек српске нове године у Минхену.

После Хирнберга пошли смо на велико путовање по немачким земљама.

У Минхену, главном граду некадашње државе, сада покрајине Баварске имали смо следећи наступ. Минхен је стециште великог броја наших људи. Стари део града је познат по великом броју пивница а у једној од њих је почео своју политичку каријеру молер из Браунауа, потоњи канцелар и фирер, Адолф Хитлер.

гарт, један од, такође, већих центара наше емиграције. Престављање је одржано у лепом и препуном ресторану г. Стефановића.

Наше гостовање у Немачкој настављено је промоцијама у: Франкфурту на Мајни, Ерлангену, Есену, Бохолту, Сарбрикену, главном граду некада аутономне Сарске области, Хајделбергу, универзитетској престоници, где смо наступили у организацији једног српског удружења на чијем челу се налази госпођа Зорица Бекер — Којић.

Сећање на Отаџбину – и у Енглеској, у рукама брата Николе, гусле славе четничке јунаке.

Претстављање нашег програма и одговори на питања која су на крају постављали заинтересовани учесници скупа протекли у присној атмосфери. Скупу су присуствовала и два, по један са сваке стране, још увек подељене Српске цркве.

Из Минхена пут нас је одвео у Штуд-

Посетили смо и Бајрот, један од немачких културних центара и, у велелепном средњовековном замку који је власништво четничког емигранта, пред изабраним званицама претставили наш четнички програм. Наш домаћин који је, због комунистичког прогона, морао да промени име у Николаус Сидоренко провео је са нама дуго времена у разговору и сећању на ратне године и равнороску епопеју.

У Дортмунду, граду где постоје црква и манастир власништво Српске рашколничке цркве и где је седиште владике г. Дамаскина имали смо предавање у парохијском дому. Прота Тома Марковић је све учинио да наше претстављање буде здружено поздрављено.

После Дизелдорфа посетили смо Верл.

У овом граду на северозападу Немачке живи и ради један од најпознатијих Срба у немачкој дијаспори, г. Јован Свирчев. Брат Јован је дуго година био челник „Покрета српских четника Равна Гора — штаб 501“. Штаб 501 је сарађивао са Српским културним клубом и његовим председником г. Слободаном Драшковићем. Брат Јован, да помене мо тај патриотски детаљ, испред своје куће, истакнуту на јарболу, држи српску заставу коју, кад прођу, енглески официри и војници (има их још увек у Немачкој) поздрављају војничким поздравом.

Г. Јован Свирчев нам је приступио са свим чланством свог „штаба 501“ и постао колективни члан Српског четничког покрета.

Брат Јован је дао и велики прилог за заједничку ствар, за борбу против болшевизма који се, у самртничком ропцу, још увек оглашава.

Наша немачка турнеја је врло успешно, политички и финансијски, окончана. Прикупљено је новца за штампање два броја нашег листа „Велика Србија“ као и за друге страначке потребе.

ЕНГЛЕСКА

Данас на Британском острву живи три нараштаја Срба, укупно око 20.000, који су се домогли острва 1948. године када су их из логора у Италији „ослободили савезници“ Енглези и довели на острво одређујући им улогу народа другог реда, са циљем да искористе њихову живу снагу у омраченим утробама рудника угља којима је, у то време, нарочито око градова Шефилда и Манчестера у средњој Енглеској, обиловала ова, некада моћна, империја.

За те Србе, који су опстали у расејању, биле су то тешке године сачињене од одрицања, понижења и недовољно плаћеног рада за које су они најстарији из прве линије битке за опстанак, они који су градили пут потоњим нараштајима рекли: „Поменуле се — не повратиле се“!

Најтежа од свих невоља, које су их у тим првим данима притискале, било је непознавање језика пошто су их надмени и безосећајни домаћини узели на „једнократну употребу“ не пружајући им са своје стране никакву помоћ.

Захваљујући природној довитљивости, трудом и радом који је, са данашњег гледишта био непојмљиво напоран, већина их је успела да, за овдашње прилике, обезбеди пристојан живот а не мали број је развио сопствен посао, уздижући се са дна које им је одредила припадност туђем, православног народа.

Беседа у Енглеској

Ретки су били случајеви где је била потребна интервенција државе и пружање социјалне помоћи појединцима. О губитницима, који су због старости и изнемоглости посустали, бригу је преузео покрет који се зове „Покрет српских четника — Равна Гора“ и који у Енглеској делује кроз своја 32 одбора.

ЛОНДОН

Пут до Острва, подељеног на Енглеску, Шкотску и Велс, прешли смо преко, ниже од мора, Холандије и средњовековно гиздаве Белгије, коју, као и нас, муче међунационални сукоби између Фламанаца и Валонаца.

У Остендеу смо се укrcали у ферибот који нас је, плутајући по мирном мору 4 сата, превезао преко канала у Довер.

После царинског прегледа, необичајено дугог за једну демократску земљу, ступили смо на тло Краљевине Енглеске.

У доверском пристаништу сачекао нас је Србин из дијаспоре, менаџер (нерало употребљавамо туђи назив) хотела „Равна Гора“ у Лондону г. Рајко Јовановић.

На путу за Лондон, проблем нам је представљало прилагођавање на вођњу левом страном пута нашта смо се, наравно одмах навикли, разговарали смо о приликама у земљи и о рату у Заливу који нас је, тих дана, све заокупљао.

Хотел „Равна Гора“ је лепо троспратно здање и налази се у Оксфорд стриту. Бригу о њему води брачни пар Јовановић, Магда и Рајко. У хотелском холу нас је сачекала група старих ратника — четника које је комунистички режим лишио Отаџбине. Сушет са њима је био дирљив, грчем у грлу и дрхтавим загрљајем пропраћен. Стари ратници су се распитивали за ситуацију у Отаџбини интересујући се да ли ће нови усташки поглавник Туђман да врати оружје.

Наш домаћин и организатор нашег гостовања у Енглеској био је г. Драго Асановић председник Покрета српског четника — Равна Гора, врло пријатан и љубазан човек. Поред мноштва својих обавеза није се одвајао од нас гледајући, на сваки начин, да нам што боље укаже гостопримство улажући сав свој ауторитет у успешну организацију гостовања.

На крају се показало да му труд није био узалудан јер је све што се догодило превазишло наша очекивања. У четвртак 24. јануара имали смо први наступ. Сала хотела „Равна Гора“ је била препуна. Одавно, међу Србима, није владало толико интересовање за један скуп; чак је и ходник испред сале био испуњен. Господин Асановић је отворио скуп и претставио нас после чега је одјекнуо снажан аплауз. Војвода Шешел је њихов стари познаник и присутни поклоници четништва ни су прикривали задовољство због поновног сусрета. И моје представљање је било пропраћено громким плескањем; можда зато што ме је г. Драго Асановић представио као војводину десну руку а можда због моје густе, црне, браде која их је потсетила на ратне дане.

У првом делу представљања војвода др Војислав Шешел је говорио о програму Српског четничког покрета и његовог спровођења у Отаџбини и о различита слома опозиције на претходним децембарским парламентарним изборима. Његово излагање је праћено са пажњом и често је прекидано узвицима одобравања.

Други део представљања био је, за све присутне, занимљивији, нарочито у оном делу, када је једна група провокатора предвођена главним заступником СПО-а за Енглеску почела да негодовањем коментарише нашу примедбу да је г. Вук Драшковић потпуно изгубио политичку оријентацију и да је кренуо у отворену издају српског на-

рода сарадњом са отвореним непријатељима Србије као што су: др Анте Марковић и његове реформске снаге, Хорватов УЈДИ и аутономашка сељачка странка Драгана Веселинова.

Аргументи које је износио војвода др Шешељ били су непобитни и њихова, неоправдана, љутња је спласнула. Стекао се утисак да је већина СПО-ваца била необавештена о целокупној ситуацији и да је, после упознавања са правом истином, имала другачије мишљење о свему.

Зар су и могли да имају друге погледе када им је вођа, чији је задатак да их упутује у право стање ствари, у свом телевизијском представљању као кандидат за Председника Републике, говорио о крвама и овцама као да се јавио на конкурс за чобанина! Због својих поступака г. Вук Драшковић ће, ускоро, постати политичка прошлост Србије.

Велико задовољство које су сви нескривено испољавали а после скупа повољно коментарисали изазвао је војводин одговор на питање из гледалишта да ли ће Српски четнички покрет оформити свој одбор у Енглеској. Војвода је одговорио да он Покрет српских четника Равна Гора у слободном свету сматра јединственим са Српским четничким покретом у Отаџбини и да овде, где већ преко 40 год. постоји таква организација, нема потребе за оснивањем одбора.

Разговору није било краја. Настављен је и после скупа са, углавном млађим људима, који су гласно певали, до дубоко у ноћ, јуначке четничке песме.

ЛЕСТЕР

Лестер је град удаљен око 100 миља, северно, од Лондона. У њему делује јак одбор Покрета српских четника Равне Горе који се, углавном, окупља у четничком дому „Тронећа“.

Менаџер Ђорђе је млађи човек и према нама врло пажљив и посредствен. Поред својих редовних послова води бригу и о остарелим четницима који, као самци, живе у дому. Најпознатији станар дома је, свакако, Никола који, и поред поодмаклих година,

често уз гусле, песмом увеселава и растужује, певајући о Отаџбини у коју су им комунистички злочинци забрањили повратак, осталу четничку браћу.

Наше представљање је било заказано за 19 часова али се знатно раније окупио велики број заинтересованих. Интересовала их је ситуација у Отаџбини а нарочито у Книнској Крајини с обзиром да је тих дана била у току акција враћања оружја о коју су се, наравно, Хрвати оглушили. Млађи људи су се интересовали за Српски четнички покрет нудећи помоћ сваке врсте и изражавајући спремност да се упишу у четнички корпус који би се укључио у Заливски рат, против Садама Хусеина.

Представљање које је почело излагањем страначког програма завршено је неофицијелним разговором и постављањем питања на које смо увек исцрпно и аргументовано одговарали. Показало се да раздаљина и време нису умањили интересовање и љубав прогнаних четничких јунака, за свој народ и отаџбину.

БИРМИНГЕМ

У Бирмингему је било двоструко славље.

У великој спортској хали изнајмљеној за наше представљање и прославу светог Јована Крститеља, славе овдашњег Кола српских сестара, било је Срба окупљених из свих крајева Енглеске.

Присутне су забављале и у мислима враћале у крајеве где су рођени и где су се четничком чојству научили, две фолклорне групе културно-уметничког друштва „Динара“ које су се, међусобно, смењивале и надигравале и упитале и запитале, на радост свих.

Млади чланови фолклорних група који су, углавном, рођени у Енглеској и који међусобно разговарају на енглеском језику, показали су изврсно, до граница савршеног, познавање народног мелоса што потврђује да су, у

својим родитељима, српским четницима, имали добре учитеље.

Слава је почела сечењем славског колача који је умесила, домаћица Слава, сестра Олга. Обред сечења обавио је овдашњи свештеник Зебић а у окретању славског колача учествовала су и српска, мушка деца рођена у дијаспори.

По завршеном верском и свечарском чину био је изведен пригодан програм који се састојао од разних декламација, певања народних и патриотских песама а стари четник Никола, народни гуслар је у част војводе Шешеља извео за ту прилику, изабрану песму.

Младост фолклорне групе „Динара“ увеселила је присутне госте извођењем сплета српских песама.

Највећи утисак је, ипак, оставио поздравни говор српског војводе др Шешеља у кога Срби у расејању полажу највеће наде. Војвода им је обећао скори сусрет у ослобођеној Отаџбини што су сви радосно поздравили.

БРАТФОРД

Савињдан, славу највећег српског сина и просветитеља светог Саву, прославили смо 27. јануара, по старим обичају у Братфорду.

Свечаност је почела светом литургијом у цркви светог Ђорђа а настављена у парохијском дому културно-уметничким програмом овдашњег културно-уметничког друштва. (Свуда у дијаспори Срби су организовани преко Цркве и својих културно-уметничких друштава и хуманитарних организација).

Нарочито је био дирљив део програма у коме су деца до 7 година старости, нараштај рођен у изгнанству, од срца, са разумевањем и без граматичких и грешака у акценту, декламовала познате песмице посвећене светом Сави.

Окупљењем Србима је празник, својим присуством, закинтио српски војвода са којим су после програма и његовог страначког претстављања, провели неколико часова у пријатељском разговору, интересујући се за прилике у Отаџбини и положај српства у њој.

После Братфорда и Лидса, где смо у дому Српског националног центра имали претстављање страначког програма, кренули смо за Европу, фериботом преко магловитог и узбурканог канала, и у добар час се искрцали у Калеу.

ФРАНЦУСКА

Последње претстављање у земљама тзв. слободног света имали смо у, некада пријатељској, Француској. У Паризу, граду светлости и центру значајних политичких догађаја и идеја које су утицале на токове светске историје одржали смо, у организацији г. Петра Милића, председника Заграничне управе СЧП-а за Француску, претстављање програмских начела Српског четничког покрета.

Претстављање је у свему било веома успешно.

САОПШТЕЊЕ С. Ч. П.

9. март 1991. године

Централна управа Српског четничког покрета, поводом „мирних демонстрација“ организованих у режији Српског покрета обнове, саопштава јавности да припадници Српског четничког покрета нису учествовали у њима као ни у вандалском походу који је Београду оставио видљиве трагове нечовештва.

Српски четнички покрет се већ, раније огласио саопштењем да подржава захтеве парламентарне опозиције за објективним непристрасним информацијама, односно за укидање монопола над средствима јавног информисања, али да у демонстрацијама, заказаним 9. марта 1991. год., неће да учествује јер је Вук Драшковић још давно продао душу ђаволу. У то нас уверава за Србе, сурова чињеница да се наведени политички дилетант, који би се против кадревске ТВ политике борио до последњег живог Србина, слизао са Савезом реформских снага — Анте Марковића, странком УЈ-ДИ — усташонда Бранка Хорвата, Народном сељачком странком — аутономаша Веселинова. За сваког погледа политички упућеног Србина, наведене странке представљају ПЕТУ КОЛОНУ у Србији, и са њима Српски четнички покрет никад ни под којим условима неће учествовати у било којим демонстрацијама.

Вук Драшковић, код кога се већ одавно осећа ПСИХОЛОШКА и ИНТЕЛЕКТУАЛНА ПУСТОШ због које би морао да буде одавно стављен под старатељство, због свог познатог кукавичлука и дезорганизоване странке и није био способан да организује овакве демонстрације а да при том у сваком часу има апсолутну контролу на свим пунктовима. Човек који се боји своје сопствене сенке овакве демонстрације је могао да организује само уз обилату помоћ МОЋНОГ СПОНЗОРА. Препуштамо добро упућеној политичкој јавности да сама именује тог моћног заштитника Српског Покрета обнове.

Датум организовања демонстрација није случајно изабран. „Мирне демонстрације“ Српског покрета обнове коинцидирају са последњом рундом разговора у Председништву СФРЈ и са најавом демонстрација Шиптара на Косову и

тражије“ Српског покрета обнове коинцидирају са последњом рундом разговора у Председништву СФРЈ и са најавом демонстрација Шиптара на Косову и

СВИМ ЧЛАНОВИМА СПО И НАШЕМ СРПСКОМ НАРОДУ

Драга браћо и сестре,

Девети март ове године је прошао тужан, а у нашим срцима и мислима остаће запамћен као дан проливане крви и рушење српских зграда нашег Београда. Као чланови СПО ми то нисмо желели да тако буде. Они који су нас водили у име Српске обнове и опозиције ради преображаја демократских односа хтели су рат међу нама. Непријатељи Српског народа који су нас вековима уништавали и пунили многе јаме са телима српског народа, сада су желели не „Србе на врбе“ већ Србе против Срба, како би затим и они поново започели наше клане и уништавање.

Браћо Срби и сестре, видели сте и видели смо шта је се десило тога дана. Ми као чланови СПО писмо желели тако да буде и да лође до таквих последица. Као честити људи и чланови СПО извињавамо се целокупном српском народу и не желимо да се у очима свога народа и света сви означавамо као рушитељи свога народа. Ако је Вук Драшковић као рушитељ показао своје злудало лице и испољио сав свој вандализам тога дана, кроз бројне покличе и позиве, да Србин крене на Србина ми желимо овога пу-

Метохији. Не треба бити превише паметан па схватити да искључиви циљ „мирних демонстрација“ није била ТВ Београд а још мање њен директор Душан Митевић, већ процена и жеља „мозгова“ Српског покрета обнове да падне крв невиних људи, како би се једним ударцем убиле две муве. Окривила прво власт у Србији за проливање крви а потом уз помоћ разуларених демонстраната натерати Армију да узме ствар у своје руке. Или простије речено, да Армија уведе ПРИНУДНУ УПРАВУ У СРБИЈИ.

За остварење тог подмуклог циља „мозгови“ из Српског покрета обнове, уместо да поштују „тајм аут“, не би ли се на миру окончала мучна и конфузна политичка ситуација, запошљавају не само своје изманипулисано чланство већ и ПСИХОПАТЕ из сулуде организације „ЦРНА РУКА“ чиме су свој политички рад дигли на ниво МАФИЈЕ.

Српски четнички покрет са жаљењем констатује да се трагичним демонстрацијама прикључно осведочени демократа и дивши СКОЈ-евац — Борислав Михајловић — Михиз, иначе уважени члан новоформираног Одбора за заштиту демократије, (!!!) при Француској 7.

Генерални секретар Српског четничког покрета
Војин Ј. Вулетих

та да му кажемо да му ничим више не припадамо и да тражимо његову безусловну оставку, са осталим челницима, који су тих несретних дана осрамотили наш покрет и увелили и осрамотили цео Српски народ.

Браћо и сестре, веровали смо да ће се са Српским Покретом Обнове обновити прави и частан дух Српског народа кога је на жалост Вук Драшковић као рушитељ осрамотио и покушао угушити. Зато не можемо више ништа да му верујемо и ни са чиме да му припадамо.

Браћо Срби и сестре, тражећи њихове оставке желимо рећи и то да ћемо масовно напустити Покрет коме припадамо, јер не можемо да будемо заједно са онима који су нас преварили и да са њима гледамо у очи свога народа кога су они обрुकали. Ако је потребно свугде смо спремни по свим местима сакупити спискове како би се знало колики нас је број који траже њихове оставке, или ћемо напустити СПО ако то они не учине. Ваљда српском народу и ми припадамо, а не само они који воде СПО и који до сада понуђени свађе, крвопролиће и рушење свом народу. Зато више нећемо и не можемо са њима и не желимо да нас као људе и грађане на тај начин било ко представља.

ЧЛАНОВИ СПО ИЗ УЖИЦА И ОКОЛИНЕ

САОПШТЕЊЕ СРПСКОГ ЧЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА

Реагујући поводом открића „хрватског плана оружане побуне“, заборављајући, при том, да тај монструозни план назову правим именом — УСТАШКИ ПЛАН ОРУЖАНЕ ПОБУНЕ, редакције неких београдских листова објавиле су реакције грађана (међу којима има и „виђенијих“) у којима се изражава, замислите, „забринутост и згражавање“ после приказивања документарног филма, у коме су приказани актери тог пакленог плана, чија упутства као да су преузета из СТРОГО ПОВЕРЉИВЕ ОКРУЖНИЦЕ „ХРВАТСКОГ НАРОДНОГ ПОКРЕТА“ упућене организацији ХСС 1939. године, чији је аутор несумњиво ВЛАТКО МАЧЕК (видети тачке VI, VIII, X, XI, XIII, XIV, „Слом краљевине Југославије 1941.“, Велимир Терзић). Мачекова „Окружница...“ је, за неупућене, била обавезујућа политичка платформа коју је, знамо како, реализовао Анте Павелић.

Забринутост и згражавање „виђенијих“ српских интелектуалаца, којима је, несумњиво, познат континуитет хрватске политике и изјава председника хрватског Врховништва којом је устврдио да је „НДХ повјесна тежња хрватског народа“, делује данас заиста смешно па и тужно али и лицемерно. Уместо да политику Фрање Туђмана назову њеним правим именом, они, попут каквих дипломата, изражавају „забринутост и згражавање“, као да је НДХ негде на крају света и као да нас та фашистичка творевина није коштала преко милион жртава. Колико треба још да нас покољу па да, коначно, схватимо да имамо посла, не са браћом, већ са србофобичним подмуклим народом, којем једном за свагда, треба рећи ЗБОГОМ. Одлука Председништва Југославије, која је, у то не треба сумњати, била доста одлучна, крије у себи компромисну ноту — И ВУЦИ СИТИ И ОВЦЕ НА БРОЈУ, која ће кад тад, опет, Србима да се сломи о главу. Политика компромиса, коју су спроводили југословенски комунисти зарад очувања властитог себичног интереса, Србима је доносила само штету. Став је Српског четничког покрета да Словенију, са којом немамо никаквих територијалних тешкоћа, једноставно треба ампутирати, а Хрватску треба свести у њене границе. Те границе нису Авнојевске већ оне одређене Лондонским уговором.

Редакција листа „Политика“ је 27. јануара 1991. године, путем своје редовне рубрике „Одјеси и реаговања“, пружила прилику Вуку Драшковићу, председнику СПО, да по други пут амнестира усташоидна Фрању Туђмана. Први пут је то учинио уласком у Јасеновац, уз разуме се, званично одобрење хрватског Врховништва док то СДС делегацији није успело, иако је то покушала пре њега да учини.

У писму Фрањи Туђману, објављеном 27. јануара 1991. год., Вук Драшковић каже:

„Ако заиста волите Хрватску и Хрвате, заштитите их, најпре, од Вама потчињених и повампирених авети „ендехазације“, јер ће, самим тим, свака заштита Хрватске и Хрвата од Срба и „великосрпске војске“ бити излишна, непотребна“.

Вук Драшковић је у писму устврдио да „ПОРИВИ ЗЛОЧИНА НИСУ ОВЛАДАЛИ НАЈВЕЋИМ ДЕЛОМ ХРВАТСКОГ НАРОДА“.

Председник СПО, странке у растурању, се и пре избора у Србији прославио проценом изборних резултата, када је устврдио да су и он и његова странка победници и да избори уопште нису потребни, па се ова нова процена карактера хрватског народа, којим „нису овладели пориви злочина“, може протумачити и као амнестија Врховника Фрање Туђмана, који је у писму Вука Драшковића представљен као каква наивна француска собарица, али и као скидање историјске хипотеке са леђа хрватског

народа. Оно што су покушали да учине југословенски комунисти, наметнувши лажну симетрију „ушташе-четници“, којом су хтели да ослободе Хрвате због геноцида над Србима, наставља „прослављени“ лажни српски четник — Вук Драшковић, на опће задовољство хрватског народа и свог МЕНТОРА Фрање Туђмана. Уместо да као прослављени сликар Миллић од Мачве коме је у истом броју „Политике“ објављен текст „Срби све памте“, а који „за разлику од многих својих пријатеља и познаника, није ни изненађен а ни ЗАПРЕПАШЋЕН“ јер је „ушташку каму спознао сагледавши сву страхоту смрти Саве Шумановића“, каже отворено и без увијања, Вук Драшковић, писмом Фрањи Туђману, наставља лажну политичку тезу, да су муслимани, а не Хрвати, учиниоци геноцида над српским народом.

АФЕРИМ МУ УСТВРДБА

27. јануар 1991.

Војин Ј. Вулетих
секретар Српског четничког покрета

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Група интелектуалаца, чланова Српског четничког покрета, основала је 18. септембра 1990. године Српски културни клуб, имајући пред собом три основна циља:

1. Да настави традиције предратног Српског културног клуба, који су предводили др Слободан Јовановић, др Стеван Мољевић и Драгиша Васић,

2. Да у Отаџбини прошири деловање једне од најугледнијих српских емигрантских организација, Српског културног клуба „Свети Сава“ који је настао од Удружења „Лушан Сидни“, те који су неколико послератних деценија предводили велики антикомунистички борци и српски патриоти др Слободан Драшковић и Александар Обрадовић,

3. Да се у условима режимског стављања ван закона Српског четничког покрета, регистрацијом Клуба као удружења грађана створе услови за сазивање јавних скупова који би формално били клупски, а суштински коришћени као метод промовисања политичког програма и активности Српског четничког покрета.

Сходно томе, Друга скупштина, оджана два дана после оснивачке, 20.

септембра 1990. усвојила је Декларација Српског културног клуба о колективном прикључењу Српском четничком покрету. Целокупан текст Декларације, као и друга релевантна документа, објављена су у „Великој Србији“ бр. 6, а посредством Клуба српски четници су заиста и одржали већи број јавних промоција, од којих су јавности најпознатије оне у Ваљево, Пишу и Зренанину.

Централна отаџбинска управа Српског четничког покрета донела је 18. фебруара одлуку о уједињењу са већином месних одбора Народне радикалне странке у Српску радикалну странку чији ће колективни члан бити Српски четнички покрет, задржавајући своју посебност, унутрашњу организациону структуру, Програм, Статут и четничке новине „Велика Србија“. Одмах затим је др Желимир Марковић, председник Клуба, сазвао седницу Управног одбора Српског културног клуба на коју уопште није позивао чланове за које је претпостављао да га неће подржати у намери да Клуб отцени од Покрета. Након седнице издато је саопштење за штампу у коме је тврдио да Српски културни клуб не прихвата уједињење у Српску радикалну странку, да је и иначе сасвим ванстраначка и надстраначка организација. У томе је

► имао пуну подршку др Бранислава Филиповића, потпредседника Клуба.

Централна отаџбинска управа Српског четничког покрета на својој седници од 4. марта 1991. године проценила је да је таквим деловањем нанесена велика политичка штета Покрету, изазвана конфузија у јавности, која се идеално уклопила у разбукталу режимску пропагандну кампању са циљем да се изазове раздор у четничким редовима злонамерном и неистинитом интерпретацијом суштине оснивања Српске радикалне странке.

Утврђено је да су др Желимир Марковић и др Бранислав Филиповић као чланови Централне отаџбинске управе својом делатношћу угрозили политичке циљеве и озбиљно нарушили углед Српског четничког покрета па је већином гласова донесена одлука о њиховом искључењу из Српског четничког покрета. Истовремено је одлучено да се суспендује комплетан управни одбор Српског културног клуба као колективног члана Српског четничког покрета и сазове хитна скупштина оснивача.

Трећа скупштина оснивача је одржана одмах након седнице Централне отаџбинске управе. Једногласно је одлучено да се у потпуности прихвати и подрже сви ставови Централне отаџбинске управе, да се др Желимир Марковић и др Бранислав Филиповић смени с функције председника, односно потпредседника Српског културног клуба, да се бришу са списка оснивача, те да се опозове постојећи, суспендовани Управни одбор и изабере нови.

За новог председника Српског културног клуба изабрана је магистар Росвита Тополац, за потпредседника др Ђорђе Николић и за секретара Зоран Дражиловић.

Скупштина оснивача Српског културног клуба је једногласно донела одлуку о уједињењу у Српску радикалну странку унутар које ће Српски културни клуб наставити да делује као посебна секција интелектуалаца, задржавајући своју досадашњу организациону структуру и начин рада.

Централна отаџбинска управа Српског четничког покрета и Управни одбор Српског културног клуба придружују се позиву који је Главни одбор Српске радикалне странке упутно српском народу да се 4. маја 1991. године поруши срамна „Кућа цвећа“, уколико постојећи југословенски режим не прихвати захтев да се пре тога дана посрхнути остаци злочинца и тиранина Јосипа Броза Тита преселе из Београда.

ЗА ВАСКРС СЛОБОДНЕ СРБИЈЕ!

СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!

С ВЕРОМ У БОРА – ЗА КРАЉА И ОТАЏБИНУ!

СЛОБОДА ИЛИ СМРТ – РАВНА ГОРА ПОБЕДИТИ МОРА!

Генерални секретар
Војин Вулетих

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Оставка др Борислава Јовића на функцију председника Председништва СФРЈ само је последњи у низу доказа да је нама Србима немогућ заједнички живот са Хрватима у границама једне државе под условом да та држава буде демократска. Под полувековном титовстичком комунистичком диктатуром Хрвати су успели материјализовати резултате геноцида који су у току другог светског рата примењивали над Србима. Успели су избећи сваку одговорност за своје злочине и добили у посед територије које никад кроз историју нису биле у саставу хрватске државе, које су етнички чисто српске или је на њима српски народ масакриран. Након што су изгубили сваку могућност одржања тоталитарне принудне управе над Србијом и владавине антисрпске коалиције, комунистичко уређење и култ зликовца и злочинца Јосипа Броза Тита, на којима су доследно истрајавали, за њих више није било сврсисходно, па су се преорјентисали на обнову „Независне Државе Хрватске“. На власт у комунистичком самовољом октроисаној Хрватској дошао је нови усташки поглавник и Титов генерал Фрањо Туђман, исукавши поново „братску“ каму и претећи је подневши под грло тамошњег српског живља.

Словенцима и Хрватима, као неисторијским народима, Југославија у којој више не могу економски доминирати, није интересантна па се преусмеравају на стварање независних националних држава. Хрвати покушавају изнети све запоседнуте територије, рефлектујући чак и на Босну, Херцеговину, Сандак, Срем и Бачку. Постављају максималистичке захтеве, рачунајући да ће добро проћи и ако остваре минимум заокружен Титовим границама послератне Хрватске. При томе настоје изазвати што већу пометњу у неспорно српским земљама издашно и свесрдно помажући све друге српске непријатеље, попут Шиптара, македонствујућих и панисламиста, након што су дефинитивно потучени војвођански аутономаши и црногорски зеленаци. И у овој суженој Србији налазе савезнике у отвореним издајничима српског народа, организованим у Савез реформских снага и УЈ-ДИ, странке које на политичкој површини вештачки одржава Вук Драшковић чија је издајничка работа бар тренутно без премца.

Стратешки хрватски циљ у првој фази је конфедерализација Југославије која би обезбедила да данашње чисто административне међурејубличке границе прерасту у државне, заштићене по међународном праву. У том смислу их је и сам Вук Драшковић пре неколико дана јавно подржао прихватајући концепт

конфедерације и условљавајући га гарантовањем српске аутономије на подручју данашње Хрватске. Игра је крајње перфидна. Хрвати ће глумити да Драшковићу праве уступке, хвалећи га уједно као јединог трезвеног и компетентног саговорника, па ће прихватити сваки облик српске аутономије да би добили конфедерализацијом признање садашњих граница као државних. Кад то постигну нико их кроз пет или десет година не може спречити да укину српску аутономију.

Садашња српска федерална јединица се томе одлучно супротстављала па су Фрањо Туђман, Анте Марковић и њиховој основној замисли наклоњене стране обавештајне службе, уз помоћ отворених српских издајника иницирале политичку пометњу у Србији, коју је Марковић претходно економским мерама оборно на колена. Стварању пометње је поговарала и политичка нееластичност србијанског режима, успостављеног након децембарских избора, који је каснио у процесу демократизације и посебно у укидању режимског монопола над средствима јавног информисања. Нагомилано незадовољство народа канализовано је искључиво против постојеће власти, а проливање српске крви у непровоцираном сукобу манипулисане масе и ригидне и успаничене полиције у тој мери је ослабило Србију да њени непријатељи већ отворено ликују и радују се победи.

До Јовићеве оставке је дошло због губљења сваког ауторитета савезне власти и неспособности армије да разоружа усташке војне формације. Србијански режим одбацује сваку даљу компетентност Председништва СФРЈ, али то није довољно. Српска радикална странка сматра да сада треба брзо и промишљено реаговати и повући неколико кључних политичких потеза којим би се парирало српским непријатељима. У том смислу захтевамо:

— да председник Републике Србије, Народна скупштина и влада одмах опозову све србијанске представнике из савезних органа власти, посебно из савезне владе и Скупштине СФРЈ,

— да се одмах обустави уплата свих врста доприноса савезној држави и онемогући њено функционисање у Београду,

— да се позове Генералштаб ЈНА да не призна даљу компетентност преполовљеног Председништва СФРЈ и да се подреди државним органима Републике Србије и Републике Црне Горе као правним следбеницима Краљевине Србије, Краљевине Црне Горе, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Краљевине Југославије, Демократске Федеративне Југославије, ФНРЈ и СФРЈ,

— да се одмах изврши ампутација дела југословенске територије западно од линије Карлобаг — Огулин — Карлобаг — Вировитица и о томе обавесте

Уједињене нације, велике силе и владе Италије, Аустрије и Мађарске,

— да се одмах из војне службе отпусте сви официри и подофицири словеначке националности, као и старешине хрватске и шинтарске националности који се изјасне против ових мера,

— да се Југословенска народна армија преименује у Српску армију или, уколико то не буде могуће, да се одмах распусти и да сва њена материјална средства и наоружање преузме новоформирана Српска армија чијем оснивању треба одмах приступити.

— да се од представника свих политичких странака које су заступљене у Народној скупштини Србије и Црне Горе, компетентних политичких представника Македоније, Босне, Херцеговине, Дубровника, Далмације, Лике, Баније, Кордуна, Славоније и Барање, као и других истакнутих личности јавног и

културног живота формира Савет националног спаса који би преузео сву власт у своје руке и до краја године организовао изборе за уставотворну скупштину,

— да се прогласи и спроведе делимична мобилизација,

— да се одмах са свих српских државних обележја уклоне комунистички симболи и врате традиционалне,

— да се све политичке странке до избора за уставотворну скупштину уздрже од заступања ускостраначких интереса и оријентишу на сарадњу са Саветом националног спаса,

— да се благовремено организује рационализовано снабдевање грађана за случај економске блокаде од стране држава које су подупирале словеначки и хрватски концепт растурања Југославије.

Апелујемо на српски народ да у овом одсудном моменту покаже највиши сте-

пен националне слоге и јединства, да не дозволи било какво цепање на идеолошкој основи или подметање грађанског рата међу самим Србима чија је режија већ спремна у трезорима наших непријатеља. Све јавне демонстрације на отвореном простору могу бити злоупотребљене за изазивање уличних нереда, па од њих треба одустати док је Отаџбина угрожена.

Српска радикална странка и њени колективни чланови учиниће све што је у њиховој моћи да допринесу одбрани српства и заштити српских националних интереса. У том циљу спремни смо на сваки облик сарадње са свим патриотски оријентисаним политичким субјектима.

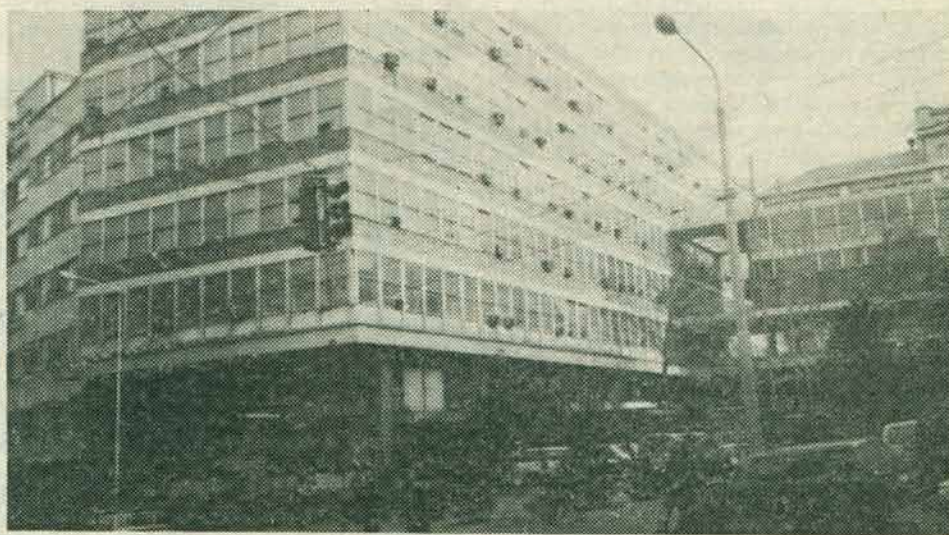
Председник
Главног одбора
Српске радикалне странке
Др Војислав Шешел

ИЈО ВОЉО ДОНА, ИЈО ВОЉО ДОНА

жеља штићеника једне луднице

Захтев г. Вука Драшковића, иначе пораженог председничког кандидата на првим слободним вишестраначким изборима, за оснивање сопствене телевизијске компаније, отвара серију питања али и неодољиво подсећа на једну упечатљиву сцену из аутобиографског филма „Амаркорд“, прослављеног италијанског режисера Фелинија. У сцени тог класичног дела филмске уметности, штићеник једне ЛУДНИЦЕ који је био пуштен на један дан, попео се на неко крошњевито дрво и одатле је, колико га трло носило, викао ИО ВОЉО ДОНА, ИО ВОЉО ДОНА, што у преводу значи — ЖЕЛИМ ЖЕНУ. Како својим драњем не би компромитовао угледну италијанску породицу, рођаци су га, брже боље, стрпали у кочију и вратили у ИЗОЛАЦИЈУ! Овај симпатични изолант, боравећи, вероватно дуже време у лудници, није имао прилике да испољи своју несконску жељу. Боравећи у једнополној изолацији са пацијентима који од све РЕАЛНОСТИ поседују само свој УНУТРАШЊИ СВЕТ, не само да није имао саговорника, већ, због ЛУДНИЧКИХ ЗИДИНА, ограниченог простора и мањка дрвећа није могао да пусти глас и да да одушка свом унутрашњем напону. Викати у равни није исто као кал то чините са висине неког високог дрвета. Та пригушеност и ограничени видници су и одвели нашег симпатичног дедицу у ПСИХИЈАТРИЈСКУ ИЗОЛАЦИЈУ, али су га и попели на дрво одакле је целом свету гласно саопштио своју жељу за ДОНОМ. (Он рече и нађе свој мир, али се и врати тамо где дрвећа нема).

Пригушеност, за коју се може рећи да је изазивач многих непријатних и не-

„Гаспи.ља“ која није освојена.

лагодних стања, може под одређеним условима, уколико попусти лични вентил сигурности, да умногоме промени изглед пригушеног. Не ретко се у животу срећемо са АНОНИМНИМ, неупадљивим наизглед тихим људима, које, већ сутрадан, не можете препознати. Они су се, на пример, оженили па је то већ прилика да гласно саопштавају како ће жени да псују мајку јер нису биле поред телефона, анонимни спортиста већ даје значајне политичке интервјуе, естрадне уметнице, које су прошле целу генезу од пастирице до Београдске хронике, имају готова решења за југословенски политички синдром. А тон којим изговарају своје значајне мисли је само резултат неконтролисаних набујале среће

који се при изласку претвара у неуротични феномен — СТИСНУТО ГРЛО. То стиснуто грло је честа фонетска карактеристика ПРИГУШЕНИХ—АНОНИМНИХ ЉУДИ који су стицајем срећних околности дошли у прилику да нису више оно што су негда били.

У намери г. Вука Драшковића да оснује сопствену телевизијску компанију, очигледно се крије жеља за ВИСОКИМ ДРВЕТОМ. Њему, разуме се, и не приличи да се на њега пење јер би савесни грађани Београда одмах алармирали службу 94, нити у београдским парковима постоји толико високо дрво које надвисује солитере. Њему једино приличи ТВ торањ на Авали али је он, не само, доста далек већ се због фонетске карактеристике СТИСНУТОГ ГРЛА не би добро ни чуо. Дизалице које покал-кал користе, и са којих се чује оно његово: ПУЦАЈТЕ БОЉШЕВИЦИ, су само

доказ о његовој ПРИГУШЕНОСТИ које је и нашег симпатичног дедицу попело на дрво одакле је викао: ИО ВОЉО ДОНА! Између позива „ПУЦАЈТЕ БОЉШЕВИЦИ“ и дедициног „ИО ВОЉО ДОНА“ нема ама баш никакве разлике. Обојица саопштавају своје жеље са скоро исте висине. Обојица су пригђшени, само је разлика у томе, што нам се чини, да је дедицина жеља за ДОНОМ неупоредиво природнија од позива да га упуцају бољшевици. Битна разлика је само у томе што су дедицу, на силу, вратили у ИЗОЛАЦИЈУ, док г. Вук Драшковић спас од сопствене АНОНИМНОСТИ и ИЗОЛОВАНОСТИ тражи у захтеву за личним ВИСОКИМ ДРВЕТОМ. Пардон телевизијом. Тај моћни, магични поглед у свет, чији финансијски ред величина Бог зна колико износи, би започињао песмом: „Пуцајте бољшевици“ коју би изводио хор СПО-ваца под управом школованог диригента Данице Драшковић, а завршавао би се наводима из новије књиге г. Вука Драшковића — „Народ пише Титу“. Пардон, „НАРОД ПИШЕ ВУКУ“, за пионире и омладину Српског покрета обнове би се резервисао један ТВ термин који би прорађивао садржину књиге као обавезујући партијски материјал. Књигу би тумачио, а ко би други, г. Милан Комненић, звани „Ударна песница Српског покрета обнове“, јер иза себе има веома богату партијску праксу, као доживотни партијски секретар Издавачког предузећа „ПРОСВЕТА“. Емисија би мало дуже трајала јер је и књига полебела, а и прилика да Лепи Миланче прикаже своју богату колекцију попречних машини. Што се тешкоћа око његове шминке тиче, то би се решавало тако што би се убацивало — или „Извините због прекида програма“ или пак делови маратонског говора г. Вука Драшковића са историјског сабора СПО. Предност ипак дајемо историјском говору са Сабора јер је означно низбрдичну прекретницу у развоју ове „озбиљне“ политичке странке.

Приватна ТВ компанија, чији би директор, главни и (не)одговорни уредник био г. Богољуб Пејчић, који је још као Титов официр имао своје ВЕЛИКО ДРВО (додуше у облику празне гајбе пива), и са кога је својевремено забављао војнике екстатичним филипикама због којих је повремено боравио у ИЗОЛАЦИЈИ (као наш симпатични Фелинијев дедица), би имала вишеструку намену. Служила би као лековито средство за ПРИГУШЕНЕ функционере СПО, било би и идиличних породичних слика, као например: г. Вук Драшковић у пењору седи за писаћим столом и са прстом на слепоочници интензивно размишља како да напише 92. страницу, давно започете књиге „ЧИЧА“, коју ће да заврши на куково лето. Идиличну породичну атмосферу употпуњавала би гђа. Даница Драшковић, везући гоблене и лењо се љуљајући у каубојској столици. Повремено би остављала штрикерај и проверавала евиденцију заборавних ТВ претплатника, а потом би ишла слика са текстом: „Ко не плати ТВ претплату, од рода му ништа не остало...“

Војин Ј. Вулетић

МАПЕТОВЦИ

КЊИГЕ СРПСКОЈ ДЕЦИ акција новосадских четника

„Будући да смо изненађени сиромаштвом Ваше школе ми, српски четници из Новог Сада, одлучили смо на састанку одржаном 14.02.1991. године да Вам помогнемо прилогом у књигама за потребе Ваших ђака. Зато овај мали поклон нека буде на радост ученика крњешевачке школе.“

плодном и родом обдареном Срему) потстакла је наследнике јуначких војника Генерала Драже Михаиловића на овај хумани чин.

„Комунистичка, данас Социјалистичка партија Србије, нема оправдања за свој поступак према просветним установама, манастирима и другим запо-

Штамп СЧП-а на Сајму књиге у Београду.

У даљем тексту следи списак 139, наслова књига и њихових аутора (г. Небојша Девин је поклонно 10 примерака свог романа „Руски кладенац“) оверен школским печатом и потписима дародавца и примаоца поклона.

На поменуто акцију српски четници из Новог Сада одлучили су се изненађењем стањем и изгледом крњешевачке школе. Руинирана школа, налик на напуштени салаш, која је у функцији васпитне установе и служи као осмогодишња школа, без телефона и школске библиотеке (изненађујућа чињеница у

стављеним српским културним институцијама имајући у виду њену дарезљивост према разним режимским организацијама и појединцима.

Надамо се да ће богати, и од убрране порезе, подгођени општинари схватити ситуацију у којој се налази школа у Крњешевцима и да ће одвојити потребна средства за њено обнављање или изградњу нове школске зграде.

С вером у Бога — за Краља и Отаџбину

Равна Гора победити мора!“

Завршио је свој извештај, Председник Месног одбора Српског четничког покрета за Нови Сад, господин Небојша Девин

ВУКА ДРАШКОВИЋА

Вук Драшковић – лидер Српског покрета обнове је највећа подвала српском народу од доласка комуниста пре пола века на власт у овој несрећној земљи Србији. Док највећи издајници Српског народа, Титови комунистички партизани типа Драже Марковића, Петра Стамболића, Крпуна Пенезића или Александра Ранковића имају какво такво „оправдање” јер су морали до краја да служе зликовца кога су и устоличили, а Броз је опет исувише ојачао и учврстио власт да би га неки од ових могућих покајника накнадно, у налету гриже савести, евентуално и оборили са диктаторске фотеље, за Вука Драшковића – нема никаквих речи оправдања. Ево и зашто! У подужем тексту објаснићу ко је Вук – човек без морала, храбрости, поштења, части и елементарног знања из било које области да би се бавио политиком и то у земљи Србији, човек који је оличење материјалисте и најблаже речено манипулатор поштења људима који су се залетели у његову „паукову мрежу” звану СНО из најчистијих и најпатриотскијих разлога и побуда.

Вук је пета колона у Србији, човек који се удружио са свим Српским непријатељима да би изазвао хаос у Србији док наши душмани ликују.

Када је 6. јануара 1990. године у Павовачком биоскопу промовисана странка СНО (настала трансформацијом друштва „Сава”) у програму странке који је написао и потписао Вук Драшковић прво начело гласило је дословно овако: „КРАЉИНИ И НЕОДУСТАЈНИ циљ странке СНО је стварање Српске државе у њеним етничким и историјским границама”.

Оваква бескомпромисна реченица била је повод за страховите нападе од стране режима који су се обрушили на све нас заговорнике Српске државе. Режим је одмах осетио да је то крупан залагај за Вука. Њега одређени кругови у Београду одавно познају од главе до пете из времена његових ранијих активности, када се прочуо као врли кабинетлија усташког Титовог комунисте Мике Шпиљака, словеначког србодера Мирана Потрча, као извештач ТАНЈУГА, те најрежимлијске куће у историји комунистичке Југославије са Афричког подручја када је, као и сада, измишљао све и свашта овај пут за рачун Титове несврстане политике, па чак и ратове између афричких банаана – држава, као састављач писама које врли пионири упућују „вољеном” Титу, као најштрије новинарско перо које се на најбестиднији начин обрушавало на четнике. И да би спречили праву опозицију у својим настојањима да заиста пропагира оно о чему ми сви Срби одавно размисљамо, а то је РУШЕЊЕ КОМУНИСТИЧКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ, те антисрпске творевине и стварање

Српске државе по угледу на демократске земље света, истурили су Вука као лидера опозиције да би све антикомунисте исканцисали у правцу са којим ће касније вешто да манипулишу. А тај правац је тада и сада био и остао – Вук Драшковић.

Дакле да би имали увид у наш рад, нашу бројност и спремност за жртву одредили су нам Вука као вођу да би нас лакше држали и надзирали једним оком. У том циљу давали су му велики публицитет у штампи, на радију и на ТВ-у. Ево како. Метод је следећи – нападати га жестоко у јавним медијима и сви они који не воле комунисте залетеће се тамо, што је био случај и са мном. Јер, када не волиш режим, а тај режим некога на ударним терминима напада non stop – заиста се не поставља питање коме прићи.

Дакле режим је Вуку правно рекламу нападајући га и нас тиме хушкао да му безрезервно приђемо да не би на све стране ницати покрети српских националиста које режим не би могао више да држи на узипи. Доказ за то је у то време постојање Српског слободарског покрета, који је окупљао истакнуте српске интелектуалце и патриоте (др Шешељ, Рајко Петров Нога, В. Лубарда, Хасан Делић...), и већ тада поред свих информативних блокада тај покрет је бројао више од 500 чланова. Међутим, Српски слободарски покрет за чије су постојање многи од нас тек накнадно сазнали, и који је имао најбољи и национални и политички и економски програм, био је под потпуним ембаргом јавних медија из малопре поменутих разлога. Када те тоталитарни режим напада јавно и многобројним медијима и средствима информисања јавности прави теби рекламу, али, Бога ми, када те тај исти режим прехуткује и не спомиње нигде, када ти заведе апсолутну блокаду, онда је то опасно из два разлога.

Прво – значи да си стварно опасан по власт. Друго – врло лако, зато, може да те прогута мрак јер нико претходно о теби ништа није ни чуо ни видео.

Доказ да је ударна реченица о стварању по сваку цену Српске државе из програма СНО-а била фарса и мамац, је и то што Драшковић врло брзо почиње да ублажава ситуацију и као температура је разводњава. Починје да лансира тезу да је у ствари конфедерација једино решење у Југославији, јер тобоже само она гарантује сувереност држава, република, а заједничка нам је само војска и спољна политика као некаква брана од евентуалне агресије.

Међутим, пошто се убрзо видело коме конфедерација „лежи” на срцу и одговара (од Туђмана до Изетбеговића јер знају они добро шта би са српским народом ван матице у случају конфедерализација Југославије) и да је то у ствари гилотина за Српски народ и начин да се опет понове Јасеновац и Јадовна, СНО и Вук мењају ту непромишљену и зблиља смешну, анти-српску „стратегијску” тезу и убрзо (као Илија Живковић у Инђији на ску-

па СПО-ваца) изјављују да ће свако, онај ко пропагира конфедерацију носити жиг издаје, чиме пљују по себи и свом ставу од пре само пар месеци. А онда када се учинило да се грешке исправљају у холу, лансира се од стране Вука и СПО-а нешто најужасније и најподлије – а то је очување Титове АВНОЈ-ске Југославије.

Вук на већини митинга уочи избора не крије то стремљење јавно да би се опрао од напада да је он пандан Туђмана у Србији и рушилац „драге нам“ Титове државе. Он заговара такву Југославију, какву се ни Броз није сетио да скрои. Драшковић јавно приповеда како би он решио питање граница јер нам је држава слична „кожи леопарда“

мах сви били ликвидирани, или у најмању руку покатоличени и поисламљени, што признаћете изазива језу код свих Срба у овим судбоносним временима кад правимо Српску државу.

А тек Македонија и начин на који Вук интерпретира решавање њеног проблема изазива код Срба згражавање. Такво Вуково издајство се испољава нарочито после избора на којима је катастрофално поражен и када огорчен и жељан освете улази у отворену сарадњу са српским непријатељима, чија имена све говоре – Савез реформских снага Југославије и Удружење за југословенску демократску иницијативу.

мање ни више – „православна“ црква.

Дакле, шта је Македонија? Па свакоме је јасно, Јужна Србија којој би Вук направио још једну Албанску државу – трећу по реду. Он би од Западне Македоније створио Арнаутску покрајину. „Зашто не“, каже он и наставља: „Кад већ постоји на Косову и Метохији“. Свашта. Дакле резултат свега је – на Српском Косову и Метохији једна, сада већ сломљена Албанска држава, добила би наследницу у Западној Македонији, тј. Јужној Србији. Алал ти вера Вуче лажове и превртљивче, који си се пролао Анти Марковићу и осталој усташко-комунистичкој балистичкој дружини, која сачињава СРСЈ (Ветон Сурој, Живко Прегл, Б.Ковачевић, Р.Шербелија, Иван Ђурић итд.) и тиме поплувао своју књигу полемике „Одговори“ у којој нешто савим друго говориш и пишеш. Од заговорника рушења сваке Југославије постао си за мале паре њен велики бранилац и заговорник, са својом свитом која те окружује и преко тебе добро се „гребе“, рекламира и зарађује, на челу са Јованом Марјановићем, „оцем“ делегатског система и „дугогодишњим“ саветником у комунистичком председништву СФРЈ, чланом Кадровске комисије при ССРНЈ на чијем је челу стајао тада усташа Марин Цетинић и чије су дело сви они издајнички кадрови који су под комунистичком диктатуром, вршљали Србијом и комадали је.

Како објаснити Вуков наступ на НТВ Студио Б, када је уз помоћ Илије Радловића убеђивао Словенце да остану у Југославији, јер и нама Србима „не треба Српска држава, кад ћемо већ у њој имати исте проблеме као и у Југославији“. По тој логици издајника ни Франуској не треба француска држава јер у њој има велике проблеме са Арапима, па би било боље да то буде уместо „Пете републике“ некаква арапска шахирија.

А тек Вуков наступ на ТВ када се промовисао као председнички кандидат, говори заиста о томе ко је и каква лажљивац, незналица и шарлатан Вук Драшковић.

Ко још нормалан верује у то да је са 4 године чувао говеда, мислио на Косово и постио на Видовдан? Он ту причу конструише на лицу места у својој усијаној глави – заиста верујући у ту своју фатаморганску причу или ти бајку, покушава милионском гледалишту да докаже да је стварно то тако било, чиме само изазива сажаљење и подсмехе упућене свима нама (који смо му некада веровали) од стране народа, који га никада није прихватио и због чега јавно изјављује да му не треба оваква Србија. Зашто бре, човече? Зато што Срби нису тебе незналицу и превртљивца изабрали за вођу, зато нема више правих Срба. Срам те било колаборанту са свим српским душманима, чији си плаћеник.

И не само то. Својим поступцима и

ВУКОВО ПОЗОРЈЕ

и препоручује Швајцарску као пример идеалног решавања таквих проблема иако зна да Немци, Италијани и Французи, немају везе ни у чему са односима који владају између Срба, Хрвата и заговорника муслиманске нације, што би он морао да зна врло добро, јер је одрастао у несрећној Српској Херцеговини. Босна и Херцеговина је Српска земља, али њему не смета да 2/3 те Босне даје на тањир српским душманима, јер ако би Западна Босна припала Хрватима односно Хрватској, централна Муслиманима (а ја га питам којим то Муслиманима када он јавно говори и пише да Муслимани као нација не постоје већ је то Брозов изум од 1968. год.), онда није тешко претпоставити шта би се догодило са Српским народом који би остао у великом броју у Западној и Централној Босни у чврстом уверењу да је то њихова, српска, Принципова Босна. Или би од-

Пошто Вук дуго година збори и говори да Македонци као народ не постоје, што је тачно и он у својим „Одговорима“ лепо пише да у Вардарској Македонији коју су ослободили Срби 1912. године и 1913. год. једино живе Македонци, док их у Пиринској и Егејској нема, јер су тамо само Бугари и Грци, који негирају свако постојање македонске нације. Да не причамо о томе, како је настала „Македонска православна црква“ по налогу Броза и коју признаје само Ватикан, јер се Православна црква организује по принципу националности, а пошто Македонци не постоје као нација ствар је јасна зашто се први пут у историји тек под Брозом комунистом и атеистом, уз то и католиком, јавља македонска, ни

понашањем, резонансом и експонирањем, Вук Драшковић је ишао на руку овом режиму. Јер сваки режим на овом свету би пожељео таквог „вођу опозиције“, чији поступци и дилетантizam сваким ланом подижу рејтинг режиму који влада. Свако његово појављивање у јавности изазивало је контрафекат и јачало режим кога већ дуго покушавамо неуспешно да оборимо.

Од Вука сам лично својевремено чуо, када се прочуло да Анте Марковић прави пројугословенску странку,

ни са оно мало кандидата да није било срамне коалиције тзв. удружене опозиције која је послужила да реформисти и остали антисрпски елементи уђу у Српски парламент, превасходно гласовима понегених и часних, али и уједно силно изманипулисаних, многобројних чланова и симпатизера СПО-а широм ове сужене Србије.

Ако је Милошевић „бољшевик“ зато што је СКС прекретно у СПС, шта је тек онда Анте Марковић председник комунистичке владе и бивши председник ЦК СКХ, који након распада СКЈ

Заборавио сам на још једног лидера тзв. „удружене опозиције“, који веома често театрално са Вуком наступа уздигнутих руку, славећи ваљда убедљив пораз. То је професор на политичким наукама Драган Веселинов, окорели аутономаш, који је доскоро јавно изјављивао у новинама како Војводина никада није била у саставу Србије и да ће планути бунт ускоро, незадовољног војвођанског народа, јер изгледа брдовита Србија не осећа лах војвођанске равнице.

Тај исти Веселинов и дан данас на испитима од студената који полагају код њега предмет „Политичка економија“, захтева да готово напамет науче Марксов „Капитал“ јер се он никада није скривао (па ни данас као лажан опозиционар), да је у ствари окорели марксиста, до те мере да је и физички почео да личи на њега.

Ово је тек први део приче о Вуку Бранковићу – пардон Драшковићу.

Други део саге о Вуку може да почне.

Данас се лансира од стране вође СПО-а теза да је Војвода Шешел – „Црвени Војвода“ и сарадник Слободана Милошевића. Да видимо да ли је то тачно. Када је Шешел био подвргнут потпуној информативној блокади од стране овог режима, Вука смо се сити нагледали и наслушали и не само то, већ је режимски лист „Новости плус“ у више од 15 наставака, преко целе стране уочи самих избора пропагирао Вука Драшковића – афирмативним текстовима у фелетону „Метаморфозе Вука Драшковића“.

Само је Српски четнички покрет не-регистрована странка у Србији јер „врећа јавни морал“ традиционално четничког српског народа, док СПО не врећа никог и никад па чак ни тиме што су себи дали за право да једну странку у мору других странака назову тим помпезним именом Српски покрет обнове. Значи, ко не припада СПО-у тај није добар Србин и није за српску обнову на сваком нивоу. То је комунистички жаргон јер само су комунисти своју мањинску и никад прихваћену партију у Србији од стране овог народа, управо називали ПАРЛОМ и јединим легитимним заступником народа и радничке класе. Па су зато на све стране ницали изрази типа: НОВ, НОП, ПОР, НОБ, народни судови, народни непријатељи итд. чиме су угњетавали народ, „у чије име“ су злочине и чинили. Тај и такав СПО захваљујући режимској пропаганди је и постао вођа опозициона странка јер по свему није представљао никакву опасност по ову власт.

Када је др Шешел ухапшен уочи самих избора и тиме му била онемогућена предизборна кампања, Вук је ширио гласине да је војвода Шешел уствари у душевну болницу и позивао Милошевића да заједно са њим (дакле Вуком) наступа широм Србије на зборовима, па нека ПАРЛОД одлучи. У то време је у „Великој Србији“ др.

да је то „пета колона“ у Србији и да Српски народ није тако блесав да не види новог Броза у лицу Анте Марковића. Тада смо, сви у СПО-у очекивали да ће се комунисти тада поделити на Марковићевце и Милошевићевце, али то не само да се није догодило, већ је највећи адут СРСЈ постао управо Вук Драшковић. Убеђен сам да СРСЈ никада не би прошао у српску скупштину

прави странку са још грђим именом – Савез реформских снага Југославије? Тамо Анте окупља све пропале издајнике Србије и заговорнике Брозове тезе: „Што слабија Србија, то јача Југославија“.

Шешелъ увелико писао да је Милошевић „успаничени диктатор“. Ако је Шешелъ Милошевићев агент, онда није логично да Вук позива Милошевића на заједничке наступе, а не и његову „наводно“ десну руку – четничког војводу др. Шешелъа, на кога се онако „светосавски“ обрушава обичним нискостима.

Занимљив је још један детаљ. Др Шешелъ тада робија као члан Удружења књижевника Србије, а ова значајна институција ниједном се није огласила и узела у заштиту свога прогоњеног члана у „демократској“ Србији. Та установа од пресудног значаја за слободу Србије, у својим редовима као угледног члана има ратног злочинца М. Ђиласа, а уз то се оглашаваља протестним вечерима сваког четвртка (на којима сам присуствовао) у време када су комунистичке власти у Хрватској ухапсиле Јову Опачића који чак није ни члан УКС-а, већ један од многих прогоњених Срба и Титовој Југославији.

Вук много воли да се мачује, па збори да онај коме испадне мач из руке, „тај је часни губитник“ и мора отићи са политичке сцене. Увек сам се питао зашто режимска ТВ, која толико пропагира Вука, а он је сада напада, ваљда разочаран тиме што је сваки пут кад се на њој појавио сам себе „покопао“ својим небуллозним идејама, не закаже у ударном термину, решимо у суботу увече „двобој“ између Вука и др Шешелъа, да се срстну очи у очи. Убеђен сам да би Вуку у недостатку истине, Вуку који се силно огрешио о др Шешелъа (као и сви ми који смо залуђени, Вука дизали у небеса, а Шешелъа, баш као и црвени режим, блатили и проглашавали „психијатриским случајем“) врло брзо после само пар минута испао мач из руке.

Својевремено на протестном скупу испред Скупштине СФРЈ одржаног поводом усташког дивљања у Хрватској над српским живљем, док је Драшковић говорио, микрофон у његовој руци напајао је струјом из те исти Скупштине, али чим се др Шешелъ јавио за реч и огласио, микрофон је замукао. Надлежни су искључили струју, па се др Шешелъ онда навикивао са масом и тако одржао бриљантан патриотски говор. Тада је маса Срба захтевала и скандирала да се кумови помире, али је Милан Коменић, бивши полицијски доушник из времена суђења, његовом куму Гојку Ђогу, напосто изгурао Вука са степеница да се случајно овај не би поколебао.

Сличне ствари су се понављале и на многобројним митинзима такозване Удружене опозиције (чији дилетантизам сви сада осећамо преко својих леђа) када се др Шешелъу свим силама спречавао приступ бини за обраћање маси. Зашто? То је комунистички манир. Чему забрана? Па ако ће да говори неистину, др Шешелъ ће сам себе дезавуисати, међутим нешто друго је у пи-

тању. ГЛАС ИСТИНЕ ће допрети до људи и то треба спречити на сваки начин. И то и чине баш као прави фаши бољшевичких учитеља из чијих су недара и настали данашњи, такозвани опозиционари.

А тек лажно саопштење које је Драшковић понудио режимским гласилима у 1,00 после поноћи. У том саопштењу истиче се да је др Шешелъ психијатријски случај, спреман да побије све глумце који су учествовали у представи „Свети Сава“, да говори да је за њега већина оно што он хоће да је већина, да хоће власт милом или силом, чак и мангупским методама и да је зато СПО приморан да др Шешелъа искључи из странке.

Све је то била најцрња и најпокуваренија ЛАЖ. Вук је претходно на легалан начин смењен са места председника СПО-а (остао је члан пен. управе и даље) јер је олобрио акцију прекидања представе Свети Сава, да би накнадно лажно обавестио јавност (опет у режимским медијима) да то није тачно и да такви поступци красе усташе и хомеинијевце.

То саопштење је предато после поноћи „Политици“, „ТАНЈУГ-у“, Радио студију „Б“, Радио-Београду, „Новостима“ и „Борби“ и већ сутрадан у милионским тиражима режимске штампе изашли су написи и наслови у стилу – „др Шешелъ психијатријски случај“. Др Шешелъ је носио леманги, дакле информацију на дезинформацију, у 9,00 часова ујутру, али то нико од навлених гласила није хтео да објави. Од тада војводу Шешелъа бије глас да је не само „четнички кољач“, већ и психопата и човек је тек наступом на ТВ у својој председничкој промоцији то успео да демантује својом појавом и интелектом, знањем и капацитетом,

пред јединим правим и меродавним судијом.

Тај судија је много пута лагани и варани Српски народ, који изнад свега цени поштење и част, коју др Шешелъ има, а Вук их никад није имао, нема их и неће их никад ни имати.

Ако Драшковић прочита икала овај „отворени“ насртај на његову личност нека проба да ме демантује, макар и на сулу. То се неће догодити, јер он зна одакле све то знам, и да сам на његову иницијативу својевремено промовисан у техничког секретара Председништва СНО, због чега ћу се до краја живота искрено кајати. Мислим да је сувишно после свега написаног да се наставља дилема о томе ко са ким и због чега сарађује.

СВЕ ПГГО САМ РАПИЈЕ навео само је увол у трећу фазу ове приче која је и најзанимљивија.

Наиме свакоме је јасно ко је помно пратио прекид сарање између др Шешелъа и Вука Драшковића да је по среди подвала и „нож у леђа“ који је мучки забио Драшковић своје политичком избавитељу др Шешелъу који је након политичког слома Вука који је овај доживео са пазовачким момцима, „вакрсао“ дотичног тиме, што је одглумио политичко уједињење једног озбиљног покрета какав је био у то време ССП (Српски слободарски покрет) са групом малобројних Вукових присталица који су били након разлаза на релацији Јовић – Драшковић апсолутна мањина, а себе ипак представљати као СНО.

У новонасталом СНО Вук Драшковић по први пут постаје председник неке политичке организације и тиме отпада она његова прича да је у Странку уложио живот и здравље. Он је практично устоличен на већ припремљени престо који му је наменио његов кум, војвода Шешелъ да би га спасао бруке и скандала.

Ја сам био учесник већине догађаја из тог периода и таман да ме цело чланство проналог СПО уверава у супротно, знам да је то лаж и неистина. Две вечери уочи оног фамозног скупа остатака СПО верног Вуку, одржаног у ресторану „Ролекс“ у Земуну, зазвонио је око поноћи телефон у мом стану. Усплахиереним гласом Вукова супруга Даница замолила ме је да хитно одем испред зграде ТАНЈУГ-а јер ме тамо чека – Вук Драшковић. Зашто сам баш ја изабран не знам. У сваком случају препостављам данас да је неко младић био погоднији за ту „раљу“, јер се припадници старијих генерација не би упуштали у једну такву потпуно изненадну и непроверену авантуру. Један од верних младића Вуку, мој доскоро добар пријатељ Саша Чотрић, човек коме ће једног дана Вукова издаја најтеже пасти јер му је до краја остао веран и одан убеђен да је Вук српски „Месија“, отишао је тих дана кући (живи у месту у близини Лознице) и вероватно сам ја у том часу био најпогоднији за манипулацију јер је свима па и Вуку било познато колико сам му тада веровао.

Излетео сам из куће, зауставио по слепоноћни такси и убрзо се нашао испред зграде ТАНЈУГ-а на Обилићевом венцу. Ускоро је стигао и Вук у својој белој „застави 101“. Таксиста, иначе СПО-вац, поздравио је Вука, а нас двојица ушли смо у зграду ТАНЈУГ-а. Вук ми је предао један текст и ја сам га у лету прочитао. То је био тај фамозни чланак у коме стоји да је „др Шешел“ психијатријски случај“ и као такав је морао бити избачен из Странке, што је била ноторна лаж, али је сутрадан у свим новинама – осванула. Ја сам у ТАНЈУГ-у, „Борби“, „Политици“, Радију студија „Б“ и Радију Београду глумио некаквог аташеа за штампу који је пробудио Вука и замолио га да он пође са мном. Јер тобоже, мени лично нико у тим редакцијама не би поверовао у ту ексклузивну и невероватну причу и да би све било веродостојније Вук је морао поћи са мном. Сутрадан рано изјутра сам исфотографирао у више примерака у чврстом уверењу да тиме учествујем у акцији спасавања СПО. Однео сам га „Вјеснику“, новосалском „Дневнику, приштинском „Јединству“ и у Међународни прес центар.

Међутим, неки прв сумње се увукао у мене па сам око 2.00 ч после поноћи, пошто ме је Вук добадио колима кући на Нови Београд, позвао господина Богољуба Пејчића телефоном. Човек није још спавао, нешто је писао и ја сам му саопштио уз силно извињавање због узнемиравања у глуво доба ноћи, одакле долазим и какав је садржај текста. Пејчић се збунио и помало разочарано ми саопштио да тај текст не одговара потпуној истини уз питање „зашто Вуку то треба, па није баш тако било?“ Богољуб Пејчић је апсолутно био и остао уз Драшковића (само он

зна разлог за то, а ја сам сигуран да се разлог крије у добро плаћеном месту главног уредника „Српске речи“) али се није сложио са тим поступком јер је знао праву истину пошто је присуствовао том фамозном састанку Централне управе на коме је Вук смењен. Знао је праву истину и тада и сада.

Када сам већ поменио лист који носи нестваран назив „Српска реч“ рећи ћу на ту тему само пар речи. То је апсолутно приватни лист Вука и Данице Драшковић и зараду од продаје листа дели само ужи круг послушника окупљених око брачног пара Драшковић. Даница је, то сви знају незванични директор листа али то нигде нећете прочитати.

Од тада у мојој глави почиње сумња у све и свакога. Решио сам да у игри учествујем до краја јер је постало страшно интересантно. Већ ако морам да будем преварен у нечему у шта сам слепо веровао од свег срца, да бар сазнам истину у непосредној близини догађаја који су се смењивали као на фирмској траци.

Дан пре састанка „Вуковаца“ у „Ролексу“ позвао ме је лично Вук телефоном да дођем. Иако сам му саопштио да нема никаквог разлога за мој долазак јер нисам члан Централне управе, а оно вече сам са њим ишао искључиво због, тада сам мислио, спасавања СПО. Вук ми је узвратио да сам још како члан Централне управе јер ни други чланови Централне управе, када смо са свих страна били нападани, нису постајали њени чланови на некаквим свечаностима. То објашњење ми је тада било разумљиво. Тако смо постали чланови Централне управе, господин Петар Анђић, госп. Бранислав Филиповић, господин Бранко Вуковић и ја. Овом првом ће после много времена „врховници“ СПО покрасти велике паре разним марифетлуцима, јер је он као бизнисмен ушао у Организацију у намери да помогне материјално. Тада сам на предлог лично Вука Драшковића постао чак технички секретар Председништва. У „Ролексу“ су свечано промовисани као потпредседници Председништва и Илија Радловић, Богољуб Пејчић и најзад један агент, излајник Србије у рангу Стамболића или Марковића, проф. др Јован Марјановић.

Зашто смо нас четворица постали изненада чланови Централне управе? Ево објашњења. На састанку Централне управе на којој је Вук легално смењен са места председника странке од 31 члана Централне управе присуствовало их је 17. Тиме је био испуњен услов да већина одлучује. Самим тим све одлуке тамо донесене су и пуноважне и правоснажне. Сада израчунајте и видећете да се са нама четворицом ствар драстично мења у Драшковићеву корист.

Даље. Док је Војвода Шешел боравио у САД у Централну управу СПО примљена је госпођа Росвита Тополац на један врло сумњив начин. Та жена која је честита госпођа, тада није схватила у шта се све то може претворити. Убрзо сам крајем тог јуна 1990. год отпутовао у САД приватно и вратио се крајем августа 1990. г. Већ почетком септембра напустио сам заувек СПО и раскрстио многа дотадашња пријатељства са СПО-вцима. Зашто? На страну то што сам у Америци дознао од одређених људи многе ствари које до тад нисам знао, непосредан повод за мој „адио“ било је управо избацивање из СПО дотичне госпође Тополац. Иако ту жену приватно нисам знао мој став је произашао из схватња да ћемо тако проћи сви ми евентуално непослушни који ћемо се било како и на који начин дрзнути да опонирамо нашим главарима, а посебно тројници – Вуку Драшковићу, Милану Комненићу и Јовану Марјановићу.

Тих дана почеле су да колају приче да је ћерка госпође Тополац напустила Милана Комненића док је овај лечио повређену ногу, после доживљене саобраћајне несреће, у Игалу. Причало се навелико да је Милан љут као рис и ето некоме је морао да се освети. На последњем састанку имажинараног председништва Централне управе на коме сам присуствовао, Вук Драшковић је захтевао на самом почетку састанка да се донесе одлука о искључивању из Централне управе господина Горана Бошковића и госпође Росвите Тополац. Сви смо се збуњено погледали, Вук је то приметио, схватио и зашто се гледамо. И мирно наставио да се не чудимо што је за одстрел припремљен и Горан, иначе рођени брат Вукове Супруге Данице Драшковић, рођене Бошковић јер се закувало у земљи Србији и личне сентименталности не дају примаран значај. Знали смо сви да је Горан фин и ненаметљив човек али да је и то тачно да се дотични господин бави бизнисом и да га никада у животу нисмо виђали на састанцима Централне управе. Његово име налазило се на списку чланова Централне управе као обичан број. Са те стране нема Вуку замерки, да није нешто друго у питању. А то је, да смо сви исто тако знали да Вук никада у животу не би смео да се дрзне у Даничиног рођеног брата да претходно није постојала Даница, а вероватно и Горанова сагласност. Тим потезом Вук је себи направио такав маневар да је могао сваког да избаци из Странке и нико не би смео да писне. Јер кад је Горан то доживео шта се тек други могу надати. И наравно. Прва на списку „непоћудних“ била је Росвита Тополац. Објашњења која су давали Вук и Марјановић у вези с тим зашто она мора отићи била су: покварена, лажљива и изнад свега пласирана у најбољем духу большевизма. Ти робови большевичке догме утркивали су се у томе ко ће више да је оклевета.

Говорили су да није ништа радила, да је разбијала београдске месне одборе а главна оптужба је била да је примењена са Шешељем док се др Шешељ пробијао на степенице испод споменика кнезу Михајлу да и он каже своје на митингу такозване удружене опозиције. Тај Митинг одржан је пар дана пре састанка председништва Централне управе СПО. Вук је тврдио да је Росвиту и камера снимила у том походу са Шешељем. Међутим, тај снимак нико није видео јер једноставно не постоји. То је била гола измишљотина.

Прави разлог се крио у потезу Росвитине ћерке која је оставила Милана, па се ојађеном Комненићу морала принети жртва у лику њене мајке не би ли и даље остао веран Вуку, човеку од кога има страشان комплекс и то сви знају, али не смеју сви и да кажу. Гледао сам Комненића све време састанка како глуми чуђење и непрестано цокће на Вукове и Марјановићеве речи оптужбе. Све је то једна велика глума која краси Српски покрет обнове ту странку плаћеника Анте Марковића која је у овом моменту уз Савез комуниста покрет за Југославију и СРСЈ највеће зло у Србији.

Београд, 19.03.1991. године

Дејан Анђус

НОВИ ПРИЛОЗИ ЗА БИОГРАФИЈУ ВУКА ДРАШКОВИЋА, ПО ЗАНИМАЊУ ЧЕТНИКА ИЗ БУЛАЈИЋЕВИХ ФИЛМОВА

Вук Драшковић је годинама стицао поверење српских националиста извесним својим ставовима по питању наше ближе прошлости. Међутим, како је одвајкада познато да дела говоре, а не речи, данас је готово свим присталицама некадашњег РАВНОГОРСКОГ ПОКРЕТА јасно да од некадашњих ставова Драшковића Вука нема ама баш ништа.

Чудан силет догађаја који су се дешавали 80-тих година на мучној српској политичкој позорници дао је замаха Вуку да крене путем којим ни сам, очигледно, није мислио да крене. Пут је требао бити четнички, а Вук видевиши и осетивши да је то уносан

посао полако али сигурно почиње све више да опонира четничке војводе, иако је њихова више него бледа копија.

Почетком 90-те године осим у улози једног од потпредседника СНО-а, Вук се појављује још у неколико глумачких рола.

Театрално наступа на зборовима широм Србије носећи на руци и јавно га показујући сат са ликом Ђенерала Драгољуба Михаиловића. Убрзо његова супруга Даница оснива издавачку кућу са помпезним именом „Чича“ и објављује књигу „Дража Михаиловић – родољуб или издајник“ која садржи документа Хуверовог института.

„Српска реч“, тај приватизовани лист брачног пара Драшковић, врви од афирмативних текстова посвећених четницима. На збору у Гучи, Драшковић обећава да са његовом победом Београд добија Равногорски трг, а у Новом Пазару маси Срба прича причу о три српска устанка. Први је Карађорђевић у Орашцу, други је Милошевић у Такову, а трећи устанички барјак поносно вијори ђенерал Дража на Равној гори.

Лаж, лицемерје и поганство исказује тада тај Арлекин – Вук Драшковић. Веома брзо, зарад неколико хиљада више партизанских гласова, трансформише се у заговорника лажног измирења између целата и жртве, између партизана и четника.

То чини на један невешт и прљав начин. Пошто је претходно добро уновчио своје „четничковање“, а успут и залудео и придобио масе својим четничким имиџом, сада мења плочу на свом изанђалом грамофону.

У изразито четничким крајевима Србије као што су Крушевачки и Нишки регион, јавно говори да заборавимо и четнике и партизана, јер су по њему: „Сви барјаци из рата крвави“. 45 година комунисти упорно изједначују четнике и усташе, вешто прикривајући сарадњу са овима другима још из времена пре II светског рата, а сада смо сведоци како нас лажни „четник“ Драшковић јавно клевети и сврстава у исту раван са Брозовим комунистичким герилцима.

Казна за недоследност убрзо га заслужено сустиже. Партизани га на изборима бојкотирају јер му не верују одраније, а губи и од националиста јер их је увредио, преварио и изневерио.

АРЛЕКИН

Нашавши се ни на небу ни на земљи, преостало му је само да се додвори и прода Анти Марковићу. По принципу ти мени Анте новац, ја теби топовско месо на улицама, јер је морао да поврати изгубљена средства у предизборној кампањи.

Тужно га је било видети 9. марта ове године како са балкона Народног позоришта, кукавички, 20 минута најављује свој силазак међу народ у најкритичнијим тренуцима српске несреће и неслоге. Наравно, 20 минута је прошло (и више од тога), а тај „војсковођа“ није успео да сиђе са првог спрата на коме је стајао, заштићен многобројним телохранитељима. Успут је издао, у року од једне минуте, четири различите „команде“ и то он – један обичан полуписац и самозванца. Урлао је успаничено, колико га грло носи: „Јуриш“, затим „поставите барикаде“, па онда „преврните аутомобиле“ и на крају: „Идемо мирно ка Скупштини“? То су четири различита појма. Стигла је та кукавица да дода још и то: „Тражили су рат, добили су рат“. Није само објаснио ни тада ни до данашњег дана ко и зашто?

Када је тако храбар, зашто није отишао у Пакрац и командовао јуриш на усташке специјалце? Уосталом узвик „Јуриш“ је команда Титових партизана. (Види се да крв није вода).

Српске војсковође у свим ратовима бодрили су своју војску покличем „замном“.

Тај исти аморални човек прича на ТВ како је боље да са Хрватима четири године преговарамо, него да четири минута ратујемо. Шта да преговарамо са српским крвопицима? Ваљда да их питамо: господо Усташе, извините, чија је Крајина?

У ужој Србији, у центру Београда братоубилачки рат је био спреман да изазове у року од пар сати. И то само зато што га српски народ на изборима није изабрао за вођу. Тај човек се игра жмурке са свима нама. Смешно је и тужно због свега наведеног, кад му српска омладина са шајкачама и кокардама скандира име на митинзима. Уосталом, доскора је нон-стоп понављао како не воли да му се узвикује име.

У Новом Саду је и химну променио. Стајао је мирно на тактове Титове југословенске химне „Хеј Словени“, а наша српска химна је „Боже правде“!

Ваљда је свима јасно зашто је српски четнички војвода, прослављени командант Динарске дивизије Момчило Ђујић, др Шешелја изабрао за свог наследника. Седа брада не може да погрешу у процени људи. Прослављени српски херој знао је да сагледа ко вреди, а ко није дорастао звању једног четничког војводе.

Драшковићу Вуче народ те је прочитао. Равна гора – победити мора.

ТЕЛЕКС ВЕСТИ

1. Како сазнајемо, у Београду је на опште задовољство радног народа, и шире, отворен ресторан за, замислите, пудлице. Добро обавештени београдски кучкари веле да је ресторан за лепо васпитане пудлице свечано отворио поетеса г. Милан Комненић, који, иначе, у свом слободном времену, у друштву времешних београдских дама, шета пудлице по Калемегдану. Он је, како кажу, и носилац титуле „Почасни председник удружења београдских пудлица“.

2. За првомајске празнике било је тешко пронаћи црвени каранфил. Дали је у питању несташица овог омиљеног нам првомајског украса или пак бојкот, сазнаће се ускоро.

„Чланови и симпатизери Савеза реформских снага, којима се до сада, по правилу, коса жежила од брада, кокарди, химне „Боже правде“ и помињања светосавља, аплаудирали су Вучу, баш као што су и чланови СПО аплаудирали при помињању имена премијера Анте Марковића. Исти они који су пре неколико месеци немилости пепали предизборне плакате са Антиним ликом“.

„И тако, закључује „Демократија“, Нови Сад је још једном показао да је у овом граду „све могуће“, да „реформисти“ не морају увек бити „аутономашни“, да СПО-вин могу бити и ватрене присталице Анте Марковића“.

Очекујемо врло ускоро да ће доћи до колективног бријања брада и бркова

Време данашње.

3. Странка Се Пе О за 12. мај ове године организује поклоничко туристичко путовање до Лелића. Не би нас изненадило да ова секција Савеза Реформских Снага и њихов Политбиро, организује 4. маја поклоничку посету свом Врховном команданту. За њих набавка црвених каранфила неће бити никакав проблем.

4. Лист „Демократија“, иначе орган „Демократске“ странке, познатији још по својој (политичкој) мекоћи, у свом 33. броју од 26. априла под насловом: „Време чуда“, обзнањује да се распада инверзна љубав илити изборна трговина названа Уједињена опозиција. Огорчени што се у Новом Саду, у сали СПЕНС-а, родила нова инверзна љубав између Савеза Реформских Снага и странке СеПеО, лепо васпитане демократе у рубрици „Време чуда“ пишу:

чланова СеПеО, и појаву неких нових, досад невидених Драшковићевих „четника“, у чијим рукама ће се вијорити застава СФРЈ. И слика Анте Марковића, дакако.

5. Председник странке СПО је, ономад, изјавио да би зарад мира у СФРЈ-от требало, поред српске тробојке у Книну, побости и усташку шаховницу. После ове заиста „снажне политичке изјаве“, од које се Србима у САО Крајина диже коса на глави, очекујемо шаховнице у Земуну и у Боки Которској. Све због мира у кантонима.

Овом шегрту Анте Марковића, Срби из Крајине поручују да ту заставу ипак сам поболе. Проблем је само у томе у ком ће положају да се врати у Београд. Усправном или хоризонталном. Познајући надалеко чувену Драшковићеву храброст, вољни смо да поверујемо да ће се вратити Уздигнута чела, СПРЕМАН да и даље седи шаховнице диљем му напаћене ДОМОВИНЕ.

СПИСАК ПРИЛОЖНИКА

за покрет српских четника у Отаџбини

Захваљујемо свим људима добре воље које, због недостатка простора нисмо поменули.

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ ЗА ПОКРЕТ СРПСКИХ ЧЕТНИКА ИЗ НЕМАЧКЕ

Име и презиме	износ у ДМ
1. Павловић Срећко	100
2. Гушић Радослав (Мики)	500
3. Маричић Обрад	100
4. Алексић Миодраг	100
5. Петковић Стојанин	500
6. Петровић Сава	100
7. Косановић	100
8. Симовић Ратомир	200
9. Стефановић Ђорђе	550

Минхен

1. Пешовић Радомирак	100
2. Чолић Миодраг	100
3. Ивковић Владо	110
4. Видојевић Света	110
5. Шопаловић Владо	110
6. Босић Благоје	100
7. Мрзић Драган	100
8. Стојановић Радослав	100
9. Мирић Сава	100
10. Др Бошић Анђелко	100
11. Плећевић Ивко	100
12. Илић Милан	100
13. Милић Ђорђе	100

Сарска област — Бешинген

1. Марић Момчило	500
2. Бошкан Алекса	100
3. Јевтић Гојко и Предраг	100
4. Пајић Остоја	100
5. — Момши са Змијања —	200
6. Бошкан Миле	100

Дизелдорф

1. Јоковић Вукашин	100
--------------------	-----

Дортмунд

1. Богдан Ласица	110
------------------	-----

	ДМ
2. Ратомир Санковић	100
3. Вера Перих	110
4. Данило Мандић	150

1. Светислав Видојевић	500
------------------------	-----

Есен

1. Бранко Матић	120
2. Вукашин Ђурић	200
3. Бојан Перих	200
4. Света Ивановић	100
5. Вукашин Јоковић	100
6. Саша Ивковић	100

Нириберт

1. Томић Мирјана	100
2. Ђурковић Радољуб	100
3. Станић Раде	100
4. Шкорић Божо	100
5. Кокошар Петко	100

Франкфурт

1. Грабовач Вукашин	400
2. Душан Мандић	200

3. Крафт Живадин	200
4. Рашић Миркољуб	100
5. Ратић Адам	100
6. Првуловић-Кебуровић Драган	150
7. Станојловић Димитрије	110
8. Виријевић Милосав	100
9. Танасић Слободан	120
10. Влада Кнежевић	110
11. Миоковић Борисав	100

Из осталих места у Немачкој

1. Јовановић Миле	100
2. Милиновић Бранко и Јелица	120
3. Клачар Радисав	100
4. Глигорић Здравко	130
5. Шијановић Јеленко	980
6. Ранчић Властимир	100
7. Брадић Александар	300
8. Ђурановић Миодраг	100
9. Тасић Мирко	100
10. Крстић Чедомир	100
11. Авић Тодор	100

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ ЗА ПОКРЕТ СРПСКИХ ЧЕТНИКА У ОТАЏБИНИ

ЕНГЛЕСКА

Братфорд

Име и презиме	износи у ₤
1. Николо Миодраг	50
2. Стеван Челебићанин	50
3. Шпиро Његич	20
4. Пајо Колар	100
5. Милан Пантић	20
6. Миладин Загорац	20
7. Божа Крлић	20
8. Тодор Симић	20
9. Александар Богојевић	20

Leicester

1. Ђуро Зеленовић	30
2. Марко Преочанин	30
3. Србобран Крњулац	30
4. Миленко и Вера Торбица	30
5. Душан Бјелић	20
6. Ђуро Свилар	20
7. Илија С. Преочанин	20
8. Стево Смиљанић	20
9. Илија Гагрица	20
10. Бранко Боровић	20
11. Петар Мирковић	20
12. Илија Добријевић	20
13. Марко Баћковић	20
14. Стеван Жунић	20
15. Петар Симић	20
16. Сава Т. Берић	20
17. Божидар Вранковић	20
18. Никола Дамјанић	20
19. Дмитар Тинтор	20
20. Никола Д. Крнета	20
21. Никола Маркелић	20
22. Ђуро Урукало	20
23. Никола Бајић	20
24. Душан Маричић	20
25. Алекса Падиновић	20
26. Боја Рашић	20

Birmingham

1. Никола Мирковић	20
2. Мирко Мирковић	20
3. Милан Зеленовић	20
4. Ђуро Јазич	20
5. Рајко Матијевић	20
6. Васо Крстановић	50
7. Бошко Гравовац	20
8. Милан Рнић	20
9. Мирко Илић	20
10. Драгослав Исаковић	20
11. Душан Илић	20
12. Душан Стоисављевић	20
13. Симо Самоклија	30
14. Јован Крагуљ	20
15. Божо Браковић	20
16. Марко Вранић	20
17. Милан Дамљановић	20
18. Лазо Арамбашић	30
19. Петар Катић	20
20. Јован Берић М.	20
21. Никола Б. Берић	20
22. Стево Берић	20
23. Никола Рнић	20
24. Ђуро Попратњац	20
25. Никола Новковић	20
26. Ратко Пријић	20
27. Бранко Пелебићанин	20
28. Јован Вујиновић	20
29. Миле Трифуновић	20
30. Јован Ковачевић	20
31. Илија Куробац	20
32. Јован Гравовац	20
33. Мијо Четник	20
34. Никола Торбица	20
35. Љубиша Симкић	20
36. Пајо Илић	20
37. Сава Радан	20
38. Јандрија Стоисављевић	20
39. Петар Милчић	20
40. Никола Шериф Услић	40

Leeds

1. Душан Новаковић	20
2. Ђорђе Карановић	50
3. Ђуро Марјановић	50
4. Душан Драгичевић	50
5. Тоде Н. Трифуновић	50
6. Никола Н. Трифуновић	50
7. Раде Тринић	30
8. Мане Богић	20
9. Илија Грубишић	50
10. Петар Гркинић	30
11. Стево Дучић	20
12. Јован Дробац	40
13. Радослав Кажовић	20
14. Миле Трифуновић	20
15. Душан Шаре	20
16. Дмитар Трифуновић	20
17. Срећко Швоња	30
18. Миле Т. Трифуновић	20
19. Илија Блешић	20

Из осталих места у Енглеској:

1. Тривун Русић	20
2. Никола Балаћ	20
3. Милан Радојчић	30
4. Симо Рашковић	20
5. Петар Лукић	20
6. Божо Бодрожић	20
7. Сава Бува	20

8. Крсто Борковић	20.
9. Марко Балаћ	20.
10. Никола Костур	20.
11. Милан Стојисављевић	20.
12. Драго Асановић	20.
13. Илија Стојисављевић	20.
14. Србо Шаре	20.
15. Душанка Костуровић	20.
16. Лазо Самарџија	20.
17. Никола Петровић	20.
18. Крсто Петровић	20.
19. Тодор Кривошић	20.
20. Васо Граовац	20.
21. Јово Батица	50.
22. Димитар Гашић	20.
23. Стево Берић	20.
24. Јово Бојовић	20.
25. Крсто Шкубић	20.
26. Даница Тривић	20.
27. Обрад Миљевић	20.
28. Миљко Бокић	20.
29. Сава Устић	20.
30. Глишо Вранић	25.
31. Димитар Марчетић	20.
32. Тодор Амановић	50.
33. Гојко Марчетић	20.
34. Вељко Тривић	20.
35. Алекса Радиновић	20.
36. Марко Балаћ	20.
37. Момчило Бабић	50.
38. Саво Блешић	20.
39. Јаков Бурсаћ	20.
40. Вељко Симић	20.
41. Рајко Јовановић	20.
42. Милутин Ђосић	20.
43. Драган Милетић	20.
44. Велиша Шутовић	20.

**ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ
ЗА ПОКРЕТ СРПСКИХ
ЧЕТНИКА ИЗ АУСТРИЈЕ**

	Беч	
	Аустр. шиллинга	
1. Чанић Миљивоје		300
2. Ружмановић Живота и Предраг		500
3. Пораћевић Раденко и Душан		400
4. Врањеш Милан		500
5. Лекић Миле		500
6. Милетић Петар		300
7. Богдановић Владислав		400
8. Милан Јововић		500

**ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ
ЗА ПОКРЕТ СРПСКИХ
ЧЕТНИКА У ОТАЏИНИ**

	Париз	
	Фр.	
1. Мидић Радмила		300
2. Никола Пумпаловић		500
3. Стеван Тривић		500
4. Живорад Спасић		500

**ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ
ЗА ПОКРЕТ СРПСКИХ
ЧЕТНИКА ИЗ ШВАЈЦАРСКЕ**

	Цирих	
	ш Фр.	
1. Лазић Радислав		100
2. Илић Живко		100
3. Дувњак Недељко		100
4. Жељко Марковић		500

Weri

1. Јован Свирчев

1.000 ДМ
и 500 \$ УС

СРПСКИ КУЛТУРНИ КЛУБ

ПРИСТУПНИЦА

Име и презиме: _____

Занимање: _____ год. рођ. _____

Општина: _____ Тел. _____

ПОТПИС

Приступнице се достављају на адресу: Мр Росвита Тополац ул. Тоше Јовановића 6/III, 11000 Београд

Напомена: чланови СКК могу постати само лица са, најмање, факултетском спремом. Чланарина је у виду добровољних прилога.

Српска радикална странка

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА

Име и презиме: _____

Занимање: _____ год. рођ. _____

Општина: _____ Тел. _____

ПОТПИС

Приступнице се достављају на адресу: Др Снежана Василијевић ул. 22. децембра 10, 32000 Чачак.

Чланарина је у виду добровољних прилога.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

ПРИСТУПНИЦА

Име и презиме: _____ год. рођ. _____

Занимање: _____

Адреса: _____

Општина: _____ Тел.: _____

Потпис:

Приступнице се достављају месним одборима или, до конституисања месних одбора у општинама где они још не постоје, Главном одбору на адресу: Маја Гојковић Петра Драпшина бр. 5, 21.000 Нови Сад

Годишња чланарина је 200 динара, а плаћа се благодјнику месног одбора.

СРПСКИ ЧЕТНИЧКИ ПОКРЕТ

ПРИСТУПНИЦА

Име и презиме _____ тел: _____

год. рођ. _____ занимање _____

адреса _____ општина _____

ПОТПИС _____

**ЗА ВАСКРС СЛОБОДНЕ СРБИЈЕ!
СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!
СА ВЕРОМ У БОГА — ЗА КРАЉА И ОТАЏБИНУ!
РАВНА ГОРА ПОБЕДИТИ МОРА!**

Пристапницу доставити на адресу:
Војин Вулетић, Булевар Лењина 199а, Београд
Чланарину у износу од 100 динара за текућу годину уплатити на адресу: др
Ђорђе Николић, Кнеза Милоша 28/1, Београд

ВЕЛИКА СРБИЈА

Новине Српског четничког покрета

Издавач:
Издавачко предузеће „САВЕСТ“

Оснивач и генерални директор:
Војвода др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник:
Војин Вулетић

Заменик главног и одговорног уредника:
Синиша Аксентијевић

Редакција:
Мр Љиљана Стошић, Слађан Крушић, Зоран Дражиловић, Јован Вучковић, Радован Андрејевић, Гордана Ристић
Александар Стефановић, Дејан Анђус, Дарко Ђирић, Драган Тодоровић

Председник Издавачког савета:
Др Ђорђе Николић

Техничко уређење: „АБЦ—ГЛАС“

Штампа: НИГП „АБЦ—ГЛАС“, д.д. Влајковићева 8, 11000 Београд

Редакција прима пошту на адресу: Синиша Аксентијевић, Паунова 77/III стан 16, 11000 Београд

Решењем број 413-973/90-01 Секретаријата за информације СР Србије од 25. јула 1990. „Велика Србија“ је ослобођена од плаћања основног и посебног пореза на промет.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Број: 00-00-8/91-07
12.03.1991. године
Београд

На основу члана 9 став 2 Закона о политичким организацијама ("Службени гласник Социјалистичке Републике Србије", број 37/90) доносим

РЕШЕЊЕ

1. Српска радикална странка, са седиштем у Београду, Отокара Кершованија 2, уписана је у регистар политичких организација дана 25. фебруара 1991. године.
2. Решење објавити у "Службеном гласнику Републике Србије".

Образложење

Српска радикална странка, поднела је пријаву за упис у регистар политичких организација 25. фебруара 1991. године.

Увидом у одговарајућу документацију утврђено је да су испуњени сви услови из чл. 5 Закона о политичким организацијама који су потребни за упис у регистар политичких организација па је донето решење као у изреци.

МИНИСТАР

Предраг Тодоровић

**ОЈ ЂУЈИЋУ, ШУБАРУ НАКРИВИ,
ИМА ТВОЈИХ ЧЕТНИКА
ЈОШ ЖИВИХ!**

**Србине, брате,
не заборави!
Ово су
српске земље!**